POLIROM

Georges
SIMENON

Maigret intră în ring

Maigret

Georges Simenon

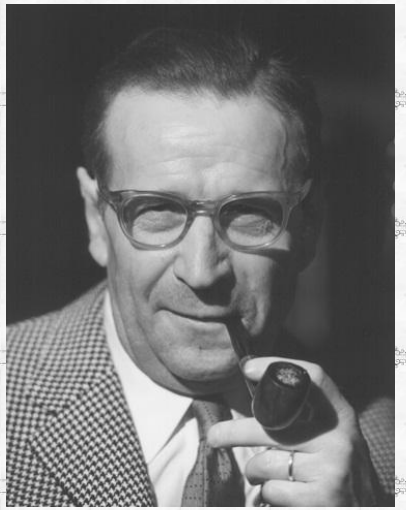

Maigret intră în ring

Seria MAIGRET

Georges Simenon, Maigret et la Grande Perche, 1951

Traducere de Nicolae Constantinescu

POLIROM
2008

Capitolul 1

Unde Maigret reîntâlneşte o veche cunoştință care s-a cuminţit în felul ei şi unde e vorba despre Fred cel Trist şi un posibil cadavru

Pe fişa pe care aprodul i-o întindea lui Maigret se putea citi: Ernestine, zisă Prăjina (fostă Micou, actualmente Jussiaume), pe care ați arestat-o în urmă cu şaptesprezece ani, pe strada Lunii, şi care v-a călcat atunci pe nervi, solicită onoarea să vă vorbească de urgență despre o problemă de cea mai mare importanță.

Maigret aruncă o privire piezişă spre bătrânul Joseph, ca să vadă dacă citise biletul, dar aprodul cu părul alb rămânea impasibil. Probabil că era singura persoană din toate birourile Poliției Judiciare care nu era în cămaşă în acea dimineață şi, pentru prima dată după atâția ani, comisarul se întrebă prin ce aberație era obligat acel om aproape venerabil să poarte la gât un lanț greu cu o medalie enormă.

Există zile în care îți pui, aşa, tot felul de întrebări ciudate. Poate că de vină era canicula. Sau poate şi faptul că atmosfera de vacanță te împiedica să iei lucrurile prea în serios. Ferestrele erau larg deschise şi rumoarea Parisului vibra în biroul unde, înainte de intrarea lui Joseph,

Maigret urmărea cu privirea o viespe ce zbura în cerc şi se tot izbea de tavan, mereu în acelaşi loc. Jumătate dintre inspectori erau la mare sau la țară. Lucas purta o pălărie cu boruri largi care, pe capul lui, semăna cu o colibă indi-

genă sau cu un abajur. Şeful cel mare plecase în ajun, ca în fiecare an, în Pirinei.

— E beată? îl întrebă Maigret pe aprod.

— Nu cred, domnule Maigret. Unele femei, după ce beau prea mult, simt nevoia să facă dezvăluiri poliției.

— E nervoasă?

— M-a întrebat dacă va dura mult şi i-am răspuns că nici măcar nu ştiu dacă o veți primi. Atunci, s-a aşezat într-un colț al sălii de aşteptare şi a început să citească ziarul.

Maigret nu ştia de unde să ia numele Micou, nici cel de Jussiaume şi nici porecla Prăjina, dar păstra o amintire foarte precisă a străzii Lunii, într-o zi la fel de toridă ca aceea, când asfaltul devine elastic sub tălpi şi tot Parisul miroase a gudron.

Era o străduță lângă Poarta Saint-Denis, cu hoteluri dubioase şi prăvălii în care se vindeau prăjituri în formă de fagure şi plăcinte. Pe atunci încă nu era comisar. Femeile purtau rochii drepte şi părul ras la ceafă. Ca să culeagă informații despre o prostituată, fusese nevoit să intre în două-trei baruri din cartier şi, întâmplător, băuse câteva păhărele de pernod[1]. Aproape că îi simțea şi acum mirosul, după cum simțea şi mirosul de subsuori şi picioare transpirate care domnea în micul hotel.

Camera era la etajul trei sau patru. Întâi greşise uşa şi se pomenise față în față cu un negru care stătea pe pat şi cânta la acordeon — probabil un muzicant care cântă pe la balurile populare. Fără să se deranjeze, cu o mişcare a bărbiei, negrul arătase spre uşa vecină.

— Intră!

O voce răguşită. Vocea cuiva care băuse sau fumase prea mult. Apoi, lângă fereastra ce dădea spre curte, zărise o

[1] Aperitiv cu anason (n.tr.).

tânără înaltă în capot albastru-deschis; făcea un cotlet pe o maşină de gătit cu spirt.

Era la fel de înaltă ca Maigret, poate chiar mai înaltă. Îl privise din cap până-n picioare, fără să se tulbure, şi îl întrebase imediat:

— Eşti poliţai?

Maigret găsise portofelul şi bancnotele pe şifonierul cu oglindă şi ea nici nu clipise.

— Colega mea a dat lovitura.

— Care colegă?

— Nu-i ştiu numele. I se spune Lulu.

— Unde e?

— Caut-o. E meseria ta.

— Îmbracă-te şi hai cu mine.

Nu era un caz extraordinar, o prostituată şterpelise portofelul clientului, dar cei de la Poliția Judiciară îi acordau o oarecare importanță, nu atât din cauza sumei — de altfel, frumuşică, cât pentru faptul că era vorba de un mare negustor de vite din Charentes, care îşi pusese deja deputatul în mişcare.

— N-ai să mă împiedici tu să-mi mănânc cotletul!

În camera aceea mică era un singur scaun. Stătuse în picioare în timp ce ea mânca fără să se grăbească, fără să-i mai acorde vreo atenție, ca şi cum nici n-ar fi existat. Probabil că avea vreo douăzeci de ani la vremea aceea. Era palidă, cu ochi spălăciți şi o față prelungă şi osoasă. Apoi o revedea scobindu-se în dinți cu un băț de chibrit şi turnându-şi apă clocotită peste cafea.

— Ți-am cerut să te îmbraci.

Îi era cald. Mirosul hotelului îl incomoda. Oare tânăra ghicise că nu se simțea în largul lui? Foarte liniştită, îşi scosese capotul, cămaşa şi chiloții şi, goală puşcă, se întinsese pe patul răvăşit, aprinzându-şi o țigară.

— Aştept! spusese el, agasat, străduindu-se să privească în altă parte.

— Şi eu.

— Am un mandat de arestare.

— Păi, arestează-mă!

— Îmbracă-te şi urmează-mă.

— Mă simt foarte bine aşa cum sunt.

Situaţia era ridicolă. Tânăra era calmă, indiferentă, cu o luminiţă ironică în ochii lipsiţi de culoare.

— Zici că mă arestezi. N-am nimic împotrivă. Dar asta nu înseamnă că trebuie să-mi ceri să te mai şi ajut. Sunt la mine acasă. E cald şi am dreptul să stau în pielea goală. Acum, dacă vrei să te urmez aşa cum sunt, nici o problemă!

Maigret repetase de cel puţin zece ori:

— Îmbracă-te!

Şi, poate pentru că tânăra avea pielea de o albeaţă bolnăvicioasă, poate din cauza decorului sordid, comisarul avea impresia că nu mai văzuse niciodată o femeie mai goală. Degeaba îi aruncase hainele pe pat, o ameninţase, apoi încercase s-o convingă.

Până la urmă, coborâse să cheme doi agenţi şi scena devenise grotescă. Fuseseră nevoiţi s-o înfăşoare cu forţa într-o cuvertură şi s-o ducă pe sus, ca pe un colet, pe scara îngustă, în timp ce toate uşile se deschideau la trecerea lor. De atunci nu o mai văzuse şi nu mai auzise nimic despre ea.

— Spune-i să intre, zise el, oftând.

O recunoscu imediat. I se păru că nu se schimbase. Avea aceeaşi faţă prelungă şi palidă, pupilele spălăcite şi gura mare şi exagerat de rujată,
care te ducea cu gândul la o rană sângerândă. Regăsea totodată în privirea ei ironia calmă a celor care au văzut atâtea în viaţă, încât nimic nu mai are importanţă pentru ei.

Purta o rochie decentă, o pălărie de pai deschisă la culoare şi mănuşi.

— Mai aveţi încă pică pe mine?

Maigret trase din pipă fără să răspundă.

— Pot să stau jos? Am aflat că v-au avansat şi, de altfel, tocmai de aceea n-am mai avut ocazia să vă văd. Se poate fuma?

Scoase o ţigară din poşetă şi o aprinse.

— Vreau să vă spun imediat, fără nici un reproş, că atunci eu am avut dreptate. Am stat la răcoare un an pe degeaba. Chiar exista o Lulu, pe care nu v-aţi dat osteneala s-o găsiţi. Eram împreună când l-am întâlnit pe grăsanul ăla plin de lovele.

Ne-a luat pe amândouă cu el, dar, după ce m-a pipăit, m-a rugat s-o şterg pentru că slăbănoagele îl indispuneau. Am aşteptat pe hol şi, după o oră, Lulu mi-a păsat portofelul să-l fac nevăzut.

— Ce s-a întâmplat cu ea?

— Acum cinci ani, avea un mic restaurant în Sud. Am vrut doar să vă arăt că oricui i se poate întâmpla să se înşele.

— Pentru asta ai venit?

— Nu. Ca să vă vorbesc de Alfred. Dacă ar şti că sunt aici, ar spune iar că sunt o toantă. Aş fi putut să mă adresez inspectorului Boissier, care îl cunoaşte bine.

— Cine e Alfred?

— Soţul meu. Chiar e soţul meu, cu acte în regulă şi în faţa preotului, pentru că e credincios. Inspectorul Boissier l-a arestat de două-trei ori şi, o dată, Alfred a stat cinci ani la Fresnes.

Avea vocea aproape răguşită.

— Numele de Jussiaume poate nu vă spune nimic, dar, când îi veţi auzi poreclă, o să vă amintiţi cu siguranţă, pentru că ziarele au scris deseori despre el: Alfred cel Trist.

— Spărgătorul de seifuri?

— Da.

— V-aţi certat?

— Nu. N-am venit pentru ce credeţi. Nu e genul meu. Deci îl cunoaşteţi pe Alfred?

Maigret nu-l văzuse niciodată sau, mai exact, doar îl zărise pe culoare, când spărgătorul aştepta să fie interogat de Boissier. Îşi amintea vag de un bărbat mic de statură şi plăpând, cu ochi neliniştiţi, ale cărui haine păreau prea largi pentru corpul lui slab.

— Evident, nu-l judecăm în acelaşi fel, zise ea. E un amărât. Şi totuşi e mai interesant decât vă închipuiţi. Eu, care trăiesc cu el de aproape doisprezece ani, încep să recunosc asta.

— Unde e?

— Ajung şi la asta, nu vă fie teamă. Nu ştiu unde e, dar s-a băgat fără să vrea într-o chestie nasoală, şi de-aia sunt aici. Numai că ar trebui să aveţi încredere în mine, şi înţeleg că cer cam mult.

Se uita la ea cu mare curiozitate, pentru că vorbea cu o simplitate atrăgătoare. Nu se sclifosea, nu încerca să-l impresioneze. Îi luă ceva timp ca să ajungă la subiect pur şi simplu pentru că ceea ce avea de spus era într-adevăr complicat. Între ei exista totuşi o barieră, iar ea se străduia să treacă de această barieră, pentru ca Maigret să nu-şi facă idei greşite.

Despre Alfred cel Trist, de care nu se ocupase niciodată personal, comisarul ştia doar ce auzise la Poliţia Judiciară. Personajul era aproape celebru, iar ziarele îl scoseseră în faţă pentru că era un tip într-adevăr pitoresc.

Lucrase mult timp pentru societatea Planchart, fabricanţii de seifuri, fiind unul dintre specialiştii lor foarte buni. La vremea aceea era deja un băiat trist şi posac, bolnăvicios, care făcea periodic crize de epilepsie.

Boissier ar fi putut probabil să-i spună lui Maigret în ce împrejurări părăsise Alfred societatea Planchart. Fapt e că, în loc să instaleze seifuri, Alfred începuse să le spargă.

— Când l-ai cunoscut, încă mai lucra cinstit?

— Bineînțeles că nu. Nu eu l-am împins pe căi greşite, dacă la asta vă gândiți. Meşterea tot felul de chestii, lucra uneori pentru un lăcătuş, dar mi-am dat imediat seama care era treaba.

— Nu crezi că ar trebui să te duci la Boissier?

— El se ocupă de spargeri, nu? De omucideri vă ocupați dumneavoastră.

— Alfred a omorât pe cineva?

— Să ştiți, domnule comisar, că ar merge mai repede dacă m-ați lăsa să vorbesc. Alfred e orice doriți, dar n-ar omorî pentru tot aurul din lume. Pare stupid să spui asta despre un om ca el, dar e un sensibil care începe să plângă din te miri ce. Ştiu eu ce spun. Alții v-ar zice că e un bleg. Poate pentru că e aşa cum e am început să-l iubesc.

Şi se uită la el cu mult calm. Nu apăsase pe ultimul cuvânt, dar îl rostise totuşi cu o oarecare mândrie.

— Dacă oamenii ar şti tot ce se petrece în capul lui, ar fi tare uimiți. Dar n-are importanță. Pentru dumneavoastră e doar un hoț. A fost prins o dată şi a stat cinci ani la zdup. M-am dus să-l văd în toate zilele de vizită şi, în timpul ăsta, am fost forțată să-mi reiau meseria, cu riscul de a avea necazuri, fiindcă nu aveam condicuță, iar pe atunci încă trebuia să ai. Speră şi acum că va reuşi marea lovitură şi că vom putea merge să trăim la țară. Ăsta e visul lui de când era mic.

— Unde locuiți?

— Pe cheiul Jemmapes, exact în fața ecluzei Saint-Martin. Ştiți unde vine? Avem două camere deasupra unui bistrou vopsit în verde, şi e foarte practic datorită telefonului.

— Alfred e acum acolo?

— Nu. V-am mai spus că nu ştiu unde e şi puteți să mă credeți. A dat o lovitură, nu noaptea trecută, ci cu o noapte înainte.

— Şi a fugit?

— Stați puțin, domnule comisar! O să vedeți imediat că tot ce vă spun e important. Cunoaşteți tipi care cumpără bilete la loterie la fiecare tragere, nu? Sunt unii care se lipsesc de mâncare ca să cumpere unul, cu gândul că, peste câteva zile, vor fi în sfârşit bogați. Ei bine, aşa e şi cu Alfred! Există în Paris zeci de seifuri pe care le-a instalat dânsul şi pe care le cunoaşte ca pe buzunarul lui. În general, când cumperi un seif, o faci ca să închizi în el bani sau bijuterii.

— Speră să dea peste potul cel mare?

— Exact.

Dădu din umeri ca şi cum ar fi vorbit despre mania inofensivă a unui copil, apoi adăugă:

— N-are noroc. De cele mai multe ori, găseşte titluri, care nu se pot vinde, sau hârtii legate de afaceri. Numai o dată a dat peste o sumă mare, care i-ar fi permis să-şi trăiască liniştit tot restul zilelor, şi atunci l-a arestat Boissier.

— Erai cu el? Stăteai de pază?

— Nu. N-a vrut niciodată. La început, îmi spunea unde voia să lucreze, şi făceam în aşa fel încât să fiu prin apropiere. Dar, când a băgat de seamă asta, nu mi-a mai suflat nici o vorbuliță.

— De teamă să nu fii prinsă?

— Poate. Poate şi din superstiție. Deşi trăim împreună, e un singuratic, şi i se întâmpla să treacă şi patruzeci şi opt de ore fără să scoată o vorbă. Când îl văd plecând seara cu bicicletă, ştiu ce înseamnă asta.

Maigret îşi amintea de acest detaliu. Unele ziare îl numiseră pe Alfred Jussiaume „spărgătorul pe bicicletă”.

— E tot o idee de-a lui. Pretinde că noaptea un om pe bicicletă trece neobservat, mai ales dacă are o geantă cu scule agățată pe umăr. E luat drept un muncitor care se duce la lucru. Vedeți că vă vorbesc ca unui prieten!

Maigret încă se mai întreba ce căuta femeia în biroul lui şi, când aceasta scoase altă țigară, îi întinse un chibrit aprins.

— Azi e joi. În noaptea de marți spre miercuri,

Alfred a plecat să dea o lovitură.

— Ți-a spus?

— De câteva nopți pleca la aceeaşi oră, şi ăsta e un semn. Înainte să pătrundă într-o casă sau într-un birou, ține locul sub observație uneori şi o săptămână, ca să afle obiceiurile oamenilor.

— Şi ca să fie sigur că nu va fi nimeni înăuntru?

— Nu. Asta îi e perfect egal. Chiar cred că preferă să lucreze unde e cineva decât într-un loc pustiu. E un om care circulă fără să facă nici cel mai mic zgomot. De o sută de ori s-a întâmplat să vină noaptea să se culce lângă mine fără să-mi dau seama că se întorsese.

— Ştii unde a lucrat alaltăieri noapte?

— Ştiu doar că a fost la Neuilly. Şi asta am aflat-o numai din întâmplare. Cu o zi înainte, venind acasă, mi-a povestit că poliția i-a cerut actele şi că probabil îl luase drept un vicios, pentru că îl oprise în Bois de Boulogne, în locul unde femeile au obiceiul să stea la agățat. „Unde s-a întâmplat asta?", l-am întrebat. „În spatele Grădinii Botanice. Mă întorceam de la Neuilly." Deci, alaltăieri seară, şi-a luat geanta cu scule şi imediat am înțeles că se ducea să lucreze.

— N-a băut?

— Nu bea şi nu fumează. N-ar face față. Trăieşte cu spaimă crizelor şi îi e cumplit de ruşine când i se întâmpla aşa ceva în mijlocul drumului, cu o mulțime de oameni în

jurul lui care îl compătimesc. Înainte să plece, mi-a spus: „Cred că de data asta chiar vom merge să trăim la țară”.

Maigret începuse să facă însemnări pe care le înconjura cu arabescuri.

— La ce oră a plecat de acasă?

— Pe la unsprezece seara, ca şi în zilele dinainte.

— Înseamnă că a ajuns la Neuilly pe la miezul nopții.

— Probabil. Nu merge niciodată repede, dar, pe de altă parte, la ora aia nu mai e atâta circulație.

— Când l-ai revăzut?

— Nu l-am revăzut.

— Drept pentru care crezi că i s-a întâmplat ceva?

— Mi-a telefonat.

— Când?

— La cinci dimineața. Nu dormeam. Eram îngrijorată. Dacă el se teme să nu aibă o criză pe stradă, mie, în schimb, mi-e frică să nu-l apuce când lucrează. Înțelegeți? Am auzit soneria telefonului jos în bistrou. Dormitorul nostru este exact deasupra. Patronii nu s-au sculat. Am ghicit că era pentru mine şi am coborât. Am înțeles după vocea lui că s-a întâmplat ceva rău. Vorbea cu glas scăzut. „Tu eşti?” „Da.” „Eşti singură?” „Da. Unde eşti?” „Lângă Gară de Nord, într-o cafenea.

Auzi, Tine (întotdeauna îmi spune Tine), trebuie neapărat să dispar pentru un timp.” „Te-a văzut cineva?” „Nu e vorba de asta. Nu ştiu. Da, m-a văzut un bărbat, dar nu sunt sigur că e de la poliție.” „Ai banii?” „Nu. S-a întâmplat înainte să apuc să termin.” „Ce s-a întâmplat?” „Eram ocupat cu încuietoarea când lanterna mea a luminat deodată un chip într-un colț al camerei. Am crezut că intrase cineva pe nesimțite şi se uita la mine. Apoi mi-am dat seama că ochii erau morți.”

Femeia îl privi țintă pe Maigret.

— Sunt sigură că nu m-a mințit. Dacă el ar fi cel care a ucis, mi-ar fi mărturisit. Şi nu vă înşir gogoşi. Îl simțeam că era gata să leşine la telefon, îi e o frică de moarte...

— Cine era victima?

— Nu ştiu. Nu mi-a dat multe explicații. Stătea tot timpul gata să închidă. Îi era frică să nu fie auzit. Mi-a spus că va pleca cu trenul peste un sfert de oră...

— În Belgia?

— Probabil, pentru că era în apropierea Gării de Nord. M-am uitat pe mersul trenurilor şi am văzut că era unul la cinci şi patruzeci şi cinci.

— Nu ştii nici din ce cafenea telefona?

— M-am dus ieri să dau târcoale prin cartier şi am pus câteva întrebări, dar fără nici un rezultat. Au crezut probabil că sunt o femeie geloasă şi n-au vrut să-mi răspundă.

— Pe scurt, tot ce ți-a spus e că în camera în care lucra se afla un mort?

— Am reuşit să-i smulg şi alte informații. A adăugat că era vorba de o femeie, că avea pieptul plin de sânge şi că ținea în mână receptorul unui telefon.

— Atât?

— Nu. În momentul în care dădea să fugă — şi îmi închipui în ce stare era! — , o maşină s-a oprit în fața porții de fier de la intrare...

— A spus „o poartă de fier”?

— Da. Îmi amintesc bine de asta, pentru că m-a frapat. Cineva a coborât şi s-a îndreptat spre uşă. În timp ce omul intra în hol, Alfred a ieşit din casă pe fereastră.

— Şi sculele?

— Le-a lăsat acolo. Tăiase un geam ca să intre. Sunt sigură, pentru că ăsta e obiceiul lui. Cred că ar face la fel chiar dacă uşa ar fi descuiată, pentru că e un pic maniac, sau poate doar superstițios.

— Înseamnă că n-a fost văzut?

— Ba da. Când traversă grădina...

— A pomenit şi de-o grădină?

— N-am inventat-o eu. În momentul în care traversa grădina, cineva s-a uitat pe fereastră şi a îndreptat spre el o lanternă, probabil chiar cea pe care Alfred o lăsase acolo. A sărit pe bicicletă, s-a depărtat fără să se mai uite înapoi, a ţinut-o aşa până la Sena, nu ştiu exact unde, şi şi-a aruncat bicicleta în apă, de teamă să nu fie recunoscut din cauza ei. Nu a îndrăznit să se întoarcă acasă. S-a dus la Gara de Nord pe jos şi mi-a telefonat, implorându-mă să nu spun nimic. Am insistat să nu plece. Am încercat să-l conving. Până la urmă, mi-a promis c-o să-mi scrie la post-restant să-mi spună unde se află, ca să mă duc la el.

— Încă n-a scris?

— Scrisoarea n-a avut timp să ajungă. Am trecut azi-dimineaţă pe la poştă. De douăzeci şi patru de ore mă tot gândesc. Am cumpărat toate ziarele, crezând că vor scrie despre o femeie asasinată.

Maigret ridică receptorul telefonului şi sună la comisariatul de poliţie din Neuilly.

— Alo! Aici Poliţia Judiciară. Aveţi de semnalat vreo crimă în ultimele douăzeci şi patru de ore?

— O clipă. Vi-l dau pe secretar. Eu sunt plantonul.

Maigret insistă îndelung.

— Nici un cadavru pe drumul public? Nici o alarmă de noapte? Nici un cadavru pescuit din Sena?

— Absolut nimic, domnule Maigret.

— Nimeni n-a semnalat un foc de armă?

— Nimeni.

Prăjina aştepta răbdătoare, ca o persoană venită în vizită, cu mâinile încrucişate pe poşetă.

— Aţi înţeles de ce-am venit?

— Cred că da.

— La început m-am gândit că poate poliția l-a văzut pe Alfred şi, în acest caz, bicicleta ar fi fost de ajuns ca să-l dea de gol. Pe urmă, mai sunt şi sculele pe care le-a lăsat acolo. Din cauză că a trecut frontieră, nimeni n-o să creadă în povestea lui. Şi... nu e mai în siguranță în Belgia sau în Olanda decât la Paris. Prefer să-l văd arestat pentru tentativă de spargere, chiar dacă asta ar însemna alți cinci ani de închisoare, decât să-l văd acuzat de crimă.

— Partea proastă e că nu există nici un cadavru, replică Maigret.

— Credeți că a inventat sau că inventez eu?

Maigret nu răspunse.

— O să găsiți uşor casa în care a lucrat în noaptea aia. N-ar trebui să vă spun, dar sunt convinsă că v-ați gândi şi singur la chestia asta.

Cu siguranță că e vorba de un seif instalat de el pe vremuri. Societatea Planchart trebuie să aibă o listă a clienților. Nu pot să fie chiar atât de mulți la Neuilly cei care au cumpărat un seif în urmă cu cel puțin şaptesprezece ani.

— Alfred n-avea vreo iubițică?

— Bun! Prevăzusem şi asta. Nu sunt geloasă şi, chiar dacă aş fi, n-aş veni să vă înşir verzi şi uscate ca să mă răzbun, dacă asta aveți cumva în cap. Nu are nici o iubițică pentru că n-are poftă de aşa ceva, bietul de el. Dacă ar vrea, i-aş face eu rost de câte ar dori!

— De ce?

— Pentru că viața e şi aşa destul de tristă.

— Ai bani?

— Nu.

— Ce-ai să faci?

— O să mă descurc, ştiți foarte bine. Am venit aici fiindcă vreau să se constate că Fred n-a ucis pe nimeni.

— Dacă îți va scrie, o să-mi arăți scrisoarea lui?

— O veți citi înaintea mea. Acum, când ştiți că trebuie să-mi scrie la post-restant, veți pune să fie supravegheate toate birourile de poştă din
Paris. Nu uitați că ştiu care e tactica.

Se ridicase de pe scaun cât era de înaltă şi se uita de sus la el, care rămăsese aşezat la birou.

— Dacă tot ce se spune despre comisarul

Maigret e adevărat, există şanse să mă credeți.

— De ce?

— Pentru că altfel ați fi un idiot. Şi nu sunteți.

Veți telefona la Planchart?

— Da.

— Mă veți ține la curent cu ce se întâmpla?

Maigret se uită la ea fără să răspundă şi îşi dădu seama că nu-şi putea reține un zâmbet amuzat.

— Cum vreți, zise ea, oftând. Aş putea să vă ajut. Degeaba ştiți multe, există unele lucruri pe care oamenii ca noi le înțeleg mai bine ca dumneavoastră.

Acest „noi" se referea, evident, la o întreagă lume, cea în care trăia Prăjina, lumea aflată de cealaltă parte a baricadei.

— Dacă inspectorul Boissier nu e plecat în vacanță, sunt sigură că o să vă confirme tot ce v-am spus despre Alfred.

— Nu e în vacanță. Pleacă mâine.

Ea deschise poşeta şi scoase o bucată de hârtie.

— Vă las numărul de telefon al bistroului de jos. Dacă, din întâmplare, e nevoie să veniți la mine, să nu vă fie teamă că am să mă dezbrac. Acum prefer să stau cu rochia pe mine!

Se simțea parcă un strop de amărăciune în vocea ei. Dar, imediat, se luă singură peste picior:

— E mai bine aşa pentru toată lumea!

Abia după ce închise uşa în urma ei, Maigret îşi dădu seama că strânsese cât se poate de natural mâna ce-i fuse-

se întinsă. Viespea se rotea întruna, bâzâind, la nivelul tavanului, ca şi cum ar fi căutat o ieşire fără să bănuiască existența ferestrelor larg deschise. Doamna Maigret anunțase în acea dimineață că va trece pe la piața de flori şi îi ceruse, dacă era liber pe la prânz, să se întâlnească acolo. Era ora prânzului. Ezită, după care se aplecă pe fereastră, de unde putea zări petele de culori vii în spatele parapetului cheiurilor.

Apoi, oftând, ridică receptorul telefonului.

— Spune-i lui Boissier să treacă pe la mine.

Trecuseră şaptesprezece ani de la aventura aceea ciudată din hotelul de pe strada Lunii, iar Maigret era acum un personaj important, conducea Brigada Omucideri. Prin minte îi trecu o idee ciudată, o dorință aproape copilărească. Ridică din nou receptorul telefonului.

— Braseria Dauphine, te rog.

În momentul în care pe uşă intra Boissier, Maigret spuse:

— Să-mi aduci un pernod...

Şi, uitându-se la inspectorul a cărui cămaşă avea pete mari de sudoare la subsuori, se corectă:

— Sau mai bine două! Mulțumesc.

Mustățile sure ale lui Boissier, care era provensal, fremătară de plăcere, şi inspectorul se aşeză pe marginea ferestrei, ştergându-şi sudoarea de pe frunte.

Capitolul 2

Unde se vorbeşte puțintel despre inspectorul Boissier şi mai mult despre o casă cu grădină şi cu poartă de fier, precum şi despre o întâlnire pe care a avut-o Maigret în fața acestei porți

După ce băuse o gură de pernod, Maigret întrebase:

— Auzi, amice Boissier, ce ştii de Alfred Jussiaume?

— Alfred cel Trist?

— Da.

Fruntea inspectorului se înnegurase imediat; se uitase la Maigret pe sub sprâncene, apoi întrebase cu o voce care nu mai era aceeaşi, uitând să-şi savureze aperitivul preferat:

— A dat o spargere?

Maigret ştia cum era omul din fața lui. Ştia şi de ce şi, purtându-se cu mare băgare de seamă, era singurul pe care Boissier îl vedea cu ochi buni. De fapt, acesta ar fi trebuit să fie şi el comisar, şi ar fi fost încă de mult dacă necunoaşterea ortografiei şi un scris ilizibil nu l-ar fi împiedicat să promoveze cele mai elementare examene. Totuşi, administrația se arătase şi ea măcar o dată ceva mai inspirată. Îl numise la conducerea serviciului pe comisarul Peuchet, un hodorog care moțăia întruna, şi, cu excepția întocmirii rapoartelor, Boissier era cel care făcea treaba şi îşi conducea colegii.

Serviciul lui nu se ocupa de omucideri, ca acela al lui Maigret. Dar nici de amatori, de angajați care fug într-o

bună zi cu casa de bani şi alte baliverne de genul ăsta. Clienţii lui Boissier şi ai oamenilor săi erau profesionişti ai furtului sub toate formele, de la hoţii de bijuterii, care stau la marile hoteluri de pe Champs-Elysees, până la spărgători şi la cei care şterpelesc portofele în înghesuială, care, de cele mai multe ori, locuiesc, ca Jussiaume, în cartierele amărâte. Din această cauză, acolo era cu totul alt spirit decât în cadrul brigăzii speciale. În cazul lui Boissier, de ambele părţi ale baricadei se aflau oameni de meserie. Lupta se purta între specialişti. Nu era nevoie să faci psihologie, ci să cunoşti la perfecţie maniile şi ticurile fiecăruia.

Nu de puţine ori se întâmpla ca inspectorul să fie văzut stând liniştit pe terasa unei cafenele cu câte un pungaş, iar Maigret, de exemplu, ar fi putut cu greu să aibă cu un asasin o discuţie de genul: „Auzi, Julot, a trecut cam multişor de când n-ai mai lucrat". „Cam aşa ceva, inspectore." „Când te-am arestat ultima oară?" „Acu' vreo şase luni." „Fondurile au cam scăzut, nu? Pun prinsoare că pui ceva la cale."

Ideea că Alfred cel Trist putuse să dea o lovitură fără ca el să ştie îl agasa pe Boissier în mod vizibil.

— Nu ştiu dacă a lucrat zilele astea, dar Prăjina a ieşit adineauri din biroul meu.

Asta a fost de ajuns ca să-l liniştească pe inspector.

— Nu ştie nimic. Alfred nu e omul care să se destăinuie unei femei, nici măcar nevestei lui.

Portretul lui Jussiaume, schiţat acum de Boissier, nu era prea departe de cel făcut de Ernestine, deşi inspectorul punea accentul pe latura profesională.

— Mă calcă pe nervi când trebuie să arestez un tip ca el şi să-l trimit după gratii. Ultima dată, când i-au dat cinci ani, aproape că-mi venea să-l fac cu ou şi cu oţet pe apărătorul lui, care n-a ştiut să se descurce. Avocatul ăla e un „redus"!

Era greu să defineşti exact ce înțelegea Boissier prin „redus”, dar pricepeai foarte bine.

— Nu mai e altul la Paris ca Alfred. Intră fără zgomot într-o casă locuită şi lucrează fără să trezească nici măcar pisica. Tehnic, e un adevărat artist. În plus, n-are nevoie de nimeni ca să facă rost de informații, să stea la pândă şi tot tacâmul. Lucrează singur şi nu se enervează niciodată. Nu bea, nu pălăvrăgeşte, nu se dă mare prin bistrouri. Cu calitățile lui, ar trebui să fie putred de bogat. Cunoaşte amplasarea exactă şi mecanismul câtorva sute de seifuri pe care le-a instalat chiar el, şi ai zice că nu-i mai rămâne decât să bage mâna şi să ia ce doreşte. Numai că, de fiecare dată când se hotărăşte să o facă, ori se iveşte ceva neprevăzut, ori nu găseşte mai nimic.

Poate că Boissier vorbea astfel doar pentru că vedea în Fred cel Trist o imagine a propriului său destin, deosebirea fiind că el avea o sănătate care rezista tuturor aperitivelor ingurgitate la terase şi nopților petrecute la pândă pe orice fel de vreme.

— Lucrul cel mai exasperant este că, presupunând că ar fi trimis la mititica pentru zece sau douăzeci de ani, ar lua-o de la capăt imediat ce ar scăpa de acolo, chiar dacă ar avea şaptezeci de ani şi ar merge în cârje. Îşi zice că e de ajuns să reuşească o dată, numai o dată, şi că el merită asta.

— I s-a întâmplat ceva foarte neplăcut, explică Maigret. Se pare că în momentul în care deschidea un seif, undeva la Neuilly, a observat că în încăpere se afla un cadavru.

— Ce spuneam eu? Aşa ceva nu i se putea întâmpla decât lui! Şi a fugit? Ce-a făcut cu bicicleta?

— A aruncat-o în Sena.

— A fugit în Belgia?

— Probabil.

— Voi telefona la Bruxelles, doar dacă nu vrei să te implici personal.

— Ba chiar vreau.

— Ştii unde s-a petrecut treaba asta?

— Ştiu că la Neuilly şi mai ştiu de o grădină şi de o poartă de fier în faţa casei.

— O să fie uşor. Mă întorc imediat.

În absenţa lui, Maigret avu amabilitatea să mai comande două aperitive de la braseria Dauphine. Retrăia parcă senzaţii de pe vremea când fusese pe strada Lunii, dar şi în sudul Franţei, în special într-o crâşmă din Cannes, unde anchetase pe vremuri, şi, brusc, cazul devenea diferit de celelalte, aproape că semăna cu o misiune de vacanţă. Nu-i promisese solemn doamnei Maigret că se vor întâlni la piaţa de flori, iar ea ştia că nu trebuia niciodată să-l aştepte. Boissier reveni cu un dosar din care scoase mai întâi fotografiile antropometrice ale lui Alfred Jussiaume.

— Asta e mutra lui!

Avea mai degrabă o figură de ascet decât de spărgător. Pielea se lipea de oase, nările erau lungi şi nasul ascuţit, iar privirea avea o intensitate aproape mistică. Chiar şi în acele fotografii neretuşate din faţă şi din profil, cu gulerul desfăcut, lăsând să i se vadă mărul lui Adam proeminent, se simţea imensa singurătate a omului, a cărui tristeţe nu avea totuşi nimic agresiv. Născut să se numere printre prăzile poliţiei, i se părea absolut firesc să fie hăituit.

— Vrei să-ţi citesc isprăvile lui?

— Nu neapărat azi. Prefer să citesc dosarul cu mintea limpede. Aş vrea însă lista.

Aceste ultime cuvinte îi făcură plăcere lui Boissier, şi Maigret ştia foarte bine asta atunci când le rostise, deoarece constituiau un omagiu adus inspectorului.

— Ştiai că o am?

— Eram sigur că o să pui mâna pe ea.

Boissier îşi cunoştea bine meseria! Era vorba despre lista seifurilor instalate pe timpul lui Alfred Jussiaume, obținută din evidențele societății Planchard.

— Stai să caut la Neuilly. Eşti sigur că e vorba de Neuilly?

— Aşa spune Ernestine.

— Să ştii că a făcut o mişcare bună venind la tine. Dar de ce la tine?

— Pentru că am arestat-o în urmă cu şaisprezece-şaptesprezece ani, când mi-a şi jucat o festă urâta.

Asta nu-l miră deloc pe Boissier, era ceva care făcea parte din meserie. Amândoi erau pe terenul lor. Aperitivul din pahare parfumase întreg biroul, provocându-i viespii un fel de frenezie.

— O bancă... Cu siguranță că nu e asta... Fred n-a spart niciodată o bancă, pentru că îi este frică de alarmele electrice... O companie petrolieră care nu mai există de zece ani... Un negustor de parfumuri... a dat faliment anul trecut.

Degetul lui Boissier se opri la un nume, la o adresă.

— Guillaume Serre, dentist, strada Fermei, nr. 43 bis, Neuilly. Ştii unde vine? E puțin mai departe de Grădina Botanică, o stradă paralelă cu bulevardul Richard Wallace.

— Ştiu.

Se priviră o clipă.

— Eşti grăbit? îl întrebă Maigret.

Ştia că şi această întrebare îl măgulea pe Boissier.

— Tocmai făceam ordine în dosare. Plec mâine în Bretagne.

— Mergem?

— Să-mi iau haina şi pălăria. Să telefonez mai întâi la Bruxelles?

— Da. Şi în Olanda.

— Am înțeles.

Au mers până la Neuilly pe platforma unui autobuz. Apoi, pe strada Fermei, liniştită şi provincială, au găsit un mic bistrou care avea pe terasă patru mese, între plante ornamentale, şi s-au aşezat la una dintre ele ca să ia prânzul.

Înăuntru se aflau doar trei zidari în salopete albe, care mâncau şi beau vin roşu. Câteva muşte zburau în jurul lui Maigret şi al lui Boissier. Ceva mai departe, pe trotuarul opus, cei doi zăreau o poartă de fier neagră, care trebuia să fie cea de la numărul 43 bis.

Nu se grăbeau. Dacă în acea casă existase cu adevărat un cadavru, asasinul avusese la dispoziție mai mult de douăzeci şi patru de ore ca să scape de el. Îi servea o chelneriță în rochie neagră şi cu şorț alb, dar patronul veni şi el să-i salute.

— Frumoasă zi, domnilor.

— Frumoasă. Ştiți cumva un dentist în cartier?

Patronul făcu un semn cu bărbia.

— E unul acolo, pe cealaltă parte a străzii, dar nu ştiu cât e de bun. Nevasta mea preferă să se ducă la un dentist de pe bulevardul Sebastopol. Presupun că ăsta de-aici e scump. N-are mulți clienți.

— Îl cunoaşteți?

— Puțin.

Patronul ezita, uitându-se cu atenție la amândoi, mai ales la Boissier.

— Sunteți de la poliție, nu?

Maigret preferă să spună adevărul.

— A făcut ceva?

— Vrem doar câteva informații. Cum arată?

— Mai înalt şi mai solid decât noi doi, răspunse el, uitându-se de data asta la comisar. Eu am nouăzeci şi opt de kile, iar el s-ar putea să aibă vreo o sută cinci.

— Ce vârstă are?

— Să aibă vreo cincizeci de ani. Nu e prea îngrijit, ceea ce e cam de mirare la un dentist. Are un aer dubios de bătrân celibatar.

— Nu e căsătorit?

— Staţi puţin... De fapt, dacă-mi amintesc bine, s-a însurat cu vreo doi ani în urmă... Cu el mai locuieşte o bătrână — presupun că e mama lui —, care face piaţa în fiecare dimineaţă...

— N-are servitoare?

— Numai o femeie care face curăţenie. Nu sunt foarte sigur. Pe el îl cunosc pentru că vine din când în când să bea un păhărel pe ascuns.

— Pe ascuns?

— E un fel de a vorbi. Oamenii ca el n-au obiceiul să intre în bistrouri ca ăsta. Când i se întâmpla totuşi, aruncă inevitabil o privire spre casă, vrând parcă să se asigure că nu-l vede nimeni, şi se apropie de tejghea cu un aer ruşinat.

„Un pahar de vin roşu!”, zice. Numai asta cere. Ştiu dinainte că nu trebuie să pun sticlă la loc, pentru că o să mai ceară unul. Le bea pe nerăsuflate, se şterge la gură, şi are banii deja pregătiţi în mână.

— Se şi îmbată?

— Niciodată. Numai două pahare. Când pleacă, îl văd strecurând în gură cuişoare ca să nu miroasă a vin.

— Mama lui cum arată?

— E o bătrână mică de statură şi foarte slabă, îmbrăcată în negru, care nu salută pe nimeni şi pare o afurisită.

— Şi nevasta?

— O văd doar când trec împreună cu maşina, dar am auzit că ar fi străină. E înaltă şi voinică la fel ca el, cu tenul colorat.

— Credeţi că sunt plecaţi în vacanţă?

— Dacă mă gândesc bine, cred că i-am servit cele două pahare de vin acum două-trei zile.

— Două sau trei?

— Un moment. A fost seara în care instalatorul a venit să repare pompa de bere. S-o întreb pe nevastă-mea, ca să fiu sigur că nu spun prostii. Fusese cu două zile în urmă, deci marți, cu câteva ore înainte ca Alfred Jussiaume să descopere cadavrul unei femei în casă.

— Vă amintiți ora?

— De obicei, vine pe la șase și jumătate.

— Pe jos?

— Da. Au o mașină veche, dar la ora aceea el își face plimbarea prin cartier pe jos. Nu puteți să-mi spuneți despre ce e vorba?

— Deocamdată nu este vorba despre nimic, e doar o verificare.

Omul nu-i credea, privirea lui spunea asta cât se poate de clar.

— Mai veniți?

Și, întorcându-se către comisar, întrebă:

— Nu sunteți cumva domnul Maigret?

— Cine v-a spus?

— Unul dintre zidari are impresia că v-a recunoscut. Dacă dumneavoastră sunteți, nevestei mele i-ar părea tare bine să vă cunoască în carne și oase.

— Mai venim, promise el.

Zău că mâncaseră bine și, pe deasupra, băuseră și rachiul de cidru oferit de patron, care era din Falaise! Acum mergeau pe trotuar, pe partea umbrită a străzii. Maigret trăgea scurt din pipă. Boissier aprinsese o țigară. Două degete de la mâna dreaptă îi erau maronii de la tutun. Te-ai fi putut crede la peste o sută de kilometri de Paris, într-un orășel oarecare. Reședințele particulare erau mai numeroase decât imobilele cu locuințe de închiriat, iar unele erau

doar nişte case mari burgheze datând de un secol sau două.

Pe toată strada era o singură poartă de fier, o poartă de fier neagră dincolo de care se întindea o peluză ca un covor verde la soare. Pe placa de cupru se putea citi:

Guillaume Serre

Chirurg-Dentist

Şi, cu litere mai mici:

De la 2 la 5 şi numai cu programare.

Soarele se revărsa asupra faţadei, încălzindu-i pietrele gălbui, şi, cu excepţia a două ferestre, storurile erau trase. Boissier simţi că Maigret ezita.

— Intri?

Înainte de a traversa, aruncă o privire spre fiecare capăt al străzii şi se încruntă. Boissier se uită în direcţia în care se fixase privirea lui Maigret.

— Prăjina! exclamă el.

Venea dinspre bulevardul Richard Wallace şi purta aceeaşi pălărie verde că dimineaţă. Zărindu-i pe Maigret şi pe inspector, se opri pentru un moment, apoi veni direct spre ei.

— Sunteţi surprins că mă aflu aici?

— Aveai adresa?

— Am telefonat la dumneavoastră la birou acum mai bine de o jumătate de oră. Voiam să vă anunţ că am găsit lista. Ştiam că există pe undeva, îl văzusem pe Alfred uitându-se pe ea şi făcând nişte cruci cu creionul. Când am plecat azi-dimineaţă de la poliţie, m-am gândit la un loc unde putea s-o fi ascuns.

— Unde?

— Sunt obligată să vă spun?

— Ar fi mai bine.

— Prefer să nu spun. Nu imediat.

— Ce-ai mai găsit acolo?

— De unde ştiți că am mai găsit şi altceva?

— Azi-dimineață nu aveai bani şi acum ai venit cu taxiul.

— Adevărat. Am găsit bani.

— Mulți?

— Mai mulți decât mă aşteptam.

— Unde e lista?

— Am ars-o.

— De ce?

— Din cauza crucilor. Poate că indică adresele la care Alfred a lucrat, şi doar n-am să vă furnizez dovezi împotriva lui!

Aruncă o privire spre fațadă.

— Intrați?

Maigret dădu afirmativ din cap.

— V-ar deranja dacă v-aş aştepta la terasa bistroului?

Nu i se adresase lui Boissier, care se uita la ea cu o privire destul de severă.

— Dacă vrei, răspunse Maigret.

Şi, însoțit de inspector, trecu de la umbră la soare, în timp ce silueta înaltă a Ernestinei se îndepărta în direcția terasei. Era ora două şi zece minute. Dacă dentistul nu plecase în concediu, ar fi trebuit, conform indicației de pe placa de cupru, să se afle în cabinet, la dispoziția clienților săi. În partea dreaptă a porții se afla un buton. Maigret îl apăsă şi poarta se deschise automat. Traversară spațiul verde şi găsiră un alt buton la uşa casei. Soneria răsună undeva în interior, după care urmă o tăcere lungă.

Cei doi trăgeau cu urechea, convinşi că de cealaltă parte a uşii se afla cineva şi îşi aruncau priviri, în cele din urmă, lanțul fu desprins, zăvorul tras şi uşa se întredeschise.

— Aveți programare?

— Am dori să stăm de vorbă cu doctorul Serre.

— Nu primeşte decât cu programare.

Uşa rămânea întredeschisă. În spatele ei ghiceai o siluetă şi chipul slab al unei bătrâne.

— După cum scrie pe placa de cupru...

— Placa e veche de douăzeci şi cinci de ani.

— Vă rog să-l anunțați pe fiul dumneavoastră că vreau să-i vorbesc. Sunt comisarul Maigret.

Uşa mai rămase un moment nemişcată, apoi se deschise, dezvăluind un culoar lat, pardosit cu dale albe şi negre, care te ducea cu gândul la un culoar de mănăstire, iar bătrână care îi lăsă pe cei doi să intre ar fi putut foarte bine să fie îmbrăcată în călugăriță.

— Scuzați-mă, domnule comisar, dar fiul meu nu prea dorește clienți ocazionali.

Bătrâna era interesantă. Avea chiar o eleganță şi o demnitate surprinzătoare. Se străduia să şteargă cu un zâmbet impresia proastă pe care o produsese.

— Vă rog să intrați. Voi fi obligată să vă las să aşteptați puțin. De câțiva ani, fiul meu a luat obiceiul, mai ales vara, să-şi facă siesta, şi e încă în pat. Poftiți...

Bătrâna le deschise, în stânga, o uşă cu două canaturi, din stejar ceruit, iar Maigret se gândi mai mult ca niciodată la o mănăstire sau, mai curând, la o casă parohială chivernisită. Până şi mirosul, dulceag şi misterios, îi amintea de ceva; nu ştia de ce anume, dar se străduia să-şi amintească. Salonul unde fuseseră poftiți nu primea lumină decât prin fantele jaluzelelor şi, când intrai de afară, erai învăluit de o răcoare foarte plăcută.

Zgomotele oraşului nu păreau să poată ajunge până acolo, şi aveai impresia că în casă nu se schimbase nimic de mai bine de un secol, că fotoliile tapițate, gheridoanele, pianul şi porțelanurile fuseseră întotdeauna în acelaşi loc. Până şi fotografiile mărite de pe pereți, în rame de lemn ne-

gru, păreau făcute pe timpul lui Nadar[2]. Bărbatul din fotografia de deasupra căminului avea un guler înalt din secolul al XIX-lea şi purta favoriți laţi, iar pe peretele din faţă, o femeie la vreo patruzeci de ani, cu părul despărțit de o cărare, semăna cu împărăteasa Eugenie[3].

Bătrâna, care aproape că ar fi putut să apară în una dintre acele fotografii, nu-i părăsea; îi invită să ia loc şi îşi împreună mâinile ca o călugăriță pioasă.

— Nu aş vrea să par indiscretă, domnule comisar, dar fiul meu nu are secrete faţă de mine. Nu ne-am despărțit niciodată, deşi e trecut de cincizeci de ani. Nu am nici cea mai mică idee despre motivul vizitei dumneavoastră şi, înainte de a mă duce să-l trezesc, aş vrea să ştiu...

Îşi lăsă fraza neterminată şi le adresă un zâmbet binevoitor.

— Fiul dumneavoastră e căsătorit, cred?

— A fost căsătorit de două ori.

— Cea de-a doua soție a lui e aici?

Privirea ei se întristă puțin, iar Boissier începu să se foiască, pentru că nu era deloc genul de mediu în care se simțea în voia lui.

— Nu mai este, domnule comisar.

Cu paşi uşori, bătrâna se duse să închidă uşa, apoi se întoarse la ei şi se aşeză în colțul unei canapele, foarte dreaptă, aşa cum sunt învățate fetele să stea la mănăstire.

— Sper că n-a făcut vreo prostie? întrebă ea cu glas scăzut.

---

[2] Felix Tournachon, zis Nadar (1820-l910), fotograf aeronaut, desenator şi scriitor francez. I-a fotografiat pe majoritatea oamenilor celebri din epocă şi a realizat primele fotografii aeriene din balon (n.tr.).

[3] Eugenie (Eugenia Maria de Montijo de Guzman), împărătească a francezilor între 1853 şi 1870, soția lui Napoleon al III-lea, asupra căruia a avut o mare influență (n.tr.).

Apoi, văzând că Maigret tăcea, oftă şi se hotărî să vorbească din nou.

— Dacă despre ea e vorba, am făcut bine că v-am întrebat înainte de a-l trezi pe fiul meu. Din cauza ei vă aflați aici, nu?

Poate că Maigret făcu atunci un uşor semn afirmativ, dar nu-şi dădu seama. Era prea fascinat de atmosfera acelei case şi chiar mai mult de femeia din fața lui. Ghicea că blândețea bătrânei ascundea o energie prodigioasă. Nu descoperea la ea nici o notă falsă, nici în îmbrăcăminte, nici în ținuta corpului, nici în voce. Te-ai fi aşteptat s-o întâlneşti mai curând într-un castel sau în una dintre acele mari case din provincie care sunt ca nişte muzee ale unei epoci trecute.

— După ce a rămas văduv, acum cincisprezece ani, multă vreme fiul meu nici nu s-a gândit să se recăsătorească.

— Dar a făcut-o în urmă cu doi ani, dacă nu mă înşel?

Bătrâna nu se arătă deloc surprinsă că ştia acest amănunt.

— Într-adevăr. Mai exact, doi ani şi jumătate. S-a căsătorit cu una dintre clientele sale, o persoană de vârstă mijlocie, ca şi el. Ea avea atunci patruzeci şi şapte de ani. Era de origine olandeză şi locuia singură la Paris. N-am să trăiesc cât lumea, domnule comisar. Aşa cum mă vedeți, am şaptezeci şi şase de ani.

— Nu arătați deloc.

— Ştiu. Mama a trăit nouăzeci şi doi de ani, iar bunica a murit într-un accident la vârsta de optzeci şi opt de ani.

— Şi tatăl dumneavoastră?

— A murit tânăr.

Spunea asta ca şi cum nu ar fi avut importanța, ca şi cum soarta bărbaților ar fi fost să moară tineri.

— Aproape că l-am încurajat pe Guillaume să se recăsătorească, zicându-mi că astfel nu va rămâne singur.

— A fost o căsătorie nefericită?

— Nu se poate spune asta. La început, nu. Cred că tot răul a venit din faptul că era o străină. Există mici nimicuri cu care nu te obişnuieşti. Nu ştiu cum să vă spun. Cum ar fi bucătăria, preferința pentru unele mâncăruri! Sau poate că, luându-l de soț pe fiul meu, îl credea mai bogat decât era în realitate.

— Ea nu avea avere?

— Avea oarece stare. Adică nu că ar fi fost săracă lipită pământului, dar când viața devine din ce în ce mai scumpă...

— Când a murit?

Bătrâna făcu ochii mari.

— Să moară?

— Scuzați-mă. Am crezut că a murit. Vorbiți despre ea la trecut.

Bătrâna zâmbi.

— Adevărat. Dar nu din motivul pe care l-ați spus. N-a murit, deşi pentru noi e cam totuna. A plecat.

— S-au certat?

— Guillaume nu e omul care să se certe.

— Cu dumneavoastră?

— Sunt prea bătrână ca să mă mai cert, domnule comisar. Am văzut prea multe. Cunosc prea bine viața şi îl las pe fiecare...

— Când a părăsit casa?

— Acum două zile.

— Îşi anunțase plecarea?

— Eu şi fiul meu ştiam că până la urmă va pleca.

— Ea v-a vorbit despre asta?

— Deseori.

— V-a spus şi motivul?

Nu răspunse imediat, părând că se gândeşte.

— Vreți să vă spun cinstit ce cred? Ezit pentru că mi-e teamă să nu râdeți de mine. Nu-mi place să vorbesc despre lucrurile astea în fața bărbaților, dar presupun că un comisar e ca un medic sau ca un duhovnic.

— Sunteți catolică, doamnă Serre?

— Da. Nora mea era protestantă. Dar nu are importanță. Vedeți dumneavoastră, ajunsese la acea vârstă ingrată pentru o femeie. Toate avem, în mai mică sau mai mare măsură, o perioadă de câțiva ani în care nu suntem noi înşine. Ne sare țandăra din nimic. Ne facem foarte uşor idei greşite.

— Înțeleg. Asta s-a întâmplat şi în cazul de față?

— Asta şi altele, probabil. Până la urmă, nu mai visa decât la Olanda ei natală şi îşi petrecea zilele scriind prietenelor pe care le mai avea acolo.

— Fiul dumneavoastră a fost vreodată în Olanda împreună cu ea?

— Niciodată.

— Aşadar, a plecat marți?

— A luat trenul de nouă şi patruzeci de la Gara de Nord.

— Trenul de noapte?

— Da. Toată ziua şi-a făcut bagajele.

— Fiul dumneavoastră a condus-o la gară?

— Nu.

— A chemat ea un taxi?

— S-a dus să caute unul la colțul bulevardului Richard Wallace.

— Şi de atunci nu a mai dat nici un semn de viață?

— Nu. Nu cred că simte nevoia să ne scrie.

— Nu s-a pus problema divorțului?

— V-am spus că suntem catolici. Iar fiul meu nu mai doreşte să se recăsătorească. Dar tot nu înțeleg ce s-a putut întâmpla ca să primim vizita poliției.

— Aş vrea să vă întreb, doamnă, ce s-a petrecut în casă marți seara. O clipă. Nu aveți servitoare, nu?

— Nu, domnule. Eugenie, femeia care ne face menajul, vine în fiecare zi la nouă şi stă până la cinci.

— E aici în acest moment?

— Ați nimerit în ziua ei liberă. Va veni mâine.

— Locuieşte în cartier?

— Locuieşte la Puteaux, de cealaltă parte a Senei. Chiar deasupra fero-metalului din fața podului.

— Presupun că a ajutat-o pe nora dumneavoastră să-şi facă bagajele?

— A coborât valizele.

— Câte valize?

— Un cufăr şi două valize de piele. Plus o cutie de bijuterii şi o trusă de toaletă.

— Eugenie a plecat la ora cinci, ca de obicei?

— Exact. Scuzați-mă dacă mă vedeți tulburată, dar e prima dată când sunt interogată astfel şi mărturisesc...

— Fiul dumneavoastră a ieşit în seara aceea?

— Ce înțelegeți prin seară?

— Să spunem puțin înainte de cină.

— A ieşit să facă o plimbare ca de obicei.

— Presupun că s-a dus să bea un aperitiv.

— Nu bea.

— Niciodată?

— Numai un pahar de vin cu apă la fiecare masă. Nici vorbă de acele orori care se numesc aperitive.

Ai fi zis că Boissier, care stătea foarte serios în fotoliul său, trăgea pe nas parfumul de anason care încă îi stăruia în mustață.

— Ne-am aşezat la masă imediat ce s-a întors. Face mereu aceeaşi plimbare. E un obicei de pe timpul când aveam un câine, care trebuia scos la ore fixe.

— Nu mai aveți câine?

— De patru ani. De când a murit Bibi.

— Nici pisică?

— Nora mea avea oroare de pisici. Vedeți, iar vorbesc de ea la trecut, şi asta pentru că e vorba de o perioadă pe care o considerăm de domeniul trecutului!

— V-ați aşezat la masă toți trei?

— Maria a coborât exact când eu serveam supa.

— N-au avut loc discuții?

— Nici una. Am mâncat în tăcere. Ştiam că Guillaume era totuşi destul de emoționat. La prima vedere, pare rece, dar, în realitate, e un băiat hipersensibil. Când ai trăit intim cu cineva timp de mai bine de doi ani...

Maigret şi Boissier nu auziseră nimic. Dar bătrâna avea auzul fin. Aplecă uşor capul, părând că ascultă. Greşeala ei, pentru că Maigret înțelese, se ridică şi deschise uşa: bărbatul care se afla acolo — Într-adevăr, mai înalt şi mai solid decât comisarul — arăta destul de plouat, probabil că asculta la uşă de ceva timp.

Mama lui nu minţise când spusese că îşi făcea siesta. Părul rar, în dezordine, îi era lipit de frunte şi îşi trăsese pantalonii peste o cămaşă albă al cărei guler rămăsese descheiat. În picioare avea papuci de casă.

— Intrați, domnule Serre, spuse Maigret.

— Îmi cer scuze. Am auzit zgomot. Am crezut...

Vorbea fără grabă, învăluindu-i pe rând cu o privire greoaie.

— Domnii sunt de la poliție, îi explică mama sa, ridicându-se în picioare.

El nu puse întrebări, se uită iar la dânşii şi îşi încheie nasturii la cămaşă.

— Doamna Serre ne spunea că soția dumneavoastră a plecat alaltăieri.

De data asta, întoarse capul spre bătrâna, încruntat. Corpul lui mare era moale, ca şi fața, dar, spre deosebire de

mulți oameni graşi, bărbatul nu dădea impresia că se mişcă cu uşurință.

Avea pielea mată, foarte palidă, smocuri de păr negru în nări şi în urechi, iar sprâncenele mari şi stufoase.

— Ce doresc domnii? întrebă el, pronunțând silabele sacadat.

— Nu ştiu.

Maigret se simți destul de stânjenit. Boissier se întreba cum avea să se descurce comisarul. Nu erau nişte oameni pe care puteai să-i iei tare!

— La drept vorbind, domnule Serre, soția dumneavoastră a apărut în discuție cu totul accidental. Mama dumneavoastră ne-a spus că vă faceți siesta şi am schimbat şi noi o vorbă aşteptându-vă. Eu şi colegul meu — această exprimare îi făcea foarte mare plăcere lui Boissier — ne aflăm aici pentru că avem motive să credem că ați fost victima unei tentative de jaf.

Serre nu era omul care să-şi ferească privirea. Dimpotrivă, se uita la Maigret cu aerul că vrea să-i citească gândurile.

— De unde această idee?

— Primim uneori informații confidențiale.

— Presupun că vă referiți la informatori?

— Să zicem.

— Regret, domnilor.

— Nu v-a spart nimeni casa?

— Dacă mi-ar fi spart-o, n-aş fi ezitat să-l informez chiar eu pe comisarul de poliție.

Nu încerca să se poarte amabil. Nici măcar nu schițase vreun zâmbet.

— Aveți un seif nu-i aşa?

— Presupun că am dreptul să nu vă răspund. Totuşi, nu văd nici un motiv să nu vă spun că am unul.

Bătrâna se străduia să-i facă semne, probabil ca să-l sfătuiască să fie mai amabil. El îşi dădea seama de asta, dar făcea cum îl tăia capul.

— Dacă nu mă înşel, e vorba de un seif Planchard, care a fost instalat în urmă cu optsprezece ani.

Dânsul nu se tulbură. Rămăsese în picioare, în timp ce Maigret şi Boissier stăteau jos, în penumbră, iar Maigret observă că avea aceeaşi bărbie masivă ca bărbatul din portret şi aceleaşi sprâncene. Comisarul încercă, în joacă, să şi-l închipuie cu favoriți.

— Nu-mi amintesc de data instalării, iar lucrul ăsta nu priveşte pe nimeni.

— Când am intrat, am observat că uşa este prevăzută cu un zăvor de siguranță şi cu un lanț.

— Ca în cazul multor alte uşi.

— Dumneavoastră şi mama dumneavoastră vă culcați la etaj?

Serre nu răspunse înadins.

— Biroul şi cabinetul se află la parter?

După mişcarea bătrânei, Maigret înțelese că erau încăperile care urmau după salon.

— Îmi dați voie să arunc o privire?

El ezită, deschise gura, iar Maigret avu certitudinea că va spune nu. Mama sa înțelese şi ea şi interveni:

— De ce să nu satisfacem dorința acestor domni? Vor vedea cu ochii lor că nu a avut loc nici o spargere.

Bărbatul dădu din umeri, cu un aer la fel de încăpățânat, la fel de bosumflat, şi evită să-i urmeze în încăperile vecine. Doamna Serre îi pofti mai întâi într-un birou cu mobilă veche, unde domnea aceeaşi atmosferă calmă ca în salon. În spatele unui scaun capitonat cu piele neagră se afla un seif mare, vopsit în verde închis - un model destul de vechi. Boissier se apropie de el şi puse pe metal o mână de profesionist.

— După cum vedeți, totul este în ordine, spuse bătrâna. Nu trebuie să vă supere proasta dispoziție a fiului meu, dar...

Tăcu când îl văzu în picioare în cadrul uşii, urmărindu-i cu aceeaşi privire încruntată. Apoi, arătând spre cărțile legate în piele care se înşirau pe rafturi, reluă, făcând un efort ca să fie amabilă:

— Să nu vă miraţi dacă vedeți mai ales cărți de drept. Provin din biblioteca soțului meu, care era avocat.

Bătrâna deschise ultima uşă. Acolo decorul arăta mai familiar. Era cabinetul de consultații al oricărui dentist, cu scaunul articulat şi instrumentele obişnuite. Până la jumătatea ferestrei, geamurile erau mate. Trecând din nou prin birou, Boissier se îndreptă spre una dintre ferestre, peste care îşi trecu degetele, apoi îi făcu un semn cu subînțeles lui Maigret.

— Aţi înlocuit demult acest ochi de geam? întrebă comisarul.

Bătrâna răspunse fără ezitare:

— Acum patru zile. Fereastră era deschisă când a fost furtuna aceea puternică, de care probabil vă amintiți.

— Aţi chemat geamgiul?

— Nu.

— Cine a înlocuit ochiul de geam?

— Fiul meu. Îi place să meşterească. El face toate micile reparații în casă.

În acel moment, Guillaume Serre spuse cu o fărâmă de agasare:

— Domnii n-au nici un drept să ne deranjeze, mamă. Nu mai răspunde.

Bătrâna se întoarse cu spatele la el şi îi adresă lui Maigret un zâmbet care voia să spună: „Nu-l luați în seamă. V-am prevenit”. Îi conduse până la uşă şi, în timp ce fiul ei rămăsese în picioare în mijlocul salonului, le şopti:

— Dacă vreți să mai vorbiți cu mine, veniți când nu e el aici.

Maigret şi Boissier se treziră din nou în lumina soarelui. După ce trecură de poarta de fier, al cărei scârțiit uşor te ducea cu gândul la o poartă de mănăstire, zăriră pe trotuarul din față pălăria verde a Ernestinei, aşezată la o masă pe terasa bistroului.

Maigret ezită. Ar fi putut să o ia la stânga şi să o evite. Apropiindu-se de ea, aproape că păreau că vor să-i dea raportul. Poate dintr-un fel de pudoare, comisarul mormăi:

— Bem o bere?

Ea îi privea cum se apropie, cu un aer întrebător.

Capitolul 3

Unde Ernestine, pudică, îşi pune pe ea un capot, iar bătrâna din Neuilly îi face o vizită lui Maigret

— Ce-ai făcut azi? îl întrebă doamna Maigret, pe când se aşezau la masă în faţa ferestrei deschise. Şi în casele din faţă puteau fi văzuţi oameni luând masa, peste tot cu aceleaşi pete albe formate de cămăşile bărbaţilor care îşi scoseseră haina. Alţii, care terminaseră de mâncat, stăteau rezemaţi în coate la fereastră. Auzeai muzica de la radio, ţipete de copil mic, frânturi de voci.

În faţa uşilor unor imobile, portarii îşi scoseseră scaunele.

— Nimic extraordinar, răspunse Maigret. O poveste cu o olandeză care poate că a fost asasinată, dar care s-ar putea şi să fie bine mersi în altă parte.

Era prea devreme să discute despre asta. În fond, se comportase ca un leneş. Zăbovise îndelung la mica terasă de pe strada Fermei, împreună cu Boissier şi Ernestine, iar aceasta fusese cea mai agitată dintre ei trei.

Spusese, plină de indignare:

— A pretins că nu-i adevărat?

Patronul le adusese berile.

— În realitate, n-a spus nimic. Mama lui a vorbit. El mai curând ne-a dat afară.

— Spune că n-a fost nici un cadavru în birou?

Era evident că îl trăsese de limbă pe patronul terasei despre cei care locuiau în casa cu poartă de fier la intrare.

— Atunci de ce n-a anunțat poliția că cineva a încercat să-i spargă casa?

— După spusele lui, nimeni n-a încercat să-i spargă casa.

Dar Ernestine cunoştea probabil obiceiurile lui Alfred cel Trist.

— Nu lipsea un ochi de geam de la o fereastră?

Boissier se uitase la Maigret, vrând parcă să-l sfătuiască să-şi țină gura, dar comisarul nu-i dăduse atenție.

— Un ochi de geam a fost înlocuit recent; se pare că s-a spart în urmă cu patru-cinci zile, în seara când a fost furtuna.

— Minte.

— Cu siguranță că cineva minte.

— Credeți că eu?

— N-am spus asta. Poate minte Alfred.

— De ce mi-ar fi îndrugat povestea asta la telefon?

— Poate că n-a spus nimic, intervenise Boissier, privindo cu atenție.

— Pentru ce motiv aş fi inventat-o? Şi dumneavoastră credeți asta, domnule Maigret?

— Eu nu cred nimic.

Zâmbea vag. Se simțea bine, mulțumit. Berea era rece, iar umbra avea „gust", ca la țară, poate pentru că se aflau aproape de Bois de Boulogne.

O după-amiază de leneveală. Băuseră două beri. Apoi, ca să nu o lase pe Ernestine atât de departe de centrul Parisului, o luaseră în taxiul lor şi o lăsaseră la Châtelet.

— Sună-mă imediat ce primeşti o scrisoare.

Maigret simțea că o decepționa, că Ernestine şi-l închipuise altfel. Probabil îşi zicea că îmbătrânise, devenise

asemenea cu ceilalți şi îşi va face treaba fără tragere de inimă.

— Vrei să-mi amân plecarea? îi propusese Boissier.

— Presupun că soția ta a făcut bagajele.

— Sunt deja la gară. Ar trebui să plecăm mâine cu trenul de şase dimineața.

— Vă luați şi fata?

— Bineînțeles.

— Pleacă.

— N-o să ai nevoie de mine?

— Nu mi-ai încredințat dosarul?

Rămas singur în birou, fusese cât pe ce să-şi facă siesta în fotoliu. Viespea dispăruse. Soarele trecuse de cealaltă parte a cheiului. Lucas era în concediu de la amiază. Îl chemase la el pe Janvier, care îşi luase primul concediu, în iunie, având o căsătorie în familie.

— Stai jos. Am o treabă pentru tine. Ți-ai terminat raportul?

— Adineauri.

— Bine! Notează. Mai întâi, ar trebui căutat la primăria din Neuilly numele de fată al unei olandeze care, în urmă cu doi ani şi jumătate, s-a căsătorit cu un anume Guillaume Serre, domiciliat pe strada Fermei, nr. 43 bis.

— Simplu.

— Tot ce se poate. Probabil că trăia la Paris de un anumit timp. Vei încerca să afli unde, ce făcea, rude, avere etc.

— Am înțeles.

— Se zice că ar fi părăsit casa de pe stradă Fermei marți, între opt şi nouă seara, şi ar fi luat trenul de noapte spre Olanda. S-ar fi dus singură să ia un taxi din colțul bulevardului Richard Wallace, ca să-şi transporte bagajele.

Janvier scria cuvintele în coloană pe o pagină a carnețelului.

— Asta e tot?

— Nu. Cere ajutorul cuiva ca să câştigi timp. Aş vrea să fie chestionaţi oamenii din cartier, furnizorii etc. În legătură cu familia Serre.

— Câţi sunt?

— Mamă şi fiu. Mama are aproape optzeci de ani, iar fiul e dentist. Încearcă să dai de taxi. Chestionează şi personalul de la gară.

— Pot să iau una dintre maşinile noastre?

— Poţi.

Şi cam asta fusese tot ce făcuse în acea după-amiază. Ceruse legătura cu poliţia belgiană, care avea semnalmentele lui Alfred cel Trist, dar încă nu dăduse de el. Şi mai avusese o lungă convorbire cu comisarul care viza paşapoartele la frontieră, la Jeumont. Acesta vizitase personal trenul cu care se presupunea că plecase Alfred şi nu-şi amintea de nici un călător cu semnalmentele specialistului în seifuri.

Dar asta nu însemna nimic. Trebuiau să aştepte. Maigret semnă câteva documente în locul directorului, se duse să-şi bea aperitivul la braseria Dauphine, în compania colegului său de la informaţii generale, apoi plecă acasă cu autobuzul.

— Ce facem? întrebă doamna Maigret, după ce strânse masa.

— O plimbare.

Ceea ce însemna că vor merge, fără să se grăbească, până la Marile Bulevarde, ca în cele din urmă să se aşeze la o terasă. Soarele asfinţise.

Aerul devenea mai răcoros, cu unele răbufniri de căldură, care păreau că emană din pietrele trotuarului. Ferestrele mari ale braseriei erau deschise şi o orchestră leşinată se străduia să cânte. Majoritatea consumatorilor stăteau ca şi ei, fără să vorbească, la o măsuţă, privind trecătorii, în timp ce semiîntunericul învăluia din ce în ce mai mult

fețele. Apoi, globurile electrice le făcură să arate cu totul altfel.

Mai târziu, ca şi alte perechi, se îndreptară spre casă, iar mâna doamnei Maigret se sprijinea de brațul soțului ei. Veni apoi o nouă zi, cu un soare la fel de puternic ca în ajun.

În loc să se ducă direct la Poliția Judiciară, Maigret se hotărî să facă un ocol pe cheiul Jemmapes şi găsi bistroul vopsit în verde, lângă ecluză Saint-Martin, cu cuvintele „Gustări la orice oră". Se aşeză la tejghea şi comandă:

— Un pahar de vin alb.

Apoi puse întrebarea. Omul de la bar, de fel din Auvergne, nu ezită.

— Nu ştiu exact cât era ceasul, dar telefonul a sunat. Se făcuse deja lumină. Nici eu, nici nevastă-mea nu ne-am sculat, pentru că n-avea cine să ne caute pe noi la ora aia. Ernestine a coborât. Am auzit-o vorbind mult timp.

Cel puțin în privința asta Prăjina nu mințise.

— La ce oră a plecat Alfred în seara dinainte?

— Poate pe la unsprezece? Poate mai devreme? Nu-mi amintesc decât că era cu bicicleta.

O uşă dădea din bistrou direct în culoar, de unde o scară ducea la etaj. Peretele scării era spoit cu văr, ca la țară. În apropiere, se auzea vacarmul unei macarale care descărca nisip de pe un şlep.

Maigret bătu la o uşă, care se întredeschise. Ernestine apăru în combinezon şi zise simplu:

— Dumneavoastră eraţi!

După care luă imediat de pe patul răvăşit un capot şi-l puse pe ea.

Maigret schiță un zâmbet, amintindu-şi de Ernestine cea de altădată.

— O fac mai mult din milă! preciză ea. Nu prea mai am nimic frumos de arătat.

Fereastră era deschisă. Pe pervaz se vedea o muşcată de un roşu sângeriu. Cuvertura de pe pat era şi ea tot roşie. O uşă deschisă dădea spre o bucătărie mică, de unde venea un miros plăcut de cafea. Nu ştia exact de ce venise acolo.

— N-ai găsit nimic ieri-seară la post-restant?

Ea răspunse, preocupată:

— Nimic.

— Nu ți se pare ciudat că n-a scris?

— Poate că se teme. Trebuie să fie foarte mirat că nu apare nimic în ziare. Se gândeşte probabil că sunt supravegheată. Tocmai voiam să mă duc la poştă.

Un cufăr vechi zăcea într-un colț.

— Sunt lucrurile lui?

— Ale lui şi ale mele. Nu avem cine ştie ce.

Apoi îl privi cu un aer semnificativ şi întrebă:

— Vreți să vedeți ce-i acolo? Nu, nu! înțeleg. Trebuie să faceți asta. O să găsiți câteva scule, pentru că avea dubluri, două costume vechi, câteva rochii şi lenjerie.

În timp ce vorbea, golea conținutul cufărului pe podea, deschidea sertarele unei comode...

— M-am gândit. Am înțeles ce-ați spus ieri. Cineva a mințit neapărat. Sau oamenii aceia, mama şi fiul, sau Alfred, sau eu. Nu aveți nici un motiv să-l credeți pe unul mai mult decât pe altul.

— Alfred n-are rude la țară?

— Nu mai are pe nimeni. Nu-şi cunoştea decât mama, care e moartă de douăzeci de ani.

— N-ați fost niciodată împreună undeva în afara Parisului?

— Niciodată mai departe de Corbeil.

Probabil că nu se refugiase la Corbeil. Era prea aproape. Maigret începea să creadă că nici în Belgia nu plecase.

— Nu vorbea despre un loc anume, unde ar fi vrut să se ducă într-o zi?

— Zicea „la țară”, fără să precizeze unde. Pentru el, asta însemna totul.

— Eşti născută la tară?

— Lângă Nevers, într-un cătun pe nume Saint-Martin-des-Pres.

Luă dintr-un sertar o carte poştală ilustrată în care apărea biserica satului, cu o baltă în față care probabil că servea drept adăpătoare.

— I-ai arătat-o?

Ernestine înțelese. Cele de felul ei înțeleg repede.

— M-ar mira să fie acolo. Chiar era lângă Gară de Nord când mi-a telefonat.

— De unde ştii?

— Am găsit barul ieri-seară. E pe stradă Maubeuge, lângă un negustor de valize. Se numeşte Barul Levantului. Patronul şi-a amintit de el pentru că a fost primul lui client din acea zi.

Tocmai pornise filtrul de cafea când a intrat Alfred.

— Nu beți o cafea?

Îi păru rău că refuză, dar băuse vin alb.

— Nici o supărare.

Găsi cu greu un taxi în cartier şi îi ceru şoferului să-l ducă la Barul Levantului.

— Unul mic şi slab, cu un aer trist şi ochii roşii de parcă ar fi plâns, îi spuse patronul.

Era într-adevăr Alfred Jussiaume.

— A vorbit mult la telefon, a băut două cafele fără zahăr şi s-a îndreptat spre gară, privind în jur de parcă s-ar fi temut că-l urmăreşte cineva. A făcut ceva rău?

Era deja ora zece când Maigret urcă în fine scara Poliției Judiciare, unde un fel de ceață de praf stăruia tot timpul în lumina soarelui. Împotriva obiceiului său, nu aruncă nici o privire prin geamurile sălii de aşteptare şi trecu prin biroul inspectorilor, care era aproape pustiu.

— Janvier n-a venit?

— A venit pe la opt şi a plecat. V-a lăsat un bilet pe birou.

În bilet scria:

Pe femeie o cheamă Maria Van Aerts. Are cincizeci şi unu de ani şi e originară din Sneek, în Frizia occidentală. Mă duc la Neuilly, unde a
locuit într-o pensiune de familie, pe stradă Longchamp. Încă n-am găsit taxiul. Vacher se ocupă de gară.

Joseph deschise uşa.

— Nu v-am văzut intrând, domnule Maigret. O doamnă vă aşteaptă de o jumătate de oră.

Întinse o fişă, pe care bătrâna doamnă Serre îşi trecuse numele cu un scris mic şi ascuţit.

— Îi spun să intre?

Maigret îşi puse iar haina, pe care şi-o scosese, deschise fereastra, umplu o pipă şi se aşeză la birou.

— Da, să intre.

Se întreba cum va arăta în afara cadrului locuinţei sale, dar, spre surprinderea lui, nu distona cu nimic. Nu mai era îmbrăcată în negru, ci într-o rochie albă cu desene de culoare închisă, iar pălăria pe care o purta nu era deloc ridicolă. Se deplasa cu uşurinţă.

— Vă cam aşteptaţi la vizita mea, nu-i aşa, domnule comisar?

— Luaţi loc, doamnă.

— Mulţumesc.

— Vă deranjează fumul?

— Fiul meu fumează ţigări de foi toată ziua. Am fost foarte jenată ieri de felul în care v-a primit! Am încercat să vă fac semn să nu insistaţi, pentru că îl cunosc.

Nu era nervoasă, nu se grăbea şi din când în când îi adresă lui Maigret un fel de zâmbet complice.

— Cred că l-am crescut prost. Nu-l am decât pe dânsul, iar când soțul meu a murit, el avea doar şaptesprezece ani. L-am răsfățat. Guillaume era singurul bărbat din casă. Dacă aveți copii...

Maigret se uita la ea, încercând să şi-o imagineze, şi nu reuşea. De aceea întrebă:

— Sunteți născută la Paris?

— În casa unde ați venit ieri.

Era o coincidență să găseşti într-o anchetă două persoane născute la Paris. Aproape întotdeauna, oamenii cu care avea de-a face erau legați mai mult sau mai puțin direct de provincie.

— Şi soțul?

— Şi el. Tatăl lui fusese avocat pe stradă Tocqueville, în arondismentul XVII.

Ăsta era al treilea! Şi se ajunsese la atmosfera absolut provincială din casă de pe strada Fermei!

— Eu şi fiul meu am locuit aproape tot timpul împreună, şi presupun că asta l-a cam sălbăticit.

— Parcă a mai fost căsătorit o dată.

— A fost. Soția lui n-a trăit mult.

— După câți ani de la căsătorie a murit?

Bătrâna deschise gura; Maigret înțelese că un gând brusc o făcea să ezite. Ba chiar avu impresia că vede o oarecare roşeață apărându-i în obraji.

— După doi ani, răspunse ea în cele din urmă. E ciudat, nu? Abia acum mă frapează asta. Şi cu Maria a trăit tot doi ani.

— Cine a fost prima lui soție?

— O persoană de familie foarte bună, Jeanne Devoisin, pe care am întâlnit-o într-o vară la Dieppe, pe vremea când mergeam acolo în fiecare an.

— Era mai tânără decât el?

— Staţi puţin. El avea treizeci şi doi de ani, iar ea avea cam aceeaşi vârstă. Era văduvă.

— Nu avea copii?

— Nu. Nu ştiu să fi avut pe nimeni, în afară de o soră care trăia în Indochina.

— De ce-a murit?

— De o criză cardiacă. Avea inima slabă şi cea mai mare parte a timpului şi-o petrecea pe la medici.

Zâmbi din nou şi continuă:

— Dar încă nu v-am spus de ce-am venit. Am fost gata să vă telefonez ieri, când fiul meu a plecat să-şi facă plimbarea zilnică, apoi mi-am spus că ar fi mai corect să vă vizitez. Vreau să mă scuz pentru atitudinea lui Guillaume faţă de dumneavoastră şi să vă spun că proasta lui dispoziţie nu vă viza pe dumneavoastră personal. Aşa e el, pădureţ.

— Am băgat de seamă.

— La gândul că l-aţi putea bănui de o faptă necinstită... Tot aşa era şi când era copil...

— M-a minţit?

— Poftim?

Faţa bătrânei doamne exprima o mirare sinceră.

— De ce v-ar fi minţit? Nu înţeleg. Ca să zic aşa, nici n-aţi pus întrebări. De aceea am şi venit, ca să răspund la cele pe care aţi vrea să mi le puneţi. Nu avem nimic de ascuns. Nu ştiu în urma căror împrejurări vă ocupaţi de noi. Probabil că e vorba de o neînţelegere sau de răzbunarea vreunui vecin.

— Când s-a spart ochiul de geam?

— V-am spus sau fiul meu v-a spus, nu mai ştiu: în timpul furtunii de săptămâna trecută. Eram la etaj şi nu apucasem să închid toate ferestrele, când am auzit zgomot de geam spart.

— În plină zi?

— Să fi fost şase seara.

— Ceea ce înseamnă că femeia care face menajul plecase?

— Pleacă de la noi la cinci, cred că v-am spus. Fiul meu nu ştie că am venit aici. M-am gândit că poate aţi vrea să vizitaţi casa, lucru foarte simplu când el este plecat.

— Adică în timpul plimbării lui de la sfârşitul după-amiezii?

— Da. Vă veţi da seama că nu avem nimic de ascuns acasă şi că, dacă n-ar fi fost caracterul lui Guillaume, totul s-ar fi lămurit încă de ieri.

— Vă atrag atenţia, doamnă Serre, că aţi venit aici fără să vă chem.

— Sigur că da.

— Şi că dumneavoastră îmi cereţi să vă pun întrebări.

Ea dădu afirmativ din cap.

— Vom relua evenimentele începând cu ultima masă pe care aţi luat-o împreună, dumneavoastră, fiul dumneavoastră şi soţia lui. Bagajele acesteia erau pregătite. În ce loc din casă se găseau?

— Pe culoar.

— Cine le coborâse?

— Eugenie a coborât valizele, iar fiul meu a cărat cufărul, prea greu pentru ea.

— Era un cufăr foarte mare?

— Ceea ce se numeşte un cufăr-cabină. Înainte de căsătorie, Maria călătorea mult. A trăit în Italia şi în Egipt.

— Ce aţi mâncat?

Întrebarea păru să o amuze şi să o surprindă în acelaşi timp.

— Staţi puţin! O să-mi amintesc, pentru că eu mă ocup de bucătărie. Mai întâi, o supă de legume. Mâncăm întotdeauna supă de legume, pentru igienă. Apoi am avut macrouri la grătar şi piure de cartofi.

— Şi desert?

— O cremă de ciocolată. Da. Fiului meu îi place la nebunie crema de ciocolată.

— La masă nu a avut loc nici o discuție? La ce oră ați terminat?

— Pe la şapte şi jumătate. Am pus vasele în chiuvetă de la bucătărie şi am urcat.

— Astfel încât n-ați asistat la plecarea nurorii dumneavoastră?

— N-am vrut. Sunt momente penibile şi prefer să evit emoțiile. I-am spus la revedere jos, în salon. Nu-i port pică. Fiecare are caracterul lui şi...

— Unde se afla fiul dumneavoastră în acest timp?

— Cred că în biroul lui.

— Nu ştiți dacă a mai schimbat vreo vorbă cu soția lui?

— Greu de crezut. Ea a urcat imediat. Am auzit-o în camera ei, pregătindu-se de plecare.

— Aveți o casă construită din materiale solide, ca majoritatea caselor vechi. Presupun că de la primul etaj e greu să auzi zgomotele de la parter?

— Nu şi pentru mine, răspunse ea, cu o uşoară grimasă.

— Ce vreți să spuneți?

— Că am auzul fin. Aud şi o stinghiuță de parchet care trosneşte într-o cameră!

— Cine s-a dus să aducă taxiul?

— Maria, v-am spus ieri.

— A lipsit mult?

— Destul de mult. Nu există nici o stație în apropiere şi trebuie să aştepți să treacă o maşină liberă.

— V-ați uitat pe fereastră?

Ezită imperceptibil.

— Da.

— Cine a cărat cufărul până la taxi?

— Şoferul.

— Nu ştiți cărei companii aparținea maşina?

— N-am cum să ştiu.

— Ce culoare avea?

— Un maro-roşcat, cu o emblemă pe portieră.

— Vi-l amintiți pe şofer?

— Nu foarte bine. Mi se pare că era mic de statură şi destul de gras.

— Cum era îmbrăcată nora dumneavoastră?

— Purta o rochie mov.

— Nu avea pardesiu?

— Îl ținea pe braț.

— Fiul dumneavoastră se afla tot în birou?

— Da.

— Ce s-a întâmplat după aceea? Ați coborât?

— Nu.

— Nu v-ați dus la fiul dumneavoastră?

— A urcat el.

— Imediat?

— La puțin timp după plecarea taxiului.

— Era tulburat?

— Era cum l-ați văzut. Are un caracter destul de morocănos. V-am explicat că, în realitate, e un sensibil pe care îl afectează şi cele mai mici evenimente.

— Ştia că soția lui nu se va mai întoarce?

— Bănuia.

— Îi spusese?

— Nu chiar. Îi dăduse de înțeles. Vorbea de nevoia de a schimba peisajul, de a-şi revedea țara. Odată ajunsă acolo, înțelegeți...

— Ce-ați făcut apoi?

— Mi-am aranjat părul să mă culc.

— Fiul se afla în camera dumneavoastră?

— Da.

— N-a ieşit din casă?

— Nu. De ce?

— Unde-şi parchează maşina?

— La o sută de metri de casa noastră, unde sunt nişte foste grajduri transformate în garaje particulare. Guillaume a închiriat unul dintre ele.

— Adică poate să ia şi să ducă la loc maşina fără să fie văzut?

— De ce s-ar ascunde?

— A coborât?

— Nu ştiu. Cred că da. Mă culc devreme, iar el are obiceiul să citească până la unsprezece, ba uneori îl apucă şi miezul nopții.

— În birou la el?

— Sau în camera lui.

— Camera lui e lângă a dumneavoastră?

— Alături de a mea. Ne desparte baia.

— L-ați auzit culcându-se?

— Bineînțeles.

— La ce oră?

— N-am aprins lumina.

— Pe urmă n-ați mai auzit nici un zgomot?

— Nici unul.

— Presupun că dimineața coborâți prima.

— Vara, cobor la şase şi jumătate.

— Ați trecut prin toate încăperile?

— Întâi m-am dus în bucătărie să pun apă la încălzit, apoi am deschis ferestrele, pentru că atunci aerul e încă răcoros.

— Înseamnă că ați intrat în birou?

— Probabil.

— Nu vă mai amintiți?

— E aproape sigur.

— Ochiul de geam spart era deja înlocuit?

— Presupun... da...

— N-ați remarcat nici un fel de dezordine în încăpere?

— Nimic, doar chiştoace de ţigări în scrumiere, ca întotdeauna, şi poate o carte-două rămase pe-acolo. Nu ştiu ce se întâmpla, domnule Maigret. După cum vedeţi, răspund sincer la întrebările dumneavoastră. Am venit în întâmpinarea lor.

— Pentru că sunteţi îngrijorată?

— Nu. Pentru că sunt jenată de felul în care v-a primit Guillaume. Şi pentru că vizita dumneavoastră, intuiesc, are ceva misterios. Femeile nu sunt că bărbaţii. De exemplu, pe când trăia soţul meu, dacă în timpul nopţii se auzea un zgomot în casă, el nici nu se mişca din pat, însă eu mă duceam să văd. Mă înţelegeţi? Probabil că la fel stau lucrurile şi cu soţia dumneavoastră. În fond, cam din acelaşi motiv mă aflu aici. Aţi vorbit de spargere. Păreţi preocupat de Maria.

— N-aţi primit veşti de la ea?

— Nici nu mă aştept să primesc. Ascundeţi unele fapte, şi asta mă intrigă. Ca şi în cazul zgomotelor nocturne, eu spun că nu există mistere, că e destul să priveşti lucrurile în faţă ca să devină foarte simple.

Îl privea, sigură pe ea, şi Maigret avea impresia că îl considera un copil, un alt Guillaume. Părea că spune: „Mărturiseşte ce-ai pe suflet. Nu-ţi fie frică. Vei vedea că totul se va lămuri”.

O privi şi el drept în ochi.

— Un om a intrat la dumneavoastră în casă în acea noapte.

Bătrâna îl privea acum neîncrezătoare şi cu un fel de milă, ca şi cum comisarul ar mai fi crezut încă în vârcolaci.

— Cu ce scop?

— Ca să spargă seiful.

— Şi a făcut-o?

— A intrat în casă tăind geamul ca să deschidă fereastra.

— Geamul pe care îl spărsese furtuna? Şi pe urmă l-a pus la loc?

Bătrâna refuza în continuare să ia în serios ce-i spunea el.

— Ce-a luat?

— N-a luat nimic, pentru că, la un moment dat, lanterna lui a luminat un lucru pe care nu se aştepta să-l găsească acolo.

Ea zâmbi.

— Ce lucru?

— Cadavrul unei femei de vârstă mijlocie care ar putea să fie cel al nurorii dumneavoastră.

— V-a spus el asta?

Maigret se uită la mâinile cu mănuşi albe care nu tremurau.

— De ce nu-i cereți acestui om să vină să repete în fața mea aceste acuzații?

— Nu e la Paris.

— Nu-l puteți chema?

Maigret preferă să nu răspundă. Nu era prea mulțumit de sine însuşi. Începea să se întrebe dacă nu cumva era şi el supus influenței acelei femei, care avea seninătatea protectoare a unei stareţe.

Bătrâna nu se ridica în picioare, nu se agită şi nici nu se indignă.

— Nu ştiu şi nu vă întreb despre cine e vorba.

Probabil că aveți motive întemeiate să-l credeți pe acest om. E un spărgător, nu? Eu sunt doar o femeie bătrână de şaptezeci şi opt de ani care n-a făcut niciodată rău nimănui. Dați-mi voie, acum când am aflat acest lucru, să vă rog insistent să veniți la noi acasă. Vă voi deschide toate uşile ca să vă arăt tot ce doriți să vedeți. Iar fiul meu, când va afla, nu va ezita să vă răspundă la toate întrebările. Când veniți, domnule Maigret?

De data asta se ridicase în picioare, deloc tulburată sau agresivă, poate doar cu o oarecare amărăciune în glas.

— Poate că după-amiază. Încă nu ştiu. Fiul dumneavoastră a folosit maşina în ultimele zile?

— Îl veți întreba chiar pe el.

— Acum e acasă?

— Probabil. Era când am plecat.

— Şi Eugenie?

— Ea e cu siguranță acasă.

— Vă mulțumesc.

O conduse spre uşă. În apropiere de ieşire, bătrâna se întoarse.

— Vă cer o favoare, zise ea cu voce blândă.

După ce voi pleca, încercați un moment să vă puneți în locul meu, uitând că v-ați petrecut viața ocupându-vă de crime. Închipuiți-vă că dumneavoastră vi se pun pe nepusă masă întrebările pe care mi le-ați pus mie, că dumneavoastră sunteți bănuit că ați ucis pe cineva cu sânge rece.

Apoi adăugă:

— Vă aştept după-amiază, domnule Maigret.

După plecarea ei, Maigret rămase o clipă nemişcat lângă uşă. Apoi se duse să se uite pe fereastră şi o văzu pe bătrâna doamnă mergând cu paşi mărunți, în bătaia soarelui, în direcția podului Saint-Michel.

Ridică receptorul telefonului.

— Dă-mi comisariatul de poliție de la Neuilly.

Nu-l ceru pe comisar, ci pe un inspector pe care îl cunoştea.

— Vanneau? Aici Maigret. Sunt bine, mersi. Ascultă-mă. E o problemă delicată. Iei repede o maşină şi te duci pe strada Fermei, la numărul 43 bis.

— La dentist? Janvier a trecut ieri-seară pe-aici şi mi-a spus toată povestea. E vorba de o olandeză, nu?

— N-are importanță. Suntem presați de timp. Tipul e cam sălbatic şi nu pot să cer un mandat în acest moment. Trebuie acționat repede, înainte ca maică-sa să ajungă acasă.

— E departe?

— La podul Saint-Michel. Presupun că o să ia un taxi.

— Ce fac cu omu'?

— Îl iei cu ține sub un pretext oarecare. Îi spui că ai nevoie de mărturia lui...

— Pe urmă?

— O să fiu eu acolo. Cobor chiar acum să iau o maşină.

— Şi dacă dentistul nu-i acasă?

— Îl pândeşti afară şi pui mâna pe el înainte să intre în casă.

— Nu e prea legal!

— Nu e deloc.

Şi, înainte ca Vanneau să închidă, adăugă:

— Ia pe cineva cu tine şi pune-l să stea în fața grajdurilor transformate în garaje care se află pe aceeaşi stradă. Unul dintre garaje e închiriat de dentist.

—- Am înțeles.

Apoi Maigret coborî imediat scară cu paşi repezi şi urcă într-o maşină a poliției, care staționa în curte. Când vehiculul viră spre Pont Neuf, avu impresia că zăreşte pălăria verde a Ernestinei. Nu era sigur şi preferă să nu piardă timpul. În fond, cedă mai degrabă unei porniri împotriva Prăjinei.

După ce trecu podul, îi păru rău, dar era prea târziu. Atâta pagubă! Avea să-l aştepte.

Capitolul 4

Unde se adevereşte că nu toate interogatoriile seamănă între ele, iar opiniile pe care le are Eugenie nu o împiedică să dea o declaraţie categorică

Comisariatul de poliţie era situat la parterul primăriei, o clădire pătrată, urâtă, înconjurată de copaci pricăjiţi şi cu un drapel murdar. Maigret ar fi putut să intre direct, din exterior, în birourile inspectorilor, dar, ca să nu dea imediat nas în nas cu Guillaume Serre, ocoli pe culoarele unde era veşnic curent, reuşind repede să se rătăcească.

Şi acolo domnea relaxarea de vară. Uşile şi ferestrele erau deschise, hârtiile foşneau pe birouri în încăperile pustii, în timp ce, în altă parte, nişte funcţionari în cămaşă îşi povesteau întâmplări estivale, iar ici şi colo câte un contribuabil rătăcea, descurajat, căutând să obţină o ştampilă sau o semnătură.

Maigret zări în sfârşit un agent de poliţie care îl recunoscu.

— Îl caut pe inspectorul Vanneau!

— Al doilea culoar la stingă, a treia uşă de pe culoar.

— Cheamă-l, te rog, la mine. Are pe cineva în birou şi nu trebuie să pronunţi numele meu cu voce tare.

Vanneau veni imediat.

— E aici?

— Da.

— Cum a mers?

— Nici bine, nici rău. Am avut grijă să iau la mine o convocare din partea comisariatului. Am sunat. Mi-a deschis o slujnică şi i-am spus că vreau să vorbesc cu stăpânul casei. M-a lăsat câteva minute să aştept în hol. Apoi tipul a coborât şi i-am întins hârtia. A citit-o şi s-a uitat la mine fără să spună nimic. „Dacă vreți să mă însoțiți, am venit cu maşina”, i-am zis. A dat din umeri, a luat din cuier o pălărie cu boruri largi, a pus-o pe cap şi m-a urmat. Acum stă pe un scaun. N-a deschis gura.

După câteva clipe, Maigret intra în biroul lui Vanneau, unde Serre, încruntat, fumă o țigară de foi. Comisarul se aşează pe scaunul inspectorului.

— Îmi cer scuze că v-am deranjat, domnule Serre, dar aş vrea să răspundeți la câteva întrebări.

Ca şi în ajun, uriaşul dentist îl privea încruntat, fără nici cea mai mică simpatie. Maigret îşi dădu seama brusc la ce-l ducea cu gândul bărbatul din fața lui: la un turc, aşa cum puteai să vezi altădată în fotografii. Avea burta, greutatea aparentă şi, probabil, şi forța lui. Căci, în ciuda grăsimii, Serre dădea impresia că este foarte puternic. Şi mai avea şi calmul disprețuitor al paşalelor de pe pachetele de țigări.

În loc să facă un semn de încuviințare, să rotească o formulă de politețe sau chiar să protesteze, Serre scoase o hârtie gălbuie din buzunar şi aruncă o privire pe ea.

— Am fost convocat de comisarul de poliție din Neuilly, spuse el. Aştept să văd ce doreşte de la mine acest comisar.

— Trebuie să înțeleg că refuzați să-mi răspundeți la întrebări?

— Categoric.

Maigret ezită. Văzuse la viața lui tot felul de vlăjgani, încăpățânați, vicleni, dar nimeni nu-i răspunsese vreodată cu o fermitate atât de calmă.

— Presupun că e inutil să insist?

— Asta e şi părerea mea.

— Sau să încerc să vă demonstrez că atitudinea pe care o aveți nu pledează deloc în favoarea dumneavoastră?

De data asta, interlocutorul său se mulțumi să ofteze.

— Foarte bine. Aşteptați. Veți fi primit de comisarul de poliție.

Maigret se duse la şeful comisariatului, care nu înțelese imediat ce se dorea de la el şi, în cele din urmă, acceptă fără tragere de inimă. Biroul său era mai confortabil, aproape luxos în comparație cu alte birouri, iar pe cămin se afla o pendulă de marmură.

— Spune-i domnului Serre să intre! îi zise el plantonului.

Îl pofti să ia loc pe un scaun tapițat cu catifea roşie.

— Stați jos, domnule Serre. E vorba de o verificare, şi n-am de gând să abuzez de timpul dumneavoastră.

Comisarul se uită pe hârtia pe care tocmai o primise.

— Sunteți proprietarul unei maşini cu numărul de înmatriculare RS 8822 L?

Dentistul dădu afirmativ din cap. Maigret se aşezase pe marginea ferestrei şi se uita la el, lăsând impresia că reflectă profund.

— Mai aveți şi acum această maşină?

Alt semn afirmativ din cap.

— Când ați folosit-o ultima dată?

— Presupun că am dreptul să ştiu pentru ce mi se pun aceste întrebări?

Comisarul de poliție se foi pe scaun. Nu-i plăcea deloc sarcina pe care i-o încredințase Maigret.

— Să presupunem că maşina dumneavoastră a fost implicată într-un accident...

— A fost?

— Să presupunem că numărul ei ne-a fost semnalat ca fiind cel al maşinii care ar fi dat peste cineva...

— Când?

Funcționarul îi adresă lui Maigret o privire plină de reproş.

— Marți seara.

— Unde?

— În apropiere de Sena.

— Maşina mea n-a ieşit din garaj marți seara.

— E posibil ca cineva să se fi folosit de ea fără ştirea dumneavoastră.

— Nu cred. Garajul e încuiat.

— Afirmați că n-ați folosit maşina marți seara, nici mai târziu în cursul nopții?

— Unde sunt martorii accidentului?

Altă privire de reproş adresată de comisar lui Maigret. Acesta, înțelegând că nu va obține nimic, îi făcu semn să nu insiste.

— Nu mai am alte întrebări să vă pun, domnule Serre. Vă mulțumesc.

Dentistul se ridică, păru o clipă că umple biroul cu masa lui corporală, îşi puse pălăria cu boruri largi pe cap şi ieşi, după ce-l privi lung pe Maigret.

— Am făcut ce-am putut. Ai văzut.

— Am văzut.

— Ai aflat vreun indiciu?

— Poate.

— Ar putea să ne facă necazuri. Îşi cunoaşte drepturile.

— Ştiu.

Ai fi zis că Maigret, fără să vrea, îl imita pe dentist. Avea acelaşi aer sumbru şi greoi. Se îndreptă la rândul său spre uşă.

— E bănuit de ceva, Maigret?

— Nu ştiu încă. E posibil să-şi fi omorât nevasta.

Se duse să-i mulțumească lui Vanneau şi ajunse afară, unde îl aştepta maşina Poliției Judiciare, înainte de a urca, bău un păhărel la barul din colț şi, văzându-se în oglindă,

se întrebă cum ar fi arătat cu o pălărie ca a lui Serre. După care zâmbi la gândul că începea, într-un fel, o luptă la categoria grea.

— Ia-o pe strada Fermei, îi spuse şoferului.

Nu departe de numărul 43 bis, îl zăriră pe Serre mergând pe trotuar cu paşi mari, dar fără grabă. Ca şi alţi oameni graşi, era crăcănat. Fuma un trabuc lung. Trecând prin faţa garajului, probabil că îl remarcase pe inspectorul postat acolo, care nu avea unde să se ascundă. Maigret vru să oprească maşina în faţa porţii de fier negre, dar se răzgândi. La ce bun? Probabil că n-ar fi fost lăsat să intre.

Ernestine era în sala de aşteptare. O luă în biroul lui.

— Aveţi noutăţi? întrebă ea.

— Nimic.

Era prost dispus. Dar ea nu avea de unde să ştie că nu-i displăcea să fie prost dispus la începutul unui caz dificil.

— Eu am primit o ilustrată în dimineaţa asta. V-am adus-o.

Îi întinse o carte poştală în culori cu primăria din Le Havre. Nu avea nimic scris pe ea, nici o semnatură, doar adresa Prăjinii de la post-restant.

— Alfred?

— E scrisul lui.

— Nu s-a dus în Belgia?

— Aşa s-ar zice. Probabil că s-a temut să treacă frontiera.

— Crezi că va încerca să se îmbarce pe un vas?

— Nu cred. N-a pus în viaţa lui piciorul pe un vas. O să vă întreb ceva, domnule Maigret, dar trebuie să-mi răspundeţi sincer. Presupunând că s-ar întoarce la Paris, ce s-ar întâmpla?

— Vrei să ştii dacă ar fi arestat?

— Da.

— Pentru tentativă de spargere?

— Da.

— Nu l-am putea aresta, deoarece n-a fost prins în flagrant delict, iar pe de altă parte, Guillaume Serre n-a depus plângere şi neagă că cineva ar fi intrat la el în casă.

— Prin urmare, ar fi lăsat în pace?

— Doar dacă n-a minţit şi s-a petrecut altceva.

— Pot să-i promit asta?

— Da.

— În acest caz, voi da un anunţ la mica publicitate. Citeşte zilnic acelaşi ziar, pentru cuvintele încrucişate.

Femeia îl privi cu atenţie un moment.

— S-ar zice că nu aveţi încredere.

— În ce?

— În caz. În dumneavoastră. Nu ştiu. Aţi mai dat ochii cu dentistul?

— Acum o jumătate de oră.

— Ce-a zis?

— Nimic.

Ernestine nu insistă şi profită de faptul că telefonul sună ca să plece.

— Ce-i? bombăni Maigret în receptor.

— Eu sunt, şefule. Pot să vin?

Câteva secunde mai târziu, Janvier intra în birou, fremătând, ca un om mulţumit de sine.

— Am o grămadă de informaţii. Vi le spun imediat? Aveţi timp?

Entuziasmul său se mai domoli în faţa atitudinii lui Maigret, care îşi scosese haina şi îşi slăbea nodul la cravată.

— Mai întâi am fost la pensiunea de familie despre care v-am vorbit. Seamănă cu unele hoteluri de pe malul stâng al Senei, cu palmieri în hol şi doamne bătrâne aşezate în fotolii împletite. Nu prea vedeai clienţi sub cincizeci de ani. Erau mai ales străine, englezoaice, elveţience şi americane, care vizitează muzee şi scriu scrisori interminabile.

— Şi?

Maigret cunoştea genul, nu era cazul să insiste.

— Maria Van Aerts a stat acolo un an. Şi-au amintit de ea, fiindcă era un personaj popular. Se pare că era foarte veselă şi râdea tot timpul, făcând să-i tremure pieptul enorm. Se îndopa cu prăjiturele şi asista la toate conferinţele de la Sorbona.

— Asta e tot? întrebă Maigret, vrând parcă să spună că nu vedea de ce Janvier era atât de înfierbântat.

— Scria aproape zilnic scrisori de opt până la zece pagini.

Comisarul dădu nepăsător din umeri, apoi se uită la inspector cu o privire interesată. Înţelesese.

— Întotdeauna aceleiaşi persoane, o prietenă de pension care locuieşte la Amsterdam şi al cărei nume l-am şi aflat. Prietena asta a venit o dată s-o viziteze. Au stat în aceeaşi cameră trei săptămâni. Presupun că, după ce s-a căsătorit, Maria Serre a continuat să-i scrie. Prietena se numeşte Gertrude Oosting şi e nevasta unui berar. Nu cred că va fi greu să-i găsim adresa.

— Telefonează la Amsterdam.

— Vă interesează scrisorile?

— Ultimele, dacă e posibil.

— Asta m-am gândit şi eu. Cei de la Bruxelles n-au încă nici o veste despre Alfred cel Trist.

— E în Le Havre.

— Telefonez acolo?

— O voi face chiar eu. Cine e liber de alături?

— Torrence s-a întors azi-dimineaţă la birou.

— Spune-i să vină la mine.

Şi el era tot un tip de categorie grea, care nu trecea neobservat pe trotuarul unei străzi pustii.

— Te duci pe strada Fermei, la Neuilly, în faţa casei cu numărul 43 bis, care are în faţă o grădiniţă şi o poartă de

fier. Nu e nevoie să te ascunzi. Dimpotrivă. Dacă vezi ieşind un tip mai înalt şi mai solid decât tine, urmăreşte-l ostentativ.

— Atâta tot?

— Vezi cu cine vorbeşti să te schimbe o parte din noapte. Un om din Neuilly stă de pază puțin mai departe, în fața garajului.

— Şi dacă tipul pleacă cu maşina?

— Ia o maşină de-a noastră şi ține-o lingă trotuar.

Maigret nu avu curajul să se întoarcă acasă la prânz. Era mai cald decât cu o zi înainte. Furtuna plutea în aer. Majoritatea bărbaților se plimbau cu haina pe braț, iar puştanii se scăldau în Sena. Se duse să mănânce ceva la braseria Dauphine, după ce băuse, ca o provocare, două aperitive.

Apoi urcă să dea ochii cu Moers, la Identitatea Judiciară, sub acoperişul supraîncălzit al Palatului de Justiție.

— Să zicem pe la unsprezece seara. Să aduci materialul necesar. Şi mai ia pe cineva cu tine.

— Da, şefule.

Alertase poliția din Le Havre. Oare Alfred cel Trist plecase totuşi cu un tren din Gara de Nord, spre Lille, de exemplu, sau, după ce-i telefonase Ernestinei, fugise la gara Saint-Lazare?

Probabil că se ascundea într-o cameră mizerabilă închiriată sau rătăcea din bistrou în bistrou, bând apă minerală, dacă nu cumva încerca să se strecoare la bordul unui vas. Oare în Le Havre era la fel de cald ca la Paris?

Încă nu fusese găsit taxiul care ar fi dus-o pe Maria Serre cu bagajele ei la gară. Angajații de la Gara de Nord nu-şi aminteau de ea. Pe la trei, deschizând ziarul, Maigret citi anunțul dat de Ernestine:

Pentru Alfred. Întoarce-te la Paris. Nici un pericol. Totul aranjat. Tine.

Era patru şi jumătate când se trezi în fotoliu, cu ziarul pe genunchi. Nu dăduse pagina. Adormise, iar acum îl durea puțin spatele şi avea gura cleioasă.

Nici o maşină de-a poliției nu era în curte, aşa că se văzu nevoit să ia un taxi de la capătul cheiului.

— Strada Fermei, la Neuilly. O să-ți spun eu unde să opreşti.

Mai-mai să ațipească din nou! La cinci fără cinci, îi ceru şoferului să oprească în fața bistroului deja familiar. La terasă nu era nimeni. Ceva mai departe se zărea silueta masivă a lui Torrence, care se plimba la umbră. Plăti şoferului şi se aşeză pe scaun, oftând de plăcere.

— Cu ce vă servesc, domnule Maigret? Cu bere, bineînțeles!

Avea o sete năprasnică.

— N-a mai venit?

— Dentistul? Nu. Am văzut-o pe mama lui, dimineață, îndreptându-se spre bulevardul Richard Wallace.

Poarta de fier scârțâi. O femeie micuță şi iute ieşi pe trotuarul de vizavi. Maigret plăti consumația şi o prinse din urmă în momentul în care ajungea la Bois de Boulogne.

— Doamna Eugenie?

— Ce vreți de la mine?

În casa de la Neuilly, lumea nu prea ştia ce e politețea.

— Să stăm puțin de vorbă.

— N-am timp de vorbă. Am treabă de făcut acasă.

— Sunt de la poliție.

— Asta nu schimbă cu nimic lucrurile.

— Trebuie să vă pun câteva întrebări.

— Sunt obligată să răspund?

— Cu siguranță că aşa ar fi mai bine.

— Nu-mi place poliția.

— E dreptul dumneavoastră. Poate că vă plac mai mult cei la care munciți.

— Sunt nişte ploşniţe.

— Şi bătrâna doamnă Serre?

— E o scorpie.

Se aflau într-o staţie de autobuz. Maigret ridică însă mâna să oprească un taxi în trecere.

— Am să vă conduc acasă.

— Nu-mi prea place să mă arăt cu un poliţai, dar tot am un câştig.

Urcă cu demnitate în maşină.

— Ce le reproşaţi?

— Dar dumneata? De ce-ţi bagi nasul în treburile lor?

— Tânăra doamnă Serre a plecat?

— Tânără! exclamă ea cu ironie.

— Să zicem nora?

— Da, a plecat. Adio şi-un praz verde!

— Şi ea era o scorpie?

— Nu.

— Nu-ţi plăcea de ea?

— Scotocea întruna în dulapul cu mâncare şi, la prânz, nu mai găseam nici jumătate din ce fusese pregătit.

— Când a plecat?

— Marţi.

Treceau podul de la Puteaux. Eugenie bătu în geam.

— Aici e, zise ea. Mai ai nevoie de mine?

— Pot să intru puţin la dumneata?

Era un loc foarte populat. Femeia se îndreptă spre un culoar, în dreapta unei prăvălii, şi începu să urce o scară care mirosea a lături de la spălatul vaselor.

— Măcar dacă le-ai putea spune să-mi lase fiul în pace.

— Cui?

— Celorlalţi poliţai. Celor de pe-aici. Îi fac mereu tot felul de mizerii.

— Ce-a făcut?

— Lucrează.

— La ce?

— De unde să ştiu? Acuma n-am ce-ți face dacă o să găsim dezordine! Nu pot să trebăluiesc toată ziua la alții şi să-mi țin şi casa curată.

Se duse să deschidă fereastra, căci înăuntru domnea un miros de aer închis, dar nu era dezordine şi, lăsând deoparte un pat aflat într-un colț, acea sufragerie-salon era aproape cochetă.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea, scoțându-şi pălăria.

— Nu o mai găsim pe Maria Serre.

— Bineînțeles, de vreme ce e în Olanda.

— Nu e de găsit nici în Olanda.

— De ce trebuie găsită?

— Pentru că avem motive să credem că a fost asasinată.

O luminiță se aprinse în ochii căprui ai femeii.

— De ce nu-i arestați?

— Încă nu avem dovezi.

— Şi contați pe mine ca să le obțineți?

Puse apă la încălzit şi se întoarse la Maigret.

— Ce s-a întâmplat marți?

— Şi-a petrecut ziua făcându-şi bagajele.

— O clipă. A fost căsătorită doi ani şi jumătate, da? Presupun că avea ceva îmbrăcăminte.

— Avea cel puțin treizeci de rochii şi tot atâtea perechi de pantofi.

— Era cochetă?

— Nu arunca nimic. Unele rochii erau vechi de zece ani. Nu le purta, dar nu le-ar fi dat pentru nimic în lume.

— Era zgârcită?

— Ca toți bogații!

— Mi s-a spus că a luat cu ea doar un cufăr şi două valize.

— Exact. Restul a plecat cu o săptămână înainte.

— Adică a expediat alte cufere?

— Cufere, lăzi, cutii de carton. Le-a luat joia sau vinerea trecută camionul unei agenții de transport.

— Ce scria pe etichete?

— Nu-mi amintesc adresa exactă. Dar erau înregistrate pentru Amsterdam.

— Stăpânul dumitale ştia?

— Bineînțeles.

— Aşadar, plecarea fusese hotărâtă de mult timp?

— De la ultima ei criză. La fiecare criză, spunea că o se întoarcă în țara ei.

— Ce fel de crize?

— Cardiace, aşa zicea.

— Avea o boală de inimă?

— Aşa se pare.

— Venea vreun medic s-o consulte?

— Doctorul Dubuc.

— Lua medicamente?

— La fiecare masă. Toți luau. Ceilalți doi iau şi acum, şi fiecare are lângă tacâm tubul de pastile sau sticluța de picături.

— Guillaume Serre e bolnav?

— Nu ştiu.

— Mama lui?

— Toți bogații sunt bolnavi.

— Se înțelegeau bine?

— Nu-şi vorbeau săptămâni întregi.

— Maria Serre scria mult?

— Aproape de dimineața până seara.

— Şi i-ai dus scrisorile la poştă?

— De multe ori. Toate erau adresate aceleiaşi persoane, o femeie cu un nume ciudat care stă în Amsterdam.

— Familia Serre e bogată?

— Păi, da!

— Şi Maria?

— Bineînțeles. Altfel n-ar fi luat-o de nevastă.

— Erai la ei când s-au căsătorit?

— Nu.

— Nu ştii pe cine aveau atunci?

— Schimbă tot timpul menajera. La mine asta e ultima săptămână. După ce-i cunoşti bine, nu mai stai mult la ei.

— De ce?

— Credeți că e plăcut să vezi că sunt numărate bucățile de zahăr din zaharniță şi că la desert ți se dă un măr pe jumătate stricat?

— Bătrâna doamnă Serre face asta?

— Da. Sub pretext că la vârsta ei munceşte toată ziua, ceea ce o priveşte, te pomeneşti cu ea peste tine imediat ce stai şi tu jos un minut.

— Te ceartă?

— Nu m-a certat niciodată. Aş fi vrut s-o văd şi p-asta! Numai că e mai rău. E prea politicoasă, se uită la tine cu un aer dezamăgit că şi cum ai fi pentru ea un motiv de descurajare.

— Nu te-a frapat nimic când ai ajuns acolo miercuri dimineața?

— Nu.

— N-ai remarcat că un ochi de geam fusese spart în cursul nopții sau că una dintre ferestre era proaspăt chituită?

— Ați greşit ziua.

— În ce zi a fost asta?

— Cu două-trei zile înainte, atunci când a fost o furtună mare.

— Eşti sigură?

— Sigură. Că a trebuit să dau cu ceară podelele biroului, fiindcă a intrat ploaia în casă.

— Cine a pus geamul la loc?

— Domnul Guillaume.

— S-a dus chiar el să-l cumpere?

— Da. A adus şi chit. Era cam zece dimineaţa. Probabil că s-a dus la fero-metalul de pe stradă Longchamp. Nu cheamă un meşter dacă se pot lipsi de el, iar domnul Guillaume desfundă chiar şi closetul.

— Eşti sigură de dată?

— Absolut sigură.

— Mulţumesc.

Maigret nu mai avea ce căuta acolo. În fond, nu mai avea ce căuta nici în casa de pe strada Fermei. Sau trebuia să creadă că Eugenie repeta o lecţie învăţată şi, în acest caz, era şi mai tare decât ceilalţi.

— Nu credeţi că au omorât-o ei?

Nu răspunse şi se îndreptă spre uşă.

— Din cauza ochiului de geam?

În vocea ei se simţea o ezitare.

— Trebuie neapărat că geamul să fi fost spart în ziua în care aţi spus?

— De ce? Ai vrea să-i vezi în puşcărie?

— Mi-ar face clar plăcere. Dar, după ce-am spus adevărul...

Regretă. Ar fi fost gata să revină asupra declaraţiei.

— Puteţi să vă duceţi şi la magazinul de unde a cumpărat geamul şi chitul.

— Mulţumesc pentru sfat.

Rămase un moment în faţa casei, unde chiar era un fero-metal. Dar nu cel care îl interesa. Aşa că luă un taxi.

— Pe strada Fermei.

Nu avea rost să-i lase pe Torrence şi pe inspectorul de la Neuilly să piardă timpul stând mai departe pe trotuar. Îi veni în minte teatrul pe care i-l făcuse Ernestine cu mulţi ani în urmă şi nu i se mai păru deloc hazliu. Începu să se gândească la ea. Pentru că ea îl împinsese pe această pistă, iar el se repezise prosteşte cu capul înainte. Şi chiar în

acea dimineață, în biroul comisarului de poliție, fusese cum nu se poate mai ridicol.

Pipa avea un gust amar. Maigret se foia pe banchetă. Geamul era deschis între el şi şofer.

— Ia-o pe strada Longchamp. Dacă fero-metalul mai este deschis, aş vrea să oprim acolo un moment.

Jucă totul pe ultima carte. Era ultimul lui demers. Dacă magazinul era închis, nu avea de gând să-şi dea osteneala să revină doar pentru Ernestine şi Alfred cel Trist! Ce dovedea că Albert intrase cu adevărat în casa de pe strada Fermei?

Plecase pe bicicletă de pe cheiul Jemmapes, fie, şi, în zori, îi telefonase nevestei sale. Dar nimeni nu ştia ce vorbiseră la telefon.

— E deschis!

Era vorba de magazin, unde se putea vedea un raion de drogherie. Un tânăr înalt, în halat cenuşiu, veni în întâmpinarea lui Maigret printre mături şi găleți din tablă galvanizată.

— Vindeți geamuri?

— Da, domnule.

— Şi chit?

— Bineînțeles. Aveți dimensiunile?

— Nu întreb pentru mine. Îl cunoşti pe domnul Serre?

— Dentistul? Da, domnule.

— E unul dintre clienții magazinului?

— Are un cont deschis la noi.

— A fost aici recent?

— Nu ştiu, pentru că abia alaltăieri m-am întors din concediu. Poate că a venit în absența mea. E uşor de văzut dacă ne uităm în registru.

Vânzătorul nu punea întrebări. Pătrunse în penumbra magazinului şi deschise un registru pus pe un pupitru înalt.

— A cumpărat un geam săptămâna trecută.

— Ai putea să-mi spui şi ziua?

— Vineri.

Furtuna fusese joi seara. Eugenie avusese dreptate, la fel şi bătrâna doamnă Serre!

— A cumpărat şi un sfert de kilogram de chit.

— Mulţumesc.

Totul a atârnat de un fir de păr, de mişcarea maşinală a unui tânăr în halat cenuşiu care, curând, urma să închidă magazinul. Răsfoia paginile registrului, vrând parcă să fie cu conştiinţa împăcată.

Apoi spuse:

— Dar a mai venit şi săptămâna asta.

— Cum?

— Miercuri. A cumpărat un geam de aceleaşi dimensiuni, 42 pe 65, şi, la fel, un sfert de kilogram de chit.

— Eşti sigur?

— Pot să precizez că a venit de dimineaţă, pentru că a fost primul client al zilei.

— La ce oră deschideţi?

Era important, căci Eugenie, care venea la nouă, pretindea că găsise toate ochiurile de geam întregi miercuri dimineaţă.

— Noi venim la nouă, dar patronul coboară la opt să deschidă magazinul.

— Mulţumesc, amice, eşti un tip grozav!

Tipul grozav s-a întrebat probabil încă mult timp după aceea de ce acel om, care avea un aer lugubru când intrase în magazin, manifestase dintr-odată o asemenea bună dispoziţie.

— Presupun că nu există riscul ca paginile registrului să fie distruse?

— De ce-ar fi?

— Evident! îți recomand totuşi să fii foarte atent la asta. Îți voi trimite mâine dimineață pe cineva să le fotografieze.

Scoase o carte de vizită din buzunar şi i-o întinse tânărului, care citi cu stupoare:

Comisar divizionar Maigret

Poliția Judiciară

Paris.

— Acum unde mai mergem? îl întrebă şoferul.

— Opreşte un moment pe strada Fermei. O să vezi un mic bistrou, pe stânga...

Descoperirea merita o bere. Vru să-i cheme pe Torrence şi pe inspector ca să bea cu ei, dar, până la urmă, îl invită numai pe şoferul de taxi.

— Ce bei?

— Un pahar de vin alb cu apă minerală.

Strada era scăldată de lumină aurie a soarelui. Se auzea foşnetul brizei în frunzişul copacilor mari din Bois de Boulogne. Puțin mai departe, se aflau o poartă de fier neagră, o peluză şi o casă liniştită şi ordonată ca o mănăstire. Iar undeva în casa aceea se aflau o femeie bătrână care semăna cu o stareță şi un fel de turc cu care Maigret avea o răfuială.

Viața era frumoasă.

Capitolul 5

Unde Maigret, în locul lui Janvier, află părerea ciudată pe care Maria Serre, născută Van Aerts, o avea despre soțul ei şi unde mai e vorba şi despre formalitățile care urmează

Iată ce s-a mai întâmplat în restul zilei. Mai întâi, Maigret a băut două beri cu şoferul de taxi, care s-a mulțumit cu un pahar de vin alb cu apă minerală. Era ora la care începea să se răcorească şi, când să urce în maşină, comisarului i-a venit ideea să se ducă la hotelul unde locuise timp de un an Maria Van Aerts.

Nu avea nimic important de făcut acolo. Ceda mai curând maniei sale de a vizita casele oamenilor pentru a-i cunoaşte mai bine. Pereții erau de un alb ca smântâna. Totul era ca smântâna, uşor dulceag, ca o prăjitură, iar patroana cu fața pudrată părea o prăjitură presărată cu prea mult zahăr.

— Ce persoană distinsă, domnule Maigret! Şi cred că a devenit o soție minunată! Dorea tare mult să se căsătorească.

— Vreți să spuneți că îşi căuta un soț?

— Toate tinerele visează la un soț!

— Numai că avea cam patruzeci şi opt de ani când locuia la dumneavoastră, dacă nu mă înşel.

— Dar ce caracter tânăr avea! Se amuza din te miri ce. Trebuie să vă spun că îi făcea plăcere să le facă farse clientelor mele. Lângă Madeleine există un magazin pe care nu l-am observat niciodată înainte de a mi-l fi arătat ea. Acolo se vând tot felul de lucruri hazlii: şoareci falşi, linguriţe care se topesc în cafea, aparate pe care le strecori sub faţa de masă ca să ridice pe nesimţite farfuria unui conviv, pahare din care e imposibil să bei... tot felul! Iar ea era una dintre cele mai bune cliente ale acelui magazin. Totuşi, era o persoană foarte cultivată, care cunoştea toate muzeele din Europa şi petrecea zile întregi la Luvru.

— Vi l-a prezentat pe cel care avea să-i devină soţ?

— Nu. Îi plăcea să fie secretoasă. Poate că se temea să-l aducă aici, că nu cumva altele să fie atrase de el. Se pare că e un bărbat cu o prestanţă deosebită, că are aerul unui diplomat.

— Da?

— Mi-a spus că e dentist, dar că acceptă doar câţiva clienţi, numai cu programare. Face parte dintr-o familie foarte bogată.

— Domnişoara Van Aerts era şi ea bogată?

— Tatăl ei i-a lăsat o avere frumuşică.

— Spuneţi-mi, era zgârcită?

— Vi s-a spus asta? Sigur, era o femeie econoamă. De exemplu, când trebuia să se ducă în oraş, aştepta ca altă clientă să meargă şi ea ca să poată plăti pe din două preţul taxiului. Săptămânal discuta nota de plată.

— Ştiţi cum l-a întâlnit pe domnul Serre?

— Nu cred că prin mica publicitate.

— Dăduse un anunţ în ziare?

— Nu în mod serios. Nu credea în asta. Mai curând voia să se amuze. Nu-mi amintesc cum suna exact textul, dar spunea că o doamnă dis-tinsă, străină, bogată căuta un domn cu situaţie echivalentă în vederea căsătoriei. A primit

sute de scrisori. Le dădea întâlnire corespondenților ei la Luvru, când într-o sală, când în alta, şi fiecare trebuia să aibă în mână o anumită carte sau o floare la butonieră.

Mai erau şi altele ca ea, venite din Anglia, Suedia sau America. Stăteau în fotoliile împletite din hol, unde se auzea zumzetul ventilatoarelor electrice.

— Sper că n-a păţit nimic rău?

Maigret se întorsese la Poliția Judiciară pe la şapte. Îl zărise în umbră de pe trotuar pe Janvier, care se apropia, cu un aer preocupat, ţinând sub braţ un pachet, şi îl aşteptase ca să urce împreună scara.

— Te simți bine, Janvier?

— Da, şefule.

— Ce-ai adus?

— Masa mea de seară.

Janvier nu se plângea, dar avea pe față o expresie de martir.

— De ce nu te duci acasă?

— Din cauza blestematei de Gertrude.

Birourile erau aproape goale şi în toate era curent, pentru că începuse să adie vântul şi toate ferestrele rămăseseră deschise.

— Am găsit-o pe Gertrude Oosting la Amsterdam. Mai exact, am vorbit la telefon cu servitoarea ei. A trebuit să găsesc un interpret binevoitor care aştepta un act de identitate la biroul pentru străini, fiindcă servitoarea nu ştie nici o boabă de franceză, şi s-o sun din nou. Numai că am avut ghinion. Madam Oosting plecase la plimbare cu soțul ei de la ora patru după-amiază. Azi e acolo nu ştiu ce concert în aer liber, cu defilarea unor oameni costumați, după care soții Oosting iau cina cu nişte prieteni, iar servitoarea nu ştie unde anume. Nu ştie nici când se întorc acasă; i s-a spus doar să culce copiii. Apropo de copii....

— Ce?

— Nimic, şefule.

— Haide, spune!

— Nimic, nimic. Numai că soţia mea e dezamăgită. Azi e ziua de naştere a băiatului nostru mai mare. Pregătise ceva deosebit la masă. Dar n-are importanţă.

— Ai întrebat-o pe servitoare dacă Gertude Oosting vorbeşte franţuzeşte?

— Vorbeşte.

— Şterge-o.

— Poftim?

— Am zis s-o ştergi. Lasă-mi sandvişurile şi rămân eu.

— O veţi supăra pe doamna Maigret.

Janvier se lăsase puţin boscorodit, apoi fugise să prindă metroul spre casă. Maigret mâncase singur la birou, apoi se dusese să schimbe câteva cuvinte cu Moers, la laborator. Moers plecase abia la ora nouă, când afară se făcuse noapte de-a binelea.

— Ai înţeles totul bine?

— Da, şefule.

Luă cu el un fotograf şi o mulţime de aparate. Nu era o chestie foarte legală, dar, din moment ce Guillaume Serre cumpărase două geamuri, nu unul, asta nu mai avea prea multă importanţă.

— Fă-mi, te rog, legătura cu Amsterdamul....

Servitoarea bolborosi ceva la capătul celălalt al firului, iar lui Maigret i se păru că spunea că doamna Oosting nu se întorsese încă.

Apoi o sună pe soţia lui.

— N-ai vrea să vii să bem ceva pe terasa braseriei Dauphine? Probabil că mai am de stat o oră-două. Ia un taxi.

Totuşi, era o seară plăcută. Se simţeau bine acolo, la fel de bine ca pe o terasă de pe Marile Bulevarde, doar că nu aveau în faţă decât scară mare şi albicioasă a Palatului de Justiţie.

Băieții intraseră probabil în acțiune pe stradă Fermei. Maigret le dăduse instrucțiuni să aştepte ca mama şi fiul să se culce. Torrence făcea de pază în față pentru a evita orice surpriză, iar ceilalți intrau în garaj, care nu putea fi zărit de la ferestrele casei, şi examinau cu meticulozitate maşina. Era treaba lui Moers şi a fotografului.

Luau amprentele digitale, probe de praf... tot tacâmul!

— Pari mulțumit.

— Nu sunt supărat.

Nu-i mărturisi că, doar cu câteva ore mai înainte, nu avea nici pe departe bună dispoziție de acum. O lăsă pe doamna Maigret singură de două ori ca să se ducă la birou să sune la Amsterdam.

Abia la unsprezece şi jumătate auzi o altă voce decât cea a servitoarei, care îi răspunse în franceză:

— Nu înțeleg prea bine.

— Am spus că vă sun de la Paris.

— O, Paris!

Avea un accent foarte puternic, dar destul de plăcut.

— Sunt de la Poliția Judiciară.

— Poliția?

— Da. Vă telefonez în legătură cu prietena dumneavoastră Maria. O cunoaşteți pe Maria Serre, al cărei nume de fată este Van Aerts, nu?

— Unde e?

— Nu ştiu. Asta vreau să vă întreb şi eu. Vă scria des?

— Da, des. Trebuia s-o aştept la gară miercuri dimineață.

— Ați aşteptat-o?

— Da.

— A venit?

— Nu.

— V-a anunțat, telegrafic sau telefonic, că nu va veni?

— Nu, şi sunt îngrijorată.

— Prietena dumneavoastră a dispărut.

— Ce vreți să spuneți?

— Ce vă spunea în scrisori?

— Multe lucruri.

Apoi femeia vorbi în limba ei natală cuiva, probabil soțului ei, care se afla lângă dânsa.

— Credeți că Maria a murit?

— Poate. V-a scris vreodată că e nefericită?

— Nu era mulțumită.

— De ce?

— Nu-i plăcea de bătrâna.

— De soacră?

— Da.

— Şi soțul ei?

— Se pare că n-ar fi un bărbat, ci un copil căruia îi este foarte frică de mama lui.

— Demult v-a scris asta?

— Aproape imediat după căsătorie. La câteva săptămâni.

— Intenționa de atunci să-l părăsească?

— Încă nu. Cam de un an.

— Şi acum, recent?

— S-a hotărât. Mi-a cerut să-i găsesc un apartament la Amsterdam, aproape de noi.

— I-ați găsit unul?

— Da. Şi o servitoare.

— Aşadar, totul era aranjat?

— Da, şi am aşteptat-o la gară.

— Ați avea ceva împotrivă să-mi trimiteți copii după scrisorile prietenei dumneavoastră? Le-ați păstrat?

— Păstrez toate scrisorile, dar copiatul ar dura cam mult, deoarece sunt foarte lungi. Vi le pot trimite pe cele mai importante. Sunteți sigur că i s-a întâmplat o nenorocire?

— Sunt convins.

— A fost omorâtă?

— Probabil.

— De soțul ei?

— Nu știu. Auziți, doamnă Oosting, ați putea să-mi faceți un mare serviciu. Soțul dumneavoastră are maşină?

— Bineînțeles.

— Ar fi drăguț din partea lui dacă v-ar duce la biroul central al poliției, care e deschis toată noaptea. Îi spuneți inspectorului de serviciu că ați aşteptat-o pe prietena dumneavoastră Maria, care n-a venit. Îi arătați ultima ei scrisoare şi adăugați că sunteți extrem de îngrijorată şi că doriți să se facă o anchetă.

— Trebuie să amintesc şi de dumneavoastră?

— Asta n-are importanță. Contează să cereți să se facă o anchetă.

— Mă duc.

— Vă mulțumesc. Nu uitați de scrisorile pe care ați promis să mi le trimiteți.

Apoi sună aproape imediat la poliția din Amsterdam.

— Peste puțin timp va veni o anumită doamnă Oosting, care vă va vorbi despre dispariția prietenei sale, doamna Serre, născută Van Aerts.

— A dispărut în Olanda?

— Nu, la Paris. Ca să acționez, am nevoie de o plângere oficială. Imediat ce-i veți înregistra declarația, aş vrea să-mi trimiteți o telegramă prin care să ne cereți să facem cercetări.

Lucrurile n-au mers chiar atât de repede. Inspectorul de la celălalt capăt al firului nu înțelegea cum de Maigret, de la Paris, putea să-i anunțe vizita doamnei Oosting.

— Vă voi explica mai târziu. Acum am nevoie de telegrama oficială. Să-mi fie trimisă cu cea mai mare urgență. O voi primi în mai puțin de jumătate de oră.

Se întoarse la doamna Maigret, care se plictisea pe terasa braseriei.

— Ai terminat?

— Nu încă. Beau un păhărel şi mergem.

— Acasă?

— La birou.

Asta o impresiona întotdeauna. Nu intrase la Poliția Judiciară decât foarte rar şi nu ştia cum să se comporte.

— Parcă te-ai distra. S-ar zice că joci o festă grozavă cuiva.

— Cam aşa şi e.

— Cui?

— Unui tip care are aerul unui turc, al unui diplomat şi al unui puştan.

— Nu înțeleg.

— Nici n-ai cum!

Rareori era atât de vesel. Câte pahare de rachiu de cidru băuse? Patru? Cinci? De astă dată bău o bere, îşi luă de braț soția şi străbătură împreună cei două sute de metri până la Poliția Judiciară.

— Nu-ți cer decât un singur lucru: să nu-mi spui că peste tot e plin de praf şi că birourile ar avea nevoie de o curățenie ca lumea!

Apoi întrebă la telefon:

— N-am nici o telegramă?

— Nimic, domnule comisar.

După zece minute, întreaga echipă, mai puțin Torrence, se întorcea de pe strada Fermei.

— A mers bine? Nici o problemă?

— Nici o problemă. Nu ne-a deranjat nimeni. Torrence a insistat să aşteptăm până când s-au stins toate luminile din casă, iar Guillaume Serre s-a hotărât greu să se ducă la culcare.

— Maşina?

Vacher, care nu mai avea nimic de făcut, ceru permisiunea să se ducă acasă. Mai rămaseră doar Moers şi fotograful. Doamna Maigret, aşezată pe un scaun, venită parcă în vizită, avea aerul distrat al cuiva care nu ascultă ce se vorbeşte.

— Am examinat complet maşina, care pare să nu mai fi fost folosită de două-trei zile. Rezervorul e pe jumătate plin. Înăuntru nu e dezordine, în portbagaj am descoperit două-trei zgârieturi destul de recente.

— Ca şi cum acolo ar fi fost pus un pachet greu şi voluminos?

— Cam aşa ceva.

— Un cufăr, de exemplu?

— Un cufăr sau o ladă.

— Nici o pată de sânge în interior?

— Nu. Şi nici fire de păr. M-am gândit la asta. Am luat cu noi o lampă puternică şi am găsit o priză în garaj. Emile se va duce să developeze fotografiile.

— Urc imediat, spuse fotograful. Nu-mi ia mai mult de douăzeci de minute.

— Aştept. Ai impresia, Moers, că maşina a fost spălată recent?

— Nu pe dinafară. N-a fost spălată într-un garaj. Dar s-ar zice că interiorul a fost periat cu grijă. Probabil că a fost scuturat şi covoraşul din faţă, pentru că mi-a fost greu să prelevez praf. Am totuşi câteva eşantioane pe care le voi analiza.

— N-ai găsit vreo perie în garaj?

— Nu. Am căutat. Pesemne că a fost luată.

— Pe scurt, în afară de zgârieturi...

— Nimic anormal. Pot să mă duc sus?

Rămase în birou numai cu doamna Maigret.

— Nu ţi-e somn?

Ea răspunse că nu. Avea un fel aparte de a privi acel decor în care soțul său își petrecuse cea mai mare parte din viață și pe care ea îl cunoștea atât de puțin.

— Așa e întotdeauna?

— Ce?

— O anchetă? Când nu vii acasă.

I se părea probabil că era o atmosferă foarte calmă, că era ușor, că părea un joc.

— Depinde.

— E vorba de un asasinat?

— Mai mult decât probabil.

— Cunoști vinovatul?

Își feri privirea când Maigret se uită la ea zâmbind. Apoi întrebă:

— Știe că-l bănuiești?

El dădu afirmativ din cap.

— Crezi că mai are somn?

Și adăugă după un moment, înfiorându-se puțin:

— Cred că e ceva cumplit.

— Nici pentru biata femeie n-a fost o veselie.

— Știu. Dar probabil că s-a petrecut mai repede. Nu?

— Poate.

I se transmise prin telefon telegrama poliției olandeze, a cărei copie urma s-o primească a doua zi dimineață.

— Gata! Acum ne putem întoarce acasă.

— Credeam că aștepți fotografiile.

El zâmbi din nou. În fond, i-ar fi plăcut și ei să știe. Nu avea chef să meargă la culcare.

— Nu ne vor aduce nici o informație suplimentară.

— Crezi?

— Sunt sigur. Și nici analizele lui Moers.

— De ce? Asasinul și-a luat măsuri de precauție?

Maigret nu răspunse. Stinse lumina şi o scoase pe soția lui pe culoar, unde femeile de serviciu se apucaseră de treabă.

* * *

— Domnul Maigret?

Se uită la ceasul deşteptător şi văzu că era opt şi jumătate. Soția îl lăsase să doarmă. Recunoscu vocea Ernestinei.

— Sper că nu v-am trezit din somn?

Preferă să spună că nu.

— Sunt la oficiul poştal. Mi-a mai trimis o ilustrată.

— Din Le Havre?

— Din Rouen. Nu scrie nimic, încă nu răspunde la anunțul meu. Doar adresa mea de la post-restant, ca şi ieri.

Urmă o tăcere. Apoi ea întrebă:

— Aveți noutăți?

— Da.

— Ce?

— O poveste cu geamuri.

— E de bine?

— Depinde pentru cine.

— Pentru noi?

— Da, cred că e de bine pentru tine şi pentru Alfred.

— Nu mai credeți că v-am mințit?

— Deocamdată, nu.

La birou, îl luă cu el pe Janvier, care se instală la volanul maşinii mici de culoare neagră a Poliției Judiciare.

— Pe strada Fermei.

Cu telegrama în buzunar, comisarul îi ceru lui Janvier să oprească în fața porții de fier, apoi intrară amândoi cu un aer cât se poate de profesional. Maigret sună la uşă. O

perdea se mişcă la etaj, unde jaluzelele nu fuseseră încă trase. Eugenie, în papuci de casă, veni să le deschidă, ştergându-şi mâinile ude pe şorţ.

— Bună ziua, Eugenie. Domnul Serre e acasă şi am vrea să stăm de vorbă cu el.

Cineva se aplecă peste rampa scării şi se auzi vocea bătrânei:

— Condu-i pe domnii în salon, Eugenie.

Janvier intra în casa aceea pentru prima dată şi era impresionat. Auzeau paşi deasupra capului. Apoi, brusc, uşa se deschise şi siluetă enormă a lui Guillaume Serre aproape că ocupă întreg cadrul. Era la fel de calm ca în ajun şi îi privea cu aceeaşi insolentă liniştită.

— Aveţi mandat? întrebă el, cu buzele tremurând uşor.

Maigret înadins nu se grăbi să scoată portofelul, să-l deschidă şi să ia din el o hârtie, pe care i-o întinse politicos.

— Poftiţi, domnule Serre.

Omul nu se aştepta. Citi adresa şi se apropie de fereastră să descifreze semnătura, timp în care Maigret spuse:

— După cum vedeţi, este un mandat de percheziţie. S-a deschis o anchetă în legătură cu dispariţia doamnei Maria Serre, născută Van Aerts, în urma plângerii doamnei Gertrude Oosting din Amsterdam.

Bătrâna intră în timp ce comisarul pronunţa aceste ultime cuvinte.

— Ce-i, Guillaume?

— Nimic, mamă, îi răspunse el cu o voce ciudat de blândă. Cred că domnii doresc să viziteze casa. Urcă în camera dumitale.

Ea ezită şi se uită la Maigret de parcă ar fi vrut să-i ceară părerea.

— Vei fi calm, Guillaume?

— Sigur, mamă. Lasă-ne, te rog.

Lucrurile nu se petreceau deloc cum prevăzuse Maigret, şi acesta se încruntă.

— Presupun, spuse el, în timp ce bătrâna se îndepărta cu regret, că doriți să aveți de față un avocat. Va trebui să-mi răspundeți la câteva întrebări.

— N-am nevoie de avocat. Din moment ce aveți un mandat, nu mă pot opune prezenței dumneavoastră. Asta e tot.

Jaluzelele de la parter erau lăsate. Până atunci stătuseră în penumbră. Serre se îndreptă spre prima fereastră.

— Probabil că doriți mai multă lumină.

Vorbea cu o voce neutră, în care ai fi putut sesiza cel mult un oarecare dispreț.

— Faceți-vă treabă, domnilor.

Aproape că erai şocat să vezi salonul scăldat de lumina soarelui. Serre intră în biroul alăturat, ridică şi acolo jaluzelele, apoi în cabinet.

— Când veți dori să mergeți şi la etaj, mă anunțați.

Janvier se uită surprins la şeful lui. Comisarului îi dispăruse bună dispoziție. Părea preocupat.

— Îmi dați voie să folosesc telefonul dumneavoastră, domnule Serre? întrebă el cu aceeaşi politețe rece pe care i-o arătase şi interlocutorul său.

— Aveți tot dreptul.

Formă numărul de la Poliția Judiciară. Moers îi făcuse un raport verbal în acea dimineață, raport care, după cum prevedea comisarul, era aproape negativ. Examinarea prafului nu adusese nimic nou. Mai exact, aproape nimic. Moers prelevase din partea din față a maşinii, de unde stătea şoferul, o cantitate infimă de praf de cărămidă.

— Dă-mi laboratorul. Tu eşti, Moers? Vino, te rog, acasă la domnul Serre cu oamenii tăi şi cu aparatele.

Îl observă cu coada ochiului pe Serre care, ocupat cu aprinderea unei țigări de foi de culoare neagră, nici nu se sinchisea.

— Cu toată armata! Nu, nu e nici un cadavru. Voi fi aici.

Apoi se întoarse spre Janvier şi îi spuse:

— Poţi să începi.

— Cu încăperea asta?

— Cu oricare.

Guillaume Serre îi urmă pas cu pas şi îi privea fără să scoată o vorbă. Nu avea cravată şi peste cămaşa albă îmbrăcase o haină de alpaca neagră.

În timp ce Janvier examina sertarele biroului, Maigret răsfoia fişele dentistului şi lua note în carneţel. În realitate, totul era cât se poate de ridicol. I-ar fi fost greu să spună ce anume căuta. În fond, trebuia să vadă dacă, la un moment dat, într-un loc sau altul din casă, Serre va manifestă o anumită nelinişte.

Când scotociseră prin salon, de exemplu, Serre stătuse nemişcat şi foarte demn, sprijinit cu spatele de căminul din marmură maronie.

Acum, se uita la Maigret de parcă s-ar fi întrebat ce căuta comisarul în fişele sale, dar părea mai degrabă curios decât speriat.

— Aveţi foarte puţini clienţi, domnule Serre.

El dădu din umeri fără să răspundă.

— Constat că numărul clientelor îl depăşeşte cu mult pe cel al bărbaţilor.

Celălalt părea să spună: „Şi ce dacă?”

— Şi mai văd că în calitate de dentist aţi făcut cunoştinţă cu Maria Aerts.

Găsise dovada a cinci vizite, pe durata a două luni, cu precizarea detaliată a tratamentului aplicat.

— Ştiaţi că era bogată?

Serre dădu iar din umeri.

— Îl cunoaşteţi pe doctorul Dubuc?

Serre dădu afirmativ din cap.

— Dacă nu mă înşel, era medicul Mariei Serre. Dumneavoastră i l-aţi recomandat?

În fine, vorbea!

— Doctorul Dubuc o îngrijea pe Maria Van

Aerts dinainte să devină soţia mea.

— Ştiaţi, când v-aţi căsătorit, că suferea de inimă?

— Îmi vorbise despre asta.

— Era ceva grav?

— Dubuc are să vă informeze, dacă va considera că e cazul s-o facă.

— Şi prima dumneavoastră soţie suferea de inimă, nu?

— Îi veţi găsi certificatul de deces în dosare.

Cel mai stingherit era Janvier. Se bucură de sosirea specialiştilor de la Identitatea Judiciară, care aduceau mai multă mişcare în casă. Când maşina se opri în faţa porţii de fier, Maigret se duse să deschidă chiar el uşa şi îi zise lui Moers cu glas scăzut:

— Să-i tragi tare. Scotoceşti fiecare colţişor.

Iar Moers, care înţelesese şi zărise silueta greoaie a lui Guillaume Serre, murmură:

— Credeţi că asta îl va impresiona?

— Poate că va impresiona în cele din urmă pe cineva.

Peste câteva momente, te-ai fi crezut într-o casă intrată în stăpânirea evaluatorilor de la vânzări publice. Oamenii de la Identitatea Judiciară nu lăsau nici un colţişor neexplorat, dând jos portretele şi tablourile, împingând într-o parte pianul şi fotoliile ca să se uite sub covoare, punând stivă sertarele şifonierelor şi întinzând peste tot hârtiile.

Doamna Serre venise o dată să arunce o privire din uşă şi plecase cu un aer întristat. Apoi Eugenie bombănise:

— Sper că o să puneţi toate astea înapoi la locul lor!

Bombăni şi mai tare când veni rândul bucătăriei şi al debaralei unde îşi ţinea măturile.

— Măcar dacă mi-aţi spune ce căutaţi!

Nu căutau nimic anume. În fond, poate că Maigret nu căuta chiar nimic. Trăgea cu ochiul la omul care îi urmărea pas cu pas şi care nu-şi pierduse nici o clipă calmul. De ce îi scrisese Maria prietenei sale că Serre nu era, în realitate, decât un copil mare?

În timp ce oamenii săi îşi continuau treaba, Maigret ridică receptorul telefonului şi reuşi să ia legătura cu doctorul Dubuc.

— Mai sunteţi acasă un timp? Pot veni să stăm de vorbă? Nu, nu va dura mult. Îi voi spune slujnicei, mulţumesc.

Dubuc avea cinci clienţi în anticameră şi îi promisese comisarului că îl va primi pe uşa din spate. Stătea la doi paşi de acolo, pe chei. Maigret plecă pe jos şi trecu prin faţa fero-metalului, de unde tânărul vânzător din ajun îi făcu un semn cu mâna.

— Nu puneţi să fie fotografiat registrul?

— Imediat.

Dubuc era un om la vreo cincizeci de ani, cu un barbişon roşcat şi lornion.

— Aţi fost medicul doamnei Serre, domnule doctor?

— Al tinerei doamne Serre. În fine, al celei mai tinere.

— N-aţi mai oferit îngrijiri altei persoane din casă?

— Staţi puţin... Ba da! Unei servitoare care se tăiase la mână, acum doi-trei ani.

— Maria Serre chiar era bolnavă?

— Da, avea nevoie de îngrijiri medicale.

— Inima?

— Hipertrofierea inimii. În plus, mânca mult prea mult şi se plângea de uşoare ameţeli.

— Vă chema des?

— Cam o dată pe lună. Alteori venea în vizită.

— I-aţi prescris un medicament?

— Un calmant, sub formă de pastile. Nimic toxic.

— Credeţi că inima i-ar fi putut juca o festă urâta?

— Bineînțeles că nu. Poate peste zece sau cincisprezece ani....

— Nu făcea nimic să slăbească?

— La fiecare patru-cinci luni, lua hotărârea să țină regim, dar totul ținea doar câteva zile.

— L-ați întâlnit pe soțul ei?

— Mi s-a întâmplat.

— Ce părere aveți despre el?

— Din ce punct de vedere? Profesional? Una dintre clientele mele s-a tratat la el şi mi-a spus că e foarte priceput şi foarte, foarte atent.

— Iar ca om?

— Mi s-a părut un caracter închis. Ce s-a întâmplat?

— Soția lui a dispărut.

— Ah!

Pe Dubuc îl cam durea în cot de asta şi se mulțumi să facă un gest vag.

— Se mai întâmpla, nu? Rău face că o caută cu poliția, căci nu-l va ierta.

Maigret preferă să nu insiste. La întoarcere, făcu un ocol prin fața garajului, unde acum nu mai stătea nimeni de pază. Vizavi se înălța un imobil de locuințe. Portăreasa se afla în prag şi lustruia mânerul de cupru de la uşă.

— Camera dumneavoastră are vedere la stradă? întrebă el.

— Ce vă interesează?

— Sunt de la poliție. Aş vrea să ştiu dacă o cunoaşteți pe persoana care îşi ține maşina în garajul din față, primul din dreapta.

— Dentistul.

— Îl vedeți din când în când?

— Îl văd când vine să-şi ia maşina.

— L-ați văzut săptămâna asta?

— Păi, ieri-seară au intrat unii la el în garaj! Erau hoți? I-am spus eu bărbatului meu...

— Nu erau hoți.

— Poliția?

— N-are importanță. L-ați văzut săptămâna asta luându-şi maşina?

— Parcă da.

— Vă amintiți cumva ziua? Ora?

— Era seară, destul de târziu. Staţi puțin. Mă sculasem din pat. Nu vă uitați aşa la mine. Îmi amintesc imediat.

Părea că face nişte calcule în minte.

— Mă sculasem din pat pentru că bărbatul meu avea o durere de dinți şi i-am dat o aspirină. Dacă ar fi aici, el v-ar spune imediat în ce seară a fost. Am observat că maşina domnului Serre ieşea din garaj şi chiar am zis că era o coincidență.

— Pentru că soțul dumneavoastră avea o durere de dinți?

— Da. Şi că în acelaşi timp în fața casei era un dentist. Era trecut de miezul nopții. Domnişoara Germaine se întorsese. Exact, era marți, pentru că ea nu iese decât marțea, ca să joace cărți la nişte prieteni.

— Maşina ieşea din garaj? Nu cumva intra?

— Ieşea.

— În ce direcție a luat-o?

— Spre Sena.

— N-ați auzit-o oprind puțin mai departe, de exemplu în fața casei domnului Serre?

— Nu m-am mai gândit la asta. Eram cu picioarele goale şi podeaua era rece, pentru că dormim cu fereastra întredeschisă. Ce-a făcut? Ce-ar fi putut să-i răspundă? Plecă mulțumindu-i, intră pe poartă şi sună. Eugenie îi deschise uşa, privindu-l încruntată.

— Domnii sunt sus! îl anunță ea tăios.

Cu parterul terminaseră. La etaj se auzeau paşi răsunători şi vacarmul mobilelor târâte pe podea.

Maigret urcă şi o găsi pe bătrâna doamnă Serre stând pe un scaun în mijlocul palierului.

— Nu ştiu unde să mai stau, spuse ea. Parcă ne-am muta. Ce caută, de fapt, domnule Maigret?

Guillaume Serre, în picioare în mijlocul unei camere inundate de soare, îşi aprindea altă ţigară de foi.

— De ce-am lăsat-o să plece, Dumnezeule mare! spuse bătrâna, oftând. Dacă aş fi bănuit...

Nu preciză ce-ar fi făcut dacă ar fi bănuit ce necazuri îi va aduce dispariţia nurorii sale.

Capitolul 6

Unde Maigret ia o hotărâre care îi uluieşte pe colaboratorii săi, iar biroul lui capătă aspectul unui ring de box

La trei şi patruzeci de minute, Maigret se hotărâse, iar interogatoriul începuse la patru şi douăzeci şi cinci de minute. Dar momentul solemn,
aproape dramatic, fusese cel al hotărârii. Atitudinea lui Maigret constituise o surpriză pentru cei care lucrau cu el în casa de pe strada
Fermei. Încă de dimineaţă, felul în care comisarul conducea operaţiunile avea ceva neobişnuit.

Nu era prima percheziţie de acest gen la care luau parte, dar aceasta, pe măsură ce avansau, căpăta un caracter diferit de al celorlalte. Era ceva greu de definit. Janvier avusese primul această impresie, pentru că îşi cunoştea cel mai bine şeful.

Punându-i la treabă, Maigret avusese o luminiţă veselă, aproape sălbatică, în ochi şi, într-un fel, îi asmuţise în acea casă aşa cum ai asmuţi o haită de câini pe o urmă proaspătă lăsată de vânat, incitându-i nu cu vorba, ci prin întreaga sa atitudine.

Oare cazul devenise ceva personal între el şi Guillaume Serre? Mai exact: oare evenimentele s-ar fi derulat în acelaşi fel, iar Maigret ar fi luat aceeaşi decizie, în acelaşi moment, dacă acel bărbat n-ar fi fost mai „greu” decât dânsul, fizic şi psihic?

De la început, părea nerăbdător să se măsoare cu el. Erau şi momente când ai fi putut să crezi că avea alte mobiluri şi să te întrebi dacă nu cumva încerca o plăcere mai mult sau mai puțin perversă răscolind toată casa. Rareori avuseseră ocazia să lucreze într-un interior ca acela, unde totul era liniştit şi armonios, o armonie subtilă, unde obiectele cele mai învechite nu aveau nimic ridicol şi unde, după ore de scotoceli asidue, nu fusese descoperit nici un detaliu suspect.

Când vorbise, la ora trei şi patruzeci de minute, tot nu descoperiseră nimic. Anchetatorii aveau o oarecare jenă şi se aşteptau ca şeful să dea semnalul retragerii, scuzându-se.

Ce îl hotărâse pe Maigret? Ştia oare? Janvier bănui chiar că băuse prea multe aperitive când, pe la unu, se dusese să mănânce ceva la terasa bistroului din față. La întoarcere, într-adevăr, răsuflarea lui Maigret mirosea a pernod.

Eugenie nu pusese masa pentru stăpânii ei. Venise de câteva ori să şuşotească, când la urechea bătrânei doamne Serre, când la urechea dentistului. La un moment dat, bătrâna fusese văzută mâncând în picioare, în bucătărie, ca într-o casă în care se făceau pregătiri de mutare, apoi, ceva mai târziu, Guillaume refuzase să coboare, iar Eugenie îi dusese un sandviş şi o ceaşcă de cafea.

Ajunseseră cu cercetările în pod. Era partea cea mai intimă a casei, mai intimă decât dormitoarele şi decât dulapurile cu lenjerie. Podul era mare, luminat de lucarne care proiectau două dreptunghiuri luminoase pe podeaua cenuşie. Janvier deschisese două tocuri de piele pentru puşti şi un coleg de la Identitatea Judiciară examinase armele.

— Vă aparțin?

— Au fost ale socrului meu. N-am vânat niciodată.

Cu o oră mai înainte, în dormitorul lui Guillaume fusese găsit un revolver pe care, după ce fusese examinat, Maigret

îl pusese în stiva de obiecte ce trebuiau ridicate pentru verificări ulterioare. În stiva aceea erau tot felul de lucruri, inclusiv fişele profesionale ale dentistului şi, provenind dintr-un mic birou cu sertar aflat în camera bătrânei, certificatul de deces al soţului ei şi cel al primei soţii a lui Guillaume Serre.

Mai era acolo şi un costum, la care Janvier remarcase faptul că fusese agăţat la mâneca şi pe care Guillaume Serre pretindea că nu-l mai purtase de vreo zece zile.

Se plimbau printre cufere vechi, lăzi şi mobile stricate care fuseseră urcate în pod pentru că nu mai erau de folos. Într-un colţ se aflau un scaun de copil model vechi, cu bile colorate, şi un cal de lemn, fără coadă şi fără coamă. Lucrul nu se oprise la ora prânzului. Oamenii se duseseră rând pe rând la masă, în timp ce Moers se mulţumise cu un sandviş adus de fotograf.

Pe la două, Maigret primise un telefon de la birou, prin care era anunţat că din Olanda îi sosise par avion un plic gros. Ceruse să fie deschis. Erau scrisorile Mariei, scrise în olandeză.

— Chemaţi un traducător şi puneţi-l la treabă.

— Aici?

— Da. Să nu plece înainte de venirea mea.

Atitudinea lui Guillaume Serre nu se schimbase. Îi urmărea, nu pierdea nimic din ce făceau, dar nu păruse tulburat nici măcar o clipă.

Avea un fel anume de a se uita la Maigret, şi era uşor de înţeles că ceilalţi nu contau pentru el. Era ceva între ei doi. Inspectorii erau doar nişte figuranţi. Nici măcar Poliţia Judiciară nu exista. Lupta era mai personală. Şi, în privirea dentistului, se putea citi un sentiment greu de definit, un fel de reproş sau de dispreţ.

În orice caz, nu se lăsa impresionat de operaţiunea aceea în stil mare. Nu mai protesta. Suporta invadarea domiciliu-

lui său şi a intimității sale cu o resemnare semeață, fără să se poată observa la el nici cel mai mic semn de angoasă.

Era un bleg? Era un dur? Ambele ipoteze erau la fel de plauzibile. Avea corpul unui luptător şi atitudinea unui om sigur pe el, şi totuşi, ceea ce scrisese Maria, care vorbea de dânsul ca de un copil mare, nu părea deloc nepotrivit. Avea pielea de un alb nesănătos. Într-un sertar găsiseră o mulțime de rețete medicale, prinse în teancuri, unele datând de douăzeci de ani. Probabil că istoria maladiilor familiei se putea reconstitui cu ajutorul acelor rețete, unele deja îngălbenite. De asemenea, în sala de baie de la primul etaj se afla un dulăpior vopsit în alb care conținea fiole farmaceutice şi cutii cu pastile noi şi vechi.

Stăpânii casei nu aruncau nimic, nici măcar măturile vechi, îngrămădite într-un colț al podului, alături de încălțăminte scâlciata, din piele întărită, care nu avea să mai folosească niciodată. De fiecare dată când părăseau o încăpere ca să treacă la alta, Janvier îi arunca şefului său o privire care spunea: „Tot nimic!”

Janvier încă se aştepta la o descoperire. Oare Maigret credea că nu vor găsi nimic? Nu era mirat, se uita la ei cum îşi fac treaba, fumându-şi leneş pipa, uitând uneori câte un sfert de oră să arunce o privire către dentist.

Decizia au aflat-o în mod indirect, ceea ce o făcuse şi mai frapantă.

Toată lumea cobora din pod, unde Guillaume Serre închisese la loc cele două lucarne. Bătrâna ieşise din camera ei să-i vadă plecând. Se aflau toți pe palier, într-o oarecare dezordine. Maigret se întorsese spre Serre şi spusese cu un aer cât se poate de natural:

— Vă rog să vă puneți cravata şi pantofii!

Într-adevăr, acesta rămăsese de dimineață în papuci de casă. Serre înțelesese, se uitase la el, probabil surprins, dar fără să lase să se vadă. Mama lui deschisese gura să vor-

bească, să protesteze sau să ceară explicații, dar Guillaume o strânsese de braț şi o dusese în camera ei.

Janvier întrebase cu glas scăzut:

— Îl arestați?

Maigret nu-i răspunsese. Habar nu avea. La drept vorbind, hotărârea o luase chiar atunci, pe palier.

— Intrați, domnule Serre. Vă rog să luați loc.

Ceasul de deasupra căminului arăta patru şi douăzeci şi cinci de minute. Era sâmbătă. Maigret îşi dăduse seama de asta în timp ce traversau oraşul în maşină, după mişcarea de pe străzi.

Comisarul închise uşa. Ferestrele erau larg deschise şi hârtiile de pe birou foşneau sub obiectele care le împiedicau să-şi ia zborul.

— V-am cerut să stați jos.

Îşi agăță în dulap pălăria şi haina şi îşi răcori mâinile la chiuveta smălțuită. Timp de zece minute, nu-i adresă nici un cuvânt dentistului, fiind ocupat cu semnarea documentelor care îl aşteptau pe birou. Îl sună pe Joseph, îi înmâna dosarul, apoi, cu gesturi lente şi meticuloase, umplu cele şase pipe aranjate frumos în fața lui.

Rareori se întâmpla ca cineva, în situația lui Serre, să reziste atât de mult timp fără să pună întrebări, fără să se enerveze sau să se foiască pe scaun.

Cineva bătu la uşă. Era fotograful care lucrase cu ei toată ziua şi căruia Maigret îi dăduse o misiune. Omul îi înmâna comisarului reproducerea încă umedă a unui document.

— Mulțumesc, Dambois. Rămâi sus şi nu pleci fără să-mi spui.

Aşteptă să se închidă uşa, după care aprinse una dintre pipe şi zise:

—- Vreți să veniți cu scaunul mai aproape, domnule Serre?

Acum erau față în față, despărțiți doar de lățimea biroului, peste care Maigret îi întinse documentul pe care îl avea în mina.

Comisarul se abținu de la orice comentariu. Dentistul luă foaia, își scoase ochelarii din buzunar, o examină cu atenție şi o puse la loc pe birou.

— Vă ascult.

— N-am nimic de spus.

Fotografia reproducea o pagină din registrul unui feremetal, unde fusese înregistrată vânzarea celui de-al doilea geam şi a celui de-al doilea sfert de kilogram de chit.

— Vă dați seama ce implică asta?

— Trebuie să înțeleg că sunt inculpat?

Maigret ezită.

— Nu, răspunse el. În mod oficial, sunteți convocat ca martor. Dacă totuşi doriți, sunt gata să vă inculp, adică să cer procurorului să vă declare oficial învinuit, ceea ce vă va permite să fiți asistat de un avocat.

— V-am mai spus că nu doresc nici un avocat.

Erau doar primele replici. Doi boxeri de categorie grea se tatonau în acel birou care devenea un fel de ring, pe când în încăperea inspectorilor domnea o tăcere desăvârşită, pentru că Janvier tocmai îşi pusese colegii la curent în legătură cu ce se petrecea alături.

— Cred că va dura mult! le spusese el.

— Şeful o să meargă până la capăt.

— Se vede după fața lui.

Toți ştiau ce însemna asta, iar Janvier îşi sună primul soția ca să-i zică să nu se nelinişteasc dacă nu va veni acasă la noapte.

— Sunteți bolnav de inimă, domnule Serre?

— Hipertrofiere a inimii, ca şi în cazul dumneavoastră, probabil.

— Tatăl v-a murit de o boală de inimă pe când aveați şaptesprezece ani, nu?

— Şaptesprezece ani şi jumătate.

— Prima dumneavoastră soție a murit de o boală de inimă. A doua soție avea şi ea o boală de inimă.

— Statisticile spun că aproximativ treizeci la sută dintre oameni mor de o afecțiune cardiacă.

— Aveți o asigurare de viață, domnule Serre?

— Din copilărie.

— Într-adevăr, am văzut mai adineauri polița de asigurare. Dacă nu greşesc, mama dumneavoastră nu este asigurată.

— Exact.

— Tatăl dumneavoastră era?

— Aşa cred.

— Şi prima soție?

— Am văzut că aţi luat toate documentele.

— Şi a doua soție?

— E un lucru destul de obişnuit.

— Dar este mai puțin obişnuit să ții o sumă de câteva milioane, în bancnote şi în aur, într-un seif.

— Credeți?

— Puteți să-mi spuneți de ce țineați aceşti bani acasă fără să producă dobânda?

— Presupun că în epoca noastră mii de oameni fac la fel. Uitați că legile monetare au stârnit de câteva ori panică, uitați de impozitele excepționale şi de devalorizările succesive...

— Am înțeles. Recunoaşteți că aveați intenția să ascundeți aceste capitaluri şi să înşelați Fiscul?

Serre nu răspunse.

— Soția dumneavoastră - mă refer la cea de-a doua, la Maria - ştia că toți aceşti bani erau închişi în seif?

— Ştia.

— I-ați spus dumneavoastră?

— Acolo se aflau şi banii ei până acum câteva zile.

Răspundea fără să se grăbească, îşi cântărea cuvintele şi le pronunța răspicat, uitându-se la comisar cu o privire gravă.

— Printre acte n-am găsit contractul de căsătorie. Trebuie să trag concluzia că v-ați căsătorit adoptând regimul comunității bunurilor.

— Corect.

— Nu e surprinzător, având în vedere vârstele amândurora?

— Motivul este cel despre care v-am vorbit deja. Un contract ne-ar fi obligat la întocmirea unui inventar al bunurilor noastre.

— Comunitatea de bunuri era totuşi fictivă?

— Dispunea fiecare de avutul lui. Oare nu era ceva firesc?

— Soția dumneavoastră era bogată?

— E bogată.

— La fel de bogată ca dumneavoastră, sau mai bogată?

— Aproape la fel.

— Averea ei se află toată în Franța?

— Numai o parte. Tatăl ei i-a lăsat o parte din acțiunile unei fabrici de brânzeturi din Olanda.

— Sub ce formă îşi păstra celelalte bunuri?

— În principal în aur.

— Chiar dinainte de a vă cunoaşte?

— Înțeleg ce urmăriți. Totuşi, vă voi spune adevărul. Eu am sfătuit-o să-şi vândă valorile şi să cumpere aur.

— Acest aur se afla, împreună cu al dumneavoastră, în seiful din casă?

— Se afla.

— Până când?

— Până marți. Pe la începutul după-amiezii, când avea bagajele aproape gata, a coborât şi i-am dat ce-i aparținea.

— Prin urmare, această sumă se afla, la plecarea ei, într-una dintre cele două valize sau în cufăr?

— Presupun.

— N-a plecat nicăieri înainte de cină?

— N-am auzit-o ieşind din casă.

— Aşadar, după cunoştința dumneavoastră, n-a părăsit locuința?

Serre dădu afirmativ din cap.

— A dat vreun telefon?

— Singurul aparat telefonic din casă se află în birou şi nu l-a folosit.

— Cum aş putea să ştiu, domnule Serre, că banii pe care i-am găsit în seif sunt doar banii dumneavoastră, nu ai dumneavoastră şi ai soției dumneavoastră?

Fără să se tulbure, cu acelaşi aer de lehamite sau de dispreț, dentistul scoase din buzunar un carnet verde pe care îl întinse comisarului. Paginile erau pline de cifre minuscule. Cele din stânga aveau deasupra litera N; cele din dreapta, litera M.

— Ce înseamnă N?

— Noi. Adică eu şi mama. Am trăit întotdeauna cu banii în comun, fără să facem deosebire între ce aparține unuia şi ce aparține celuilalt.

— M vine de la Maria?

— Aveți dreptate.

— Văd o anumită cifră care se repetă la intervale regulate.

— Participarea ei la cheltuielile casei.

— Vă dădea lunar banii pentru întreținerea ei?

— Dacă vreți. În realitate, nu-mi dădea bani, deoarece aceştia se aflau în seif, ci sumă era scăzută din contul ei.

Maigret lăsă să treacă două-trei minute fără să spună nimic, timp în care răsfoi carnetul, apoi se ridică şi trecu în biroul alăturat, unde, ca nişte elevi la şcoală, inspectorii se prefăcură imediat foarte ocupaţi.

Maigret îi dădu, cu glas scăzut, câteva instrucţiuni lui Janvier, ezită să ceară să i se aducă bere, apoi dădu pe gât ce mai rămăsese în paharul de pe biroul lui Vacher.

Când se întoarse în biroul său, Serre, care rămăsese în acelaşi loc, îşi aprinse una dintre lungile sale ţigări de foi şi murmură nu fără insolenţă:

— Permiteţi?

Maigret ezită să răspundă că nu şi dădu din umeri.

— V-aţi gândit la al doilea geam, domnule Serre?

— Nu m-a preocupat subiectul.

— Greşiţi. Ar fi mult mai preferabil să găsiţi o explicaţie plauzibilă.

— Nu caut.

— Continuaţi să susţineţi că nu aţi înlocuit ochiul de geam de la birou decât o singură dată?

— A doua zi după furtună.

— Vreţi să luăm legătura cu serviciul meteorologic ca să ne asigurăm că la Neuilly n-a fost nici o furtună în noaptea de marţi spre miercuri?

— Inutil. Doar dacă nu cumva vă face plăcere. Eu mă refer la furtuna de săptămâna trecută.

— A doua zi, v-aţi dus la magazinul de pe strada Longchamp, de unde aţi cumpărat geam şi chit.

— V-am mai spus.

— Susţineţi că de atunci nu aţi mai fost la acel magazin?

Şi împinse spre el reproducerea fotografică a registrului.

— De ce credeţi că a fost trecută de două ori această comandă de geam şi chit?

— Nu ştiu.

— Din ce motiv declară comerciantul că ați venit la magazinul lui miercuri, pe la opt dimineața?

— E treaba lui.

— Când ați folosit ultima dată maşina?

— Duminica trecută.

— Unde ați fost?

— M-am plimbat cu mama, timp de două-trei ore, aşa cum avem obiceiul să facem în fiecare duminică.

— În ce direcție?

— Spre pădurea Fontainebleau.

— V-a însoțit şi soția?

— Nu. Nu se simțea bine.

— Despărțirea fusese hotărâtă?

— N-a fost niciodată vorba de despărțire. Era obosită, deprimată. Nu se înțelegea întotdeauna cu mama. Am decis, de comun acord, să plece pentru câteva săptămâni sau câteva luni în țara ei.

— Totuşi, îşi lua banii cu ea?

— Da.

— Pentru că există şi posibilitatea să nu se mai întoarcă?

— Nu mai suntem copii. Suntem în stare să privim viața cu sânge rece. Făceam un fel de experiență.

— Domnule Serre, ca să ajungi în Olanda, trebuie să treci două frontiere, nu-i aşa? La ieşire, vameşii francezi sunt foarte severi în privința capitalurilor. Nu se temea soția dumneavoastră că aurul ei va fi descoperit şi confiscat?

— Sunt obligat să răspund?

— Cred că e în interesul dumneavoastră.

— Chiar dacă mă expun unor acuzații în justiție?

— Probabil că ele vor fi mai puțin grave decât acuzația de asasinat.

-— Foarte bine. Una dintre valizele soției mele era prevăzută cu fund dublu.

— În vederea acestei călătorii?

— Nu.

— Mai avusese ocazia s-o folosească?

— De mai multe ori.

— Ca să treacă frontiera?

— Frontiera belgiană şi, o dată, frontiera elveţiană. Ştiţi foarte bine că, până nu demult, era mai uşor şi mai puţin oneros să-ţi procuri aur din Belgia şi mai ales din Elveţia.

— Recunoaşteţi că aţi fost complice în aceste transferuri de capitaluri?

— Recunosc.

Maigret se ridică şi intră iar în biroul inspectorilor.

— Poţi să vii o clipă, Janvier?

Apoi se adresă lui Serre:

— Inspectorul meu va înregistra această parte a dialogului nostru. Vă rog să-i repetaţi cu exactitate ce mi-aţi spus adineauri. Apoi veţi semna declaraţia.

Ieşi, iar Vacher îi arătă biroul unde fusese instalat traducătorul. Era un bărbat mic de statură, cu ochelari, care traducea bătând direct la maşina de scris, oprindu-se uneori ca să consulte dicţionarul pe care îl adusese cu el. Erau cel puţin patruzeci de scrisori, majoritatea de mai multe pagini.

— Cu ce aţi început?

— Cu începutul. Sunt la a treia scrisoare. Toate trei datează cam de doi ani şi jumătate. În prima, femeia îi povesteşte prietenei sale că se va căsători, că viitorul ei soţ e un bărbat distins, cu prestanţă, făcând parte din marea burghezie franceză, şi că mama lui seamănă cu nu ştiu care pictură de la Luvru. Pot să vă spun numele pictorului.

Răsfoi paginile.

— Un portret de Clouet. În scrisorile astea e mereu vorba de pictură. Când se referă la starea vremii, vorbeşte de Monet sau Renoir.

— Acum aş vrea să o luaţi de la coadă.

— Cum doriţi. Să ştiţi că nu termin nici până mâine dimineaţă, chiar dacă lucrez toată noaptea.

— De aceea v-am cerut să o luaţi de la sfârşit. De când datează ultima scrisoare?

— De duminică trecută.

— Mi-o puteţi citi repede?

— Aşa, în linii mari. Staţi puţin.

„Draga mea Gertrude, Parisul nu a fost niciodată atât de strălucitor ca în această dimineaţă şi puţin a lipsit să-i însoţesc pe G... şi pe mama lui în pădurea Fontainebleau, care probabil că s-a împodobit cu toate splendorile coloristice ale lui Corot şi Courbet..."

— Vorbeşte mult de splendorile astea?

— Să trec peste ele?

— Treceţi.

Traducătorul parcurse textul cu privirea, mişcându-şi buzele ca la rugăciune.

— Aici:

„Mă întreb ce voi simţi revăzând Olanda noastră cu tonurile ei pastelate şi, acum, când se apropie momentul, mă simt lipsită de putere. După tot ce ţi-am scris despre viaţa mea aici, despre G... şi despre soacra mea, te întrebi probabil ce am şi de ce nu mai sunt veselă.

Poate de vină e visul de noaptea trecută, care mi-a stricat ziua. Îţi aminteşti de micul tablou de la muzeul din Haga care ne-a făcut să roşim? Nu e semnat. E atribuit unui pictor din şcoala florentină, căruia i-am uitat numele, şi reprezintă un faun ducând pe umăr o femeie goală care se zbate, îţi aminteşti?

În visul meu, faunul avea chipul lui G..., şi era atât de sălbatic la înfăţişare, încât m-am trezit tremurând şi lac de năduşeală. Nu de frică, asta e cel mai ciudat. Amintirea e confuză. Era şi frică, sigur, dar şi un alt sentiment. Voi încerca

să-ți povestesc asta miercuri, când vom putea, în sfârşit, să flecărim după pofta inimii, cum am făcut cu ocazia ultimei tale călătorii.

Voi pleca marți seara, e lucru hotărât. În privința asta nu încape nici o îndoială. Mai sunt doar două zile de aşteptat. Am o mulțime de lucruri de făcut, aşa că timpul va trece repede. Totuşi, am impresia că momentul pe care îl aştept e încă departe, aproape ireal. Uneori, mai ales după acest vis, mi se pare că se va întâmpla ceva ce mă va împiedica să plec. Nu-ți fie teamă. Hotărârea mea e definitivă. Îți voi urma sfatul. Nu mai pot suporta viața de-aici. Dar...”

— Sunteți aici, şefule?

Era Janvier, cu nişte foi în mină.

— Gata. Vă aşteaptă.

Maigret luă hârtiile, îl lăsă pe traducător să-şi facă mai departe treaba şi trecu, preocupat, prin biroul inspectorilor.

În acel moment, nimeni nu putea să prevadă cât va dura interogatoriul. Guillaume Serre ridică privirea spre comisar şi luă singur un stilou de pe birou.

— Presupun că trebuie să semnez?

— Da, aici. Ați citit?

— Am citit. Îmi puteți da un pahar cu apă?

— Nu preferați vin roşu?

Dentistul se uită la el şi schiță un zâmbet greu de definit, plin de ironie şi de amărăciune.

— Şi asta? şopti el.

— Şi asta, domnule Serre. Vă e atât de frică de mama dumneavoastră, încât trebuie să vă ascundeți ca să beți.

— E o întrebare? Trebuie să răspund?

— Dacă vreți.

— Aflați atunci că tatăl mamei mele era beţiv, că cei doi frați ai ei, care acum sunt morți, erau la fel şi că sora ei şi-a sfârşit zilele într-un azil de alienați. Mama a trăit cu tea-

ma că mă va vedea apucându-mă de băutură, fiindcă e convinsă că această tendință e ereditară. Când eram student, mă aştepta întotdeauna cu teamă, ba chiar i s-a întâmplat să dea târcoale cafenelelor de pe bulevardul Saint-Michel, unde mă duceam cu prietenii.

În casa noastră nu au existat niciodată băuturi tari şi, deşi avem vin în pivniță, a rămas cu obiceiul de a ține întotdeauna cheia la ea.

— Vă îngăduie un pahar de vin cu apă la fiecare masă, nu?

— Ştiu că a venit aici şi că ați stat de vorbă.

— V-a spus ce-am vorbit?

— Da.

— Vă iubiți mult mama, domnule Serre?

— Aproape întotdeauna am trăit împreună.

— Cam ca un cuplu?

Serre se roşi puțin la față.

— Nu ştiu ce vreți să spuneți.

— Mama dumneavoastră e geloasă?

— Poftim?

— Întreb dacă mama dumneavoastră, cum se întâmpla în cazul unei văduve care are un singur fiu, este geloasă pe relațiile pe care le aveți. Cum stați cu prietenii?

— Are vreo legătură cu aşa-zisa dispariție a soției mele?

— N-am găsit în casă nici măcar o scrisoare de la un prieten, nici măcar o fotografie de grup, aşa cum găseşti la cei mai mulți oameni.

Serre nu spuse nimic.

— N-am găsit nici fotografia primei dumneavoastră soții.

Tăcere.

— Şi m-a mai frapat un detaliu, domnule Serre.

Portretul agățat deasupra căminului este cel al bunicului dumneavoastră dinspre mamă?

— Da.

— Cel care bea?

Semn afirmativ.

— Într-un sertar, am găsit câteva fotografii cu dumneavoastră de când erați copil şi apoi din tinerețe, alături de altele care sunt, probabil, ale bunicii, mătuşii şi unchilor dumneavoastră. Toți din partea mamei. Nu vi se pare surprinzător că nu există nici măcar o fotografie a tatălui dumneavoastră sau a cuiva din familia lui?

— Asta nu m-a frapat.

— Au fost distruse după moartea tatălui dumneavoastră?

— Mama ar putea să vă răspundă mai bine la această întrebare.

— Nu vă amintiți să fi fost distruse?

— Eram destul de tânăr.

— Aveați şaptesprezece ani. Ce imagine ați păstrat despre tatăl dumneavoastră, domnule Serre?

— Asta face parte din interogatoriu?

— Nici întrebările, şi nici răspunsurile, după cum puteți vedea, nu sunt înregistrate. Tatăl dumneavoastră era avocat?

— Da.

— Se ocupa personal de biroul său de avocatură?

— Destul de puțin. Cea mai mare parte a treburilor o făcea primul său secretar.

— Ducea o viață mondenă? Avea o viață exclusiv familială?

— Era deseori plecat.

— Avea amante?

— Nu ştiu.

— A murit în patul său?

— Pe scară, urcând spre camera lui.

— Vă aflați atunci în casă?

— Ieşisem. Când m-am întors, era mort de aproape două ore.

— Cine l-a îngrijit?

— Doctorul Dutilleux.

— Mai trăieşte?

— A murit de cel puțin zece ani.

— Erați prezent când a murit prima dumneavoastră soție?

Serre îşi încruntă sprâncenele groase şi se uită fix la Maigret, în timp ce gura lui făcu o uşoară strâmbătură de dezgust.

— Vă rog să răspundeți.

— Mă aflam acasă.

— În ce parte a casei?

— În biroul meu.

— Cât era ceasul?

— Cam nouă seara.

— Soția dumneavoastră se afla în camera ei?

— Urcase devreme. Nu se simțea bine.

— Nu se simțea bine de mai multe zile?

— Nu-mi amintesc.

— Mama dumneavoastră era cu ea?

— Se afla şi ea la primul etaj.

— Cu ea?

— Nu ştiu.

— Mama dumneavoastră v-a chemat?

— Aşa cred.

— Când ați ajuns în cameră, soția dumneavoastră era moartă?

— Nu.

— A murit la mult timp după aceea?

— După cincisprezece-douăzeci de minute. Doctorul tocmai suna la uşă.

— Care doctor?

— Dutilleux.
— Era medicul familiei?
— M-a tratat de mic.
— Era un prieten al tatălui dumneavoastră?
— Al mamei mele.
— Are copii?
— Doi sau trei.
— Mai ştiți pe unde sunt?
— Nu i-am cunoscut personal.
— De ce n-ați anunțat la poliție că cineva a încercat să vă spargă seiful?
— N-am avut nimic de anunțat la poliție.
— Ce-ați făcut cu sculele?
— Care scule?
— Cele lăsate de spărgătorul care a fugit.
— N-am văzut nici scule, nici spărgător.
— N-ați folosit maşina în noaptea de marți spre miercuri?
— Nu.
— Nu ştiți dacă a folosit-o altcineva?
— De atunci n-am mai intrat în garaj.
— Când ați băgat maşina înăuntru, duminica trecută, existau zgârieturi în portbagaj şi pe aripa din dreapta?
— N-am remarcat.
— Ați coborât din maşină în cursul plimbării?
Serre nu răspunse.
— V-am pus o întrebare.
— Încerc să-mi amintesc.
— Totuşi, nu mi se pare deloc greu. V-ați plimbat cu mama dumneavoastră pe dramul spre Fontainebleau. Ați coborât din maşină?
— Da. Am mers pe un drum de țară.
— Mai exact?

— Un drum îngust de țară ce trecea printre păşuni, la dreapta drumului principal.

— Aţi mai putea găsi acel drum?

— Cred că da.

— E asfaltat?

— Nu cred. Nu.

— Unde e soția dumneavoastră, domnule Serre?

Şi comisarul se ridică fără să aştepte răspunsul.

— Trebuie s-o găsim, nu?

Capitolul 7

Unde vedem o femeie, apoi două, în sala de aşteptare, şi unde una dintre ele îi face semn lui Maigret să nu arate că o cunoaşte

Pe la cinci, Maigret se ridicase o clipă să deschidă uşa dintre biroul său şi cel al inspectorilor şi îi făcuse cu ochiul lui Janvier. Puțin mai târziu, se ridicase din nou să închidă fereastra, deşi era cald, din cauza zgomotului de afară. La şase fără zece, intră în biroul vecin, cu haina în mina.

— E rândul tău! îi zise el lui Janvier.

Acesta şi colegii săi înțeleseseră de mult. Încă de când comisarul îi spusese lui Serre să-l urmeze, Janvier fusese aproape sigur că nu se va întoarce acasă foarte repede. Ceea ce-l uimea era însă faptul că şeful lui luase hotărârea atât de brusc, fără să aştepte să aibă la dispoziție toate elementele.

— E în anticameră, şopti inspectorul.

— Cine?

— Mama.

Maigret postă în spatele uşii un inspector tânăr, Marlieux, care ştia să stenografieze.

— Aceleaşi întrebări? vru să ştie Janvier.

— Aceleaşi. Şi altele care-ți trec prin minte.

Ideea era să-l extenueze pe dentist. Ceilalți se schimbau pe rând, se duceau să bea o cafea sau o bere, reluau contactul cu viața de afară, în timp ce el rămânea cât era nevoie în acelaşi birou, pe acelaşi scaun.

Maigret intră din nou în biroul traducătorului, care se hotărâse să-şi scoată haina şi cravata.

— Ce mai spune?

— Am tradus ultimele patru scrisori. Iată, în penultima e un pasaj care poate are să vă intereseze: „M-am hotărât, buna mea Gertrude. Încă mă mai întreb cum s-a întâmplat asta. Totuşi, n-am visat noaptea trecută, sau, dacă am visat, nu-mi amintesc".

— Vorbeşte mult de vise?

— Da. Se referă deseori la ele. Şi le interpretează.

— Continuaţi.

— „M-ai întrebat deseori ce nu merge şi ţi-am răspuns că-ţi faci idei şi că sunt de fapt fericită. Adevărul e că încercam să mă conving eu însămi de asta. Am făcut tot ce mi-a stat în putinţă, timp de doi ani şi jumătate, ca să-mi închipui că mă aflu la mine în această casă şi că G... e soţul meu.

Numai că ştiam că nu-i adevărat, că întotdeauna am fost o străină, mult mai străină decât la pensiunea de familie pe care o cunoşti şi unde am petrecut ceasuri atât de plăcute.

Cum de m-am hotărât dintr-odată să văd lucrurile aşa cum sunt? Îţi aminteşti când eram mici? Ne plăcea să comparăm tot ce vedeam — oamenii, străzile, animalele — cu pozele din albumele noastre. Voiam ca viaţa să semene cu ele. Mai târziu, când am început să vizităm muzeele, am luat tablourile ca punct de comparaţie. Aşa am făcut şi aici, dar am făcut-o înadins, fără să cred de fapt, iar azi-dimineaţă am văzut brusc casa aşa cum este în realitate, m-am uitat la soacra mea, m-am uitat la G... cu alţi ochi, fără iluzii. Nu mai aveam de mult — mă refer la iluzii.

Cred că mă înţelegi. Nu mai aveam, dar mă încă patinam. S-a terminat. În consecinţă, am hotărât să plec.

Încă n-am vorbit despre asta cu nimeni. Bătrâna nu bănuieşte. Se poartă la fel cu mine, blândă şi zâmbitoare, cu

condiția să fac tot ce doreşte ea. E cea mai egoistă femeie pe care o cunosc."

Traducătorul se opri şi preciză:

— Aceste ultime cuvinte sunt subliniate. Merg mai departe: „Cât despre G..., mă întreb dacă nu cumva are să fie o uşurare pentru el să mă vadă plecând. Ştia de la început că nu există nimic comun între noi doi. Nu m-am putut niciodată obişnui cu pielea, cu mirosul lui. Acum înțelegi de ce nu dormim în aceeaşi cameră, lucru care te mira atât de mult la început?

După doi ani şi jumătate, e exact ca şi cum tocmai l-aş fi întâlnit pe stradă sau în metrou, şi am aceeaşi tresărire de fiecare dată când vine în camera mea. Noroc că vine rar. Am chiar impresia, îşi spun numai ție, că vine doar crezând că-mi face plăcere sau considerând că e de datoria lui. Poate că mama lui îl trimite! E posibil. Nu râde. Nu ştiu cum se întâmplă între tine şi soțul tău, dar G... are aerul plouat al unui elev căruia i s-a dat să copieze cinci pagini. Înțelegi?

M-am întrebat deseori dacă se purta la fel şi cu prima lui soție. Probabil. Poate că ar fi aşa cu oricine. Oamenii ăştia — mă refer la mamă şi la fiu — constituie singuri o mică lume şi nu au nevoie de nimeni.

Te şi surprinde ideea că bătrâna a avut cândva un soț. Nu se vorbeşte niciodată despre asta. În afară de ei, pe lume nu există decât cei ale căror fotografii sunt agățate pe pereți, oameni care au murit, dar despre care se vorbeşte ca şi cum ar fi mai vii decât orice om viu de pe pământ. Nu mai pot, Gertrude. Voi vorbi imediat cu G... Îi voi spune că am nevoie de aerul țării mele, va înțelege. Mă întreb numai cum va îndrăzni să-i vorbească despre asta mamei sale..."

— Mai e mult? întrebă Maigret.

— Şapte pagini.

— Continuați să traduceți. Mai vin.

La uşă se întoarse.

— Când o să vă fie foame sau sete, telefonați la braseria Dauphine. Comandați ce doriți.

— Vă mulțumesc.

De pe culoar, o văzu prin geam, în sala de așteptare, pe bătrâna doamnă Serre așezată pe unul dintre scaunele tapițate cu catifea verde.

Stătea dreaptă, cu mâinile încrucișate în poală. Când îl zări pe Maigret, vru să se ridice, dar comisarul trecu pe lângă ea fără să se oprească și o luă în jos pe scară.

Deși interogatoriul abia începuse, deja era uimitor să vezi viața care continua afară, la soare, oameni care treceau încolo și-ncoace, taxiuri, autobuze pline de călători care citeau ziarul de seară pe platformă, în drum spre acasă.

— Pe strada Gay-Lussac! îi spuse el șoferului. Îți zic eu unde să oprești.

Adierea vântului făcea să freamăte copacii mari din Jardin du Luxembourg, unde toate scaunele erau ocupate ; puteai vedea multe rochii de culoare deschisă, iar câțiva copii se mai jucau încă pe alei.

— Maestrul Orin e acasă? o întrebă el pe portăreasă.

— De o lună și ceva n-a mai coborât, bietul de el.

Maigret își amintise brusc de dânsul. Probabil că era cel mai bătrân avocat din Paris. Comisarul nu știa câți ani are, dar dintotdeauna îl știuse bătrân, pe jumătate neputincios, ceea ce nu-l împiedica totuși să aibă o față mereu surâzătoare și să vorbească despre femei cu ochii sclipindu-i veseli.

Locuia împreună cu o servitoare la fel de bătrână ca și el, într-un apartament de celibatar plin de cărți și de gravuri pe care le colecționa, iar majoritatea gravurilor aveau subiecte galante.

Orin stătea într-un fotoliu în fața ferestrei deschise, cu o cuvertură pe genunchi, deși era destul de cald.

— Hei, băiete! Ce vânt bun te aduce? începusem să cred că toți au uitat de mine şi că îşi închipuie că zac de mult la Pere-Lachaise. De data asta despre ce e vorba?

Nu-şi făcea iluzii, iar Maigret roşi puțin, deoarece rareori îi făcuse avocatului o vizită dezinteresată.

— Mai adineauri m-am întrebat, cu totul întâmplător, dacă l-ați cunoscut cumva pe un anume Serre care, dacă nu mă înşel, a murit în urmă cu treizeci şi doi sau treizeci şi trei de ani.

— Alain Serre?

— Era avocat.

— Asta e, Alain.

— Ce fel de om era?

— Presupun că n-am dreptul să ştiu despre ce e vorba?

— Despre fiul lui.

— Nu l-am văzut niciodată pe puşti. Ştiam de existența lui, dar nu l-am întâlnit niciodată. Vezi tu, eu şi Alain făceam parte dintr-o gaşcă veselă pentru care viața de familie nu era deloc sfârşitul sfârşitului. Ne găseai mai ales pe la club şi în culisele teatrelor mici; cunoşteam toate dansatoarele pe numele mic.

Şi adăugă cu un zâmbet poznaş:

— Ca să spun aşa!

— I-ați cunoscut soția?

— Probabil că i-am fost prezentat. Nu locuia pe undeva pe la Neuilly? Timp de câțiva ani, Alain a dispărut clin circulație. Nu era primul căruia i se întâmpla asta. Ba erau şi unii care, după ce se însurau, se uitau la noi cu un aer distant. Nu mai speram să-l revăd. Apoi, la mult timp după aceea...

— După cât timp?

— Nu ştiu. Ani. Stai! Clubul fusese deja transferat din foburgul Saint-Honore pe bulevardul Hoche. Zece ani? Doisprezece ani? Cert e că s-a întors la noi. La început,

avea un aer ciudat, ca şi cum şi-ar fi închipuit că aveam pică pe el pentru că ne părăsise.

— Şi?

— Nimic. A tras tare ca să recupereze! Stai puțin! A fost încurcat mult timp cu o cântăreață cu gura mare căreia i se spunea... O poreclă pe care i-o dădusem noi... Ceva deşucheat... Nu-mi mai amintesc.

— Bea?

— Nu mai mult decât oricare altul. Două-trei sticle de şampanie când se ivea ocazia...

— Ce-a pățit?

— Ce-o să pățim până la urmă toți. A murit.

— Atât?

— Ca să afli urmarea, băiete, trebuie să te duci să te interesezi la Sfântul Petru, asta e treaba lui, nu a mea. Ce-a făcut băiatul lui?

— Încă nu ştiu. Soția lui a dispărut.

— Un tip poznaş?

— Nu. Dimpotrivă.

— Juliette! Serveşte-ne cu ceva!

Maigret se văzu nevoit să mai stea un sfert de oră cu bătrânul, care se încăpățâna să găsească, printre gravuri, un crochiu al cântăreței.

— Nu pot să jur că seamănă. L-a făcut un tip plin de talent, într-o seară, când eram o gaşcă întreagă în atelierul lui.

Fata era goală şi mergea în mâini, iar fața nu i se vedea pentru că părul îi măturа podeaua.

— Mai vino pe la mine, drăguță. Dacă ai fi avut timp să cinezi cu mine...

O sticlă de vin stătea la temperatura camerei, într-un colț, şi apartamentul mirosea frumos a mâncare.

* * *

Poliția din Rouen nu dăduse de Alfred cel Trist, cum nu reuşise să o facă nici cea din Le Havre. Probabil că specialistul în seifuri nu se mai afla în acel oraş. Se apropiase oare şi mai mult de Paris? Citise anunțul dat de Ernestine?

Maigret trimisese un inspector în misiune pe cheiuri.

— De unde încep?

— De cât de departe în amonte vei putea.

Comisarul îşi anunțase soția prin telefon că nu va veni la cină.

— Crezi că te voi vedea în noaptea asta?

— Poate că nu.

Nu avea prea mari speranțe în această privință. Ştia că îşi luase o mare responsabilitate bruscând lucrurile şi luându-l pe Guillaume Serre la poliție înainte să aibă cea mai mică dovadă. Acum era prea târziu. Nu-i mai putea da drumul.

Se simțea greoi, posac. Se aşeză la terasa braseriei Dauphine şi, după ce citi meniul de la un capăt la altul, ceru un sandviş şi un pahar cu bere, pentru că nu-i era foame.

Urcă din nou cu paşi lenți scara Poliției Judiciare. Becurile fuseseră aprinse, deşi încă mai era lumină. La primul etaj, aruncă maşinal o privire în sala de aşteptare şi, înainte de orice altceva, zări o pălărie verde care începea să-l calce pe nervi. Ernestine se afla acolo, aşezată față în față cu doamna Serre, cu mâinile în poală ca şi bătrână, cu acelaşi aer răbdător şi resemnat. Îl văzu imediat şi se uită fix la el, mişcând uşor capul de la dreapta la stingă şi invers.

Avu impresia că îi cerea să nu arate că o cunoaşte. Apoi, imediat, Prăjina începu să vorbească cu bătrâna, ca şi cum s-ar fi ştiut de mai mult timp. Maigret dădu din umeri şi deschise uşa biroului inspectorilor. Stenograful lucra de zor, cu un caiet mare pe genunchi. Se auzea vocea obosită

a lui Janvier, punctată de paşii inspectorului care se plimba de colo-colo în încăperea alăturată.

— Pretindeți, domnule Serre, că soția dumneavoastră a plecat după un taxi la colțul bulevardului Richard Wallace. Cât timp a lipsit?

Înainte de a-l schimba pe Janvier, urcă până la Moers, care era ocupat cu clasarea documentelor.

— Auzi, dragule, în afară de praful de cărămidă, în maşină nu mai erau şi alte urme?

— Maşina a fost curățată cu mare grijă.

— Eşti sigur?

— Numai din întâmplare am găsit puțin praf de cărămidă într-o cută a covoraşului, în partea şoferului.

— Să presupunem că maşina n-a fost curățată şi că omul de la volan a coborât pe un drum de țară.

— Un drum asfaltat?

— Nu. Să presupunem că a coborât, ca şi persoana care se afla cu el, că s-au plimbat amândoi pe drum şi că apoi au urcat din nou în maşină.

— Şi că vehiculul n-a fost curățat?

— Da.

— Ar fi fost urme. Poate nu multe, dar le-aş fi găsit.

— Asta e tot ce voiam să ştiu. Nu pleca.

— Am înțeles. Apropo, am găsit două fire de păr în camera femeii care a dispărut. Era blondă naturală, dar se făcea blond-roşcată. Ştiu şi ce pudră folosea ca să se fardeze.

Comisarul coborî şi, de astă dată, intră în biroul său, debarasându-se de haină. Fumase pipă toată după-amiaza. Janvier fumase țigări, iar Serre țigări de foi. Aerul devenise albăstrui din cauza fumului, care forma parcă o pânză de ceață la nivelul lămpii.

— Nu vă e sete, domnule Serre?

— Inspectorul mi-a dat un pahar cu apă.

Janvier ieşea.

— N-aţi prefera un pahar de bere sau de vin?

Serre îl privi cu acelaşi aer de aversiune personală pentru micile capcane pe care i le întindea Maigret.

— Vă mulţumesc.

— Un sandviş?

— Aveţi de gând să mă reţineţi mult timp?

— Nu ştiu. Posibil. De dumneavoastră va depinde.

Se îndreptă spre uşă şi se adresă inspectorilor.

— Să-mi aducă cineva o hartă rutieră cu Fontainebleau şi împrejurimile!

Nu se grăbea. Toate astea erau doar cuvinte; într-un fel, era doar suprafaţa.

— Janvier, când te duci să mănânci, spune să ne aducă sandvişuri şi bere.

— Am înţeles, şefule.

I se aduse harta rutieră.

— Arătaţi-mi locul exact unde aţi oprit maşina duminică.

Serre cercetă un moment harta, luă un creion de pe birou şi făcu o cruce la intersecţia şoselei cu un drum rural.

— Dacă pe stânga e o fermă cu acoperiş roşu, ăsta e drumul.

— Cât timp aţi mers pe jos?

— Cam un sfert de oră.

— Purtaţi aceiaşi pantofi ca azi?

Se gândi, îşi privi pantofii şi dădu afirmativ din cap.

— Sunteţi sigur?

— Sigur.

Pantofii săi aveau tălpi de cauciuc pe care erau imprimate cercuri concentrice în jurul mărcii fabricii.

— Nu credeţi, domnule Serre, că ar fi mai simplu şi mai puţin obositor să mărturisiţi? În ce moment v-aţi omorât soţia?

— N-am omorât-o.

Maigret oftă şi se duse alături să dea noi instrucţiuni. Asta era! Poate că avea să mai dureze câteva ore! Tenul dentistului era deja ceva mai puţin proaspăt decât dimineaţa, iar sub ochi începuseră să-i apară cearcăne.

— De ce v-aţi căsătorit cu ea?

— Aşa m-a sfătuit mama.

— Din ce motiv?

— De teamă că voi rămâne singur într-o zi. Îşi închipuie că sunt şi acum un copil şi că am nevoie de cineva care să se ocupe de mine.

— Şi ca să vă împiedice să beţi?

Tăcere.

— Presupun că între dumneavoastră şi Maria Van Aerts nu era vorba de iubire?

— Amândoi ne apropiam de cincizeci de ani.

— Când au început certurile?

— Nu ne-am certat niciodată.

— Cum vă petreceaţi serile, domnule Serre?

— Eu?

— Da.

— De cele mai multe ori citind, în birou.

— Şi soţia?

— Scria în camera ei. Se culca devreme.

— Tatăl dumneavoastră a pierdut bani mulţi?

— Nu înţeleg?

— Aţi auzit cumva că tatăl dumneavoastră ducea o viaţă de chefliu?

— Ieşea mult în oraş.

— Cheltuia sume mari?

— Aşa cred.

— Mama dumneavoastră îi făcea scene?

— Nu suntem oameni care să facem scene.

— Cât v-a adus prima căsătorie?

— Nu vorbim aceeaşi limbă.

— Aveați bunurile în comun cu prima soție?

— Exact.

— Iar ea avea avere. Pe care ați moștenit-o.

— Nu-i normal?

— Atâta vreme cât cadavrul celei de-a două soții nu va fi descoperit, n-o veți putea moșteni.

— De ce n-ar fi găsită în viață?

— Chiar credeți asta, domnule Serre?

— N-am omorât-o.

— De ce ați scos marți seară mașina din garaj?

— N-am scos-o din garaj.

— V-a văzut portăreasa de la imobilul de vizavi.

Era pe la miezul nopții.

— Treceți cu vederea faptul că sunt trei garaje, trei foste grajduri, care au uşile unele lângă altele. Ați spus că era noapte. E posibil să fi făcut o confuzie.

— Vânzătorul de la magazin nu putea să vă ia drept altul, în plină zi, când ați venit să cumpărați chit şi al doilea geam.

— Cuvântul meu are aceeaşi valoare că al lui.

— Cu condiția să nu vă fi ucis soția. Ce-ați făcut cu valizele şi cufărul?

— Ea treia oară când mi se pune întrebarea asta. Acum ați uitat însă de scule.

— Unde erați marți pe la miezul nopții?

— În pat.

— Aveți un somn uşor, domnule Serre?

— Eu, nu. Mama, da.

— Nici unul nu a auzit nimic?

— Parcă v-am mai spus că nu.

— Şi miercuri dimineața ați găsit totul în ordine în casă?

— Deoarece s-a deschis o anchetă, presupun că aveți dreptul să-mi puneți întrebări. Ați hotărât să mă faceți să cedez zdrobindu-mi rezistenta, nu-i aşa? Inspectorul dum-

neavoastră mi-a pus şi el toate întrebările astea. Acum o luăm de la capăt. Prevăd că va dura toată noaptea. Ca să câştigăm timp, vă spun o dată pentru totdeauna că nu mi-am omorât nevasta. Şi vă mai anunț că nu voi mai răspunde la întrebările care mi-au mai fost puse. Mama e aici?

— Aveți motive să credeți asta?

— Vi se pare anormal?

— Stă pe un scaun în sala de aşteptare.

— Aveți de gând s-o lăsați să stea acolo toată noaptea?

— Nu voi face nimic ca s-o împiedic. E liberă.

De astă dată, Guillaume Serre îl privi cu ură.

— Nu mi-ar plăcea să am meseria dumneavoastră.

— Iar mie nu mi-ar plăcea să schimbăm locurile.

Se priviră în tăcere, nici unul dintre ei nevrând să lase ochii în jos.

— V-ați omorât nevasta, domnule Serre. Aşa cum ați făcut probabil şi cu prima.

Dentistul nu avu nici o reacție.

— Veți mărturisi.

Pe buzele dentistului apăru un zâmbet de dispreț. Se sprijini cu spatele de speteaza scaunului şi puse picior peste picior.

Alături, putea fi auzit chelnerul de la braseria Dauphine care aşeza farfurii şi pahare pe birou.

— Aş fi de acord să mănânc ceva.

— Poate vreți să vă scoateți haina?

— Nu.

Începu să-şi mănânce fără grabă sandvişul, în timp ce Maigret se duse să-i umple un pahar cu apă la chiuvetă.

Era opt seara.

* * *

Geamurile s-au întunecat treptat şi peisajul a dispărut, în locul lui ivindu-se puncte luminoase ce păreau la fel de îndepărtate ca şi stelele.

Maigret se văzu nevoit să trimită pe cineva după tutun. La ora unsprezece, dentistul îşi fuma ultima ţigară de foi, iar atmosfera era din ce în ce mai apăsătoare. Comisarul ieşise de două ori să se plimbe pe culoare şi le revăzuse pe cele două femei în sala de aşteptare. A doua oară, aveau scaunele mai apropiate şi stăteau de vorbă de parcă s-ar fi cunoscut de când lumea.

— Când ați curățat maşina?

— Ultima dată, acum două săptămâni, într-un garaj din Neuilly, când a fost schimbat şi uleiul.

— A mai fost curățată de duminică încoace?

— Nu.

— Păi, domnule Serre, am făcut o experiență concludentă. Unul dintre inspectorii mei, care purta, ca şi dumneavoastră, tălpi de cauciuc, s-a dus la intersecția pe care ați indicat-o, pe drumul spre Fontainebleau. După cum ați declarat că ați făcut duminică împreună cu mama dumneavoastră, a coborât şi el din maşină şi s-a plimbat pe drumul de țară. Drumul nu e asfaltat. S-a urcat la loc în maşină şi s-a întors aici. Specialiştii noştri, despre care se consideră că-şi cunosc bine meseria, au examinat covoraşul maşinii. Iată praful şi pietricelele pe care le-au prelevat.

Puse o pungă mică pe birou.

Serre nu făcu nici un gest spre punga de hârtie.

— Ar fi trebuit să găsim acelaşi praf pe covoraşul maşinii dumneavoastră.

— Asta dovedeşte că mi-am omorât nevasta?

— Asta dovedeşte că maşina a fost curățată după ziua de duminică.

— Nu putea să intre cineva în garajul meu?

— Puțin probabil.

— N-au intrat oamenii dumneavoastră?

— Ce vreți să insinuați?

— Nimic, domnule comisar. Nu acuz pe nimeni. Vreau să vă atrag doar atenția că această operațiune a avut loc fără martori, deci fără garanție legală.

— Nu doriți să vorbiți cu mama dumneavoastră?

— Ați vrea să ştiți ce am să-i spun? Nimic, domnule Maigret. N-am nimic să-i spun, iar ea nu are nimic să-mi spună.

Deodată îi trecu un gând prin minte.

— A mâncat ceva?

— Nu ştiu. Vă repet că e liberă.

— Nu va pleca atâta timp voi fi aici.

— S-ar putea să cam aştepte.

Serre lăsă ochii în jos şi schimbă tonul. După o lungă ezitare, murmură, parcă puțin ruşinat:

— Presupun că ar fi prea mult dacă v-aş ruga să puneți să i se aducă şi ei un sandviş...

— Am făcut-o demult.

— A mâncat?

— Da.

— Ce face?

— Vorbeşte tot timpul.

— Cu cine?

— Cu o anumită persoană care se află şi ea tot în sala de aşteptare. O fostă prostituată.

Ura apăru din nou în ochii dentistului.

— Ați făcut-o înadins, nu?

— Nici vorbă.

— Mama n-are nimic de spus.

— Cu atât mai bine pentru amândoi.

Petrecură aproape un sfert de oră împreună apoi Maigret se duse în biroul vecin, şi îi făcu semn lui Janvier care moţăia într-un colţ.

— Aceleaşi chestii, şefule?

— Tot ce vrei.

Stenograful era frânt. Traducătorul lucra mai departe în cămăruţa lui.

— Du-te după Ernestine, cea cu pălăria verde, şi du-o în biroul lui Lucas.

Când Prăjina intră în birou, nu părea deloc mulţumită.

— N-ar fi trebuit să mă întrerupeţi. O să bănuiască ceva.

— Ce i-ai spus?

— Că nu ştiu de ce am fost chemată, că soţul meu e plecat de două zile şi că n-am nici o ştire de la el, că detest poliţia şi şmecheriile pe care le pune la cale. „Mă ţin aici să aştept anume ca să mă impresioneze! îşi închipuie că au dreptul să facă orice!”, i-am spus.

— Şi ce-a răspuns?

— M-a întrebat dacă am mai venit pe aici. I-am spus că da, că am fost interogată o noapte întreagă, acum un an, pentru că bărbatul meu s-a bătut într-o cafenea şi se pretindea că lovise pe cineva cu cuţitul. La început, se uita la mine cu un aer aproape dezgustat. Apoi, încet-încet, a început să-mi pună întrebări.

— Despre ce?

— Mai ales despre dumneavoastră. I-am spus toate relele care mi-au trecut prin cap. Am avut grijă să-i precizez că întotdeauna reuşiţi să-i faceţi pe oameni să vorbească, chiar dacă pentru asta trebuie să folosiţi metode brutale.

— Ce?

— Ştiu eu ce fac! I-am povestit cazul cuiva pe care l-aţi ţinut gol puşcă în birou douăzeci şi patru de ore, în toiul iernii, având grijă ca fereastra să stea deschisă.

— Asta nu s-a întâmplat niciodată.

— Dar a impresionat-o. Nu mai e chiar atât de sigură pe ea ca atunci când am venit. Tot timpul trage cu urechea. „îi bate?”, m-a întrebat ea. „Se mai întâmpla”, i-am răspuns eu.

Apoi Ernestine întrebă:

— Vreți să mă duc înapoi la ea?

— Dacă vrei.

— Numai că aş dori să fiu dusă înapoi de un inspector, care să se arate brutal cu mine.

— N-am mai avut nici o veste despre Alfred.

— Nici dumneavoastră?

Maigret o trimise înapoi aşa cum ceruse şi inspectorul se întoarse zâmbind.

— Ce s-a întâmplat?

— Mai nimic. Când am trecut prin fața bătrânei, a ridicat brațul de parcă s-ar fi aşteptat s-o lovesc. Şi cum am ieşit din birou, Prăjina a început să plângă.

Doamna Maigret telefonă să vadă dacă soțul ei mâncase.

-— Nu te aştept?

— În nici un caz.

Îl durea capul. Era nemulțumit de sine însuşi, de ceilalți. Poate că era şi puțin îngrijorat. Se întreba ce s-ar întâmpla dacă ar veni pe neaşteptate un telefon de la Maria Van Aerts, anunțând că îşi schimbase planurile şi că era instalată bine mersi într-un oraş oarecare.

Bău berea caldă dintr-un pahar, ceru să li se aducă alte beri înainte de închiderea braseriei şi reveni în biroul lui, unde Janvier deschisese fereastra. Zgomotul oraşului se domolise. Din când în când, câte un taxi trecea pe podul Saint-Michel.

Se aşeză pe scaun, cu umerii lăsați. Janvier ieşi. După o tăcere lungă, zise pe un ton visător:

— Mama dumneavoastră îşi închipuie că vă torturez.

Spre surprinderea comisarului, interlocutorul său ridică brusc capul şi, pentru prima dată, Maigret citi îngrijorare în ochii lui.

— Ce i s-a spus?

— Nu ştiu. Probabil că e vina celei care aşteaptă împreună cu ea. Astfel ele persoane au mânia să inventeze tot felul de poveşti ca să fie mai interesante.

— Pot să vorbesc cu ea?

— Cu cine?

— Cu mama.

Maigret se prefăcu mai întâi că ezită, că-şi cântăreşte bine decizia, apoi scutură din cap.

— Nu, răspunse el. Cred că o voi interoga chiar eu. Şi chiar mă gândesc să trimit pe cineva şi după Eugenie.

— Mama nu ştie nimic.

— Nici dumneavoastră?

— Nici eu.

— Atunci nu există nici un motiv să n-o interoghez la fel ca pe dumneavoastră.

— Nu aveţi milă, domnule comisar?

— Pentru cine?

— Pentru o femeie bătrână.

— Maria ar fi vrut şi ea să apuce anii ei.

Se plimbă prin birou, cu mâinile la spate, dar nu auzi ce ar fi dorit.

— Treci, Janvier! Eu mă voi ocupa de mamă.

În realitate, încă nu ştia dacă o va face sau nu. Mai târziu, Janvier avea să spună că niciodată nu-şi văzuse şeful atât de obosit şi atât de posac ca în noaptea aceea.

Era unu dimineaţa. Toţi îşi pierduseră încrederea şi, pe la spatele comisarului, schimbau priviri dezolate.

Capitolul 8

Unde vedem cum Prăjina se lasă trasă de limbă şi unde Maigret se hotărăşte să schimbe adversarul

Maigret ieşea din biroul inspectorilor cu intenția să vadă ce mai face traducătorul. În acel moment, un om din echipa de curățenie, care luase în stăpânire clădirea de o jumătate de oră, se apropie de el şi îi zise:

— Este o doamnă care vrea să vă vorbească.

— Unde?

— E una dintre cele două care erau în sala de aşteptare. S-ar părea că nu se simte bine. A intrat în biroul pe care îl măturam, palidă de-ai fi zis e gata să leşine, şi mi-a cerut să vă anunț.

— Doamna în vârstă? întrebă Maigret, încruntându-se.

— Nu, cea tânără.

Cele mai multe dintre uşile care dădeau spre culoar erau deschise. Două birouri mai departe, comisarul o zări pe Ernestine, care ținea o mână pe piept. Se grăbi să ajungă la ea, cu un aer sumbru şi cu o întrebare pe limbă.

— Închideți uşa, şopti Ernestine, când Maigret ajunse lângă ea.

Apoi:

— Uf! E adevărat că nu mai puteam, dar nu mi-e rău. Am jucat teatru ca să am o scuză şi s-o pot părăsi un moment. Totuşi, nu mă simt prea bine. N-aveți ceva tare de băut?

Maigret se întoarse în biroul lui ca să ia sticla de coniac pe care o avea întotdeauna în dulap. Pentru că nu avea pahare mici, îi turnă coniacul într-un pahar de apă, iar ea îl bău pe nerăsuflate, după care sughiță.

— Nu ştiu cum reuşiți să rezistați cu fiul. Dar eu, cu mama, am ajuns la capătul puterilor. Începusem să văd puncte negre în fața ochilor.

— A vorbit?

— E mai tare ca mine. Tocmai asta voiam să vă spun. La început, eram convinsă că înghițea toate aiurelile pe care i le spuneam. Apoi, nu ştiu cum s-a întâmplat, dar a început să-mi pună mici întrebări care păreau foarte nevinovate. Eram obişnuită cu asta de la interogatoriile poliției şi mă credeam în stare să mă apăr. Dar m-a tras în piept.

— I-ai spus cine eşti?

— Nu chiar. Femeia asta e teribil de inteligentă, domnule Maigret. După ce-a putut să-şi dea seama că am fost prostituată? Ia spuneți-mi?
încă se mai vede? Apoi mi-a zis: „Eşti obişnuită cu oamenii ăştia, nu-i aşa?" Se referea la polițişti.

La urmă, mă întreba cum e viața în închisoare, şi eu îi răspundeam. Dacă cineva mi-ar fi spus, când m-am aşezat în fața ei, că eu o să vorbesc, nu l-aş fi crezut.

— I-ai vorbit despre Alfred?

— Într-un fel. Fără să-i spun cu ce se ocupă exact. Crede că spală cecuri. Asta n-o interesează prea tare. De cel puțin trei sferturi de oră îmi pune întrebări despre viața din închisoare: la ce oră e scularea, cum e mâncarea, cum se comportă gardienele... Am crezut că v-ar interesa să ştiți asta şi m-am prefăcut că mi-e rău. M-am ridicat spunând că voi cere ceva de băut, că nu e uman să laşi două femei să aştepte aşa toată noaptea... Pot să mai iau o gură?

Era într-adevăr obosită. Alcoolul îi aducea din nou culoarea în obraji.

— Fiul nu vorbeşte?

— Încă nu. A făcut aluzie la el?

— Pândeşte zgomotele şi tresare de fiecare dată când se deschide o uşă. Mi-a mai pus o întrebare. Voia să ştie dacă am cunoscut oameni care au fost ghilotinați. Acum, că mă simt mai bine, mă duc înapoi la ea. De data asta o să fiu prudentă, nu vă fie teamă.

Profită ca să se pudreze şi se uită la sticla de coniac fără să mai aibă curajul să ceară de băut încă o dată.

— Cât e ceasul?

— Trei.

— Nu ştiu cum reuşeşte. Nu pare obosită şi stă la fel de dreaptă ca la începutul serii.

Maigret o lăsă să plece, trase în piept aer curat în fața unei ferestre care dădea spre curte şi bău o gură de coniac direct din sticlă. Când trecu prin biroul unde lucra traducătorul, acesta îi arătă un pasaj pe care îl subliniase.

— E de acum un an şi jumătate, spuse el, arătându-i scrisoarea.

Maria îi scria prietenei sale:

„Ieri am râs cu poftă. G... se afla în camera mea, nu pentru ce crezi tu, ci ca să-mi vorbească de planul pe care îl făcusem în ajun de a petrece două zile la Nisa.

Sunt nişte oameni care au oroare de călătorii. Doar o dată în viața lor au ieşit din Franța. Singura lor călătorie în străinătate datează de pe vremea când tatăl lui încă mai trăia şi când au fost împreună la Londra. De altfel, cu toți au avut rău de mare şi că au fost îngrijiți de medicul de la bordul vasului.

Dar nu despre asta e vorba. Când eu spun unele lucruri care nu le plac, nu-mi răspund imediat. Tac şi, cum se zice, se lasă o linişte mormântală. Apoi, mai târziu sau a doua zi, G... vine la mine în cameră, cu un aer dezolat, se învârte în jurul cozii şi, până la urmă, îmi spune ce are pe

inimă. Pe scurt, se pare că ideea mea de a merge la Nişa în timpul carnavalului era ridicolă, aproape indecentă. Nu mi-a ascuns că mama lui a fost şocată şi m-a implorat să renunț la planul meu.

Întâmplarea a făcut că sertarul de la noptieră să fie deschis. A aruncat fără să vrea o privire şi l-am văzut pălind.

— Ce-i asta? a bâiguit el, arătând spre micul revolver cu mâner de sidef cumpărat de mine cu ocazia călătoriei în Egipt. Îți aminteşti? Ți-am vorbit atunci despre el.

Mi se spusese că o femeie singură nu-i în siguranță în astfel de țări.

Nu ştiu de ce l-am pus în sertarul acela. I-am răspuns liniştită:

— E un revolver.

— E încărcat?

— Nu-mi mai amintesc.

L-am luat şi m-am uitat la încărcător. Nu avea gloanțe.

— Ai cartuşe?

— Trebuie să fie pe undeva.

După o jumătate de oră, soacra mea a venit la mine sub un pretext oarecare, căci nu intră niciodată în camera mea fără un motiv. A luat-o pe ocolite, apoi mi-a spus că nu se cuvenea ca o femeie să aibă o armă.

— Dar asta e mai curând o jucărie, i-am replicat.

O păstrez ca suvenir, pentru că minerul e drăguț şi are inițialele mele gravate pe el. Şi nici nu cred că ar putea face mare rău cuiva. Până la urmă a cedat. Dar nu mai înainte de a-i da cutia cu cartuşe care se afla în fundul sertarului. Partea cea mai comică a fost că, imediat ce a ieşit, am găsit într-o geantă de-a mea altă cutie cu cartuşe, de care uitasem. Dar nu i-am spus nimic...”

Maigret, care ținea în mână sticla de coniac, îl servi pe traducător, apoi se duse să le toarne şi stenografului şi in-

spectorului care, ca să lupte cu somnul, desena oameni pe o sugativă.

Când reveni în biroul său, Janvier ieşi imediat şi începu o nouă repriză.

* * *

— M-am mai gândit, Serre. Încep să cred că n-ai minţit chiar atât de mult.

Renunţase la „domnule”, ca şi cum, după atâtea ore de discuţii între patru ochi, se impunea o anumită familiaritate. Dentistul se mulţumi să-l privească bănuitor.

— Ca şi prima dumitale soţie, Maria nu trebuia să dispară. Nu aveai nici un interes să se întâmple asta. Îşi făcuse bagajele şi îşi anunţase plecarea în Olanda. Chiar se pregătea să ia trenul de noapte. Nu ştiu dacă trebuia să moară la voi în casă sau abia după ce pleca. Ce zici de asta?

Guillaume Serre nu răspunse, dar privirea lui indica acum un interes mult mai mare.

— Dacă preferi, trebuia să moară de moarte naturală, adică de o moarte ce putea să fie considerată drept naturală. Nu s-a întâmplat aşa, deoarece, în acest caz, n-ai fi avut nici un motiv să-i faci să dispară cadavrul şi bagajele. Şi mai e un detaliu care nu se potriveşte. V-aţi luat rămas-bun. Aşadar, nu trebuia să se mai întoarcă în birou. Dar cadavrul ei se afla acolo într-un anumit moment al nopţii. Nu-ţi cer să-mi răspunzi, ci să-mi urmăreşti raţionamentul. Abia acum am aflat că soţia dumitale avea un revolver. Sunt gata să cred că ai tras ca să te aperi. După care ai fost cuprins de panică. Ai lăsat cadavrul acolo unde era, până ai adus maşina de la garaj. În acel moment, cam pe la miezul nopţii, ai fost zărit de portăreasă. Acum încerc să aflu ce anume v-a schimbat planurile amândurora. Te aflai în birou, nu?

— Nu-mi amintesc.

— Aşa mi-ai spus.

— E posibil.

— Sunt convins că mama dumitale nu se afla în camera ei, ci cu dumneata.

— Era în camera ei.

— Îți aminteşti asta?

— Da.

— Aşadar, îți aminteşti şi că te aflai în birou?

Soția dumitale încă nu plecase după taxi. Dacă ar fi adus un taxi în noaptea aceea, l-am fi găsit pe şofer. Cu alte cuvinte, înainte de a pleca, s-a răzgândit şi s-a îndreptat spre birou. De ce?

— Nu ştiu.

— Recunoşti că a venit în birou?

— Nu.

— Greşeşti, Serre. Există extrem de puține cazuri în analele criminale în care un cadavru să nu fi fost găsit mai devreme sau mai târziu. Vom găsi şi cadavrul ei. Sunt convins încă de pe acum că autopsia va dezvălui că a fost ucisă de unul sau mai multe gloanțe. Mă întreb însă dacă e vorba de gloanțe trase de revolverul dumitale sau de revolverul ei. În funcție de asta, cazul dumitale va fi mai mult sau mai puțin grav. Dacă e vorba de gloanțe trase de revolverul ei, se va ajunge la concluzia că, dintr-un motiv sau altul, a avut ideea să vină în birou să-ți ceară socoteală şi să te amenințe. A fost vorba de bani, Serre?

Dentistul dădu din umeri.

— Te-ai repezit la ea, ai dezarmat-o şi ai apăsat pe trăgaci fără să vrei. Altă ipoteză e că a amenințat-o pe mama dumitale. O femeie o urăşte mai uşor pe altă femeie decât pe un bărbat. În fine, o ultimă ipoteză ar fi că revolverul care îți aparține nu se afla în camera dumitale, unde l-ai pus după aceea, ci în sertarul biroului. Maria a intrat. Era

înarmată. Te-a amenințat. Ai întredeschis sertarul şi ai tras primul. În acest caz, ca şi în celălalt, vina e mult mai mică. Nu există premeditare, pentru că multă lume obişnuieşte să țină un revolver în sertarul biroului. Poți chiar să declari că a fost legitimă apărare. Mai rămâne de explicat de ce soția dumitale, aflată pe punctul de a pleca, s-a năpustit în birou cu o armă în mina.

Maigret se lăsă pe spate în fotoliu şi îşi umplu fără grabă pipa, cu ochii pe interlocutorul său.

— Ce zici?

— Chestia asta poate să dureze mult, răspunse Serre cu un fel de dezgust.

— Eşti în continuare decis să nu vorbeşti?

— Răspund cuminte la întrebările pe care mi le puneți.

— Nu mi-ai spus de ce-ai tras.

— N-am tras.

— Atunci a tras mama dumitale?

— Nici mama n-a tras. Se afla în camera ei.

— În timp ce discutai cu soția dumitale?

— N-a fost nici o discuție.

— Păcat.

— Îmi pare rău.

— Ştii, Serre, am căutat toate motivele pe care le putea avea Maria să-ți ceară socoteală şi să te amenințe.

— Nu m-a amenințat.

— N-o spune chiar atât de categoric, pentru că mai târziu vei regreta această declarație. Mă vei implora pe mine sau îi vei implora pe jurați să creadă că viața dumitale sau cea a mamei dumitale era în pericol.

Serre zâmbi ironic. Era obosit, cu umerii lăsați, puțin adus de spate, dar nu-şi pierduse deloc stăpânirea de sine. Barba îi crescuse, albăstrindu-i obrajii. Dincolo de ferestre, cerul nu mai era atât de întunecat, iar aerul din încăpere devenea mai răcoros.

Primul simți frigul Maigret şi se duse să închidă geamul.

— Nu aveai nici un interes să-ți pui în cârcă un cadavru. Mă refer la un cadavru care nu poate să fie arătat. Mă înțelegi?

— Nu.

— Când a murit prima dumitale soție, totul s-a petrecut în aşa fel încât l-ai putut chema pe doctorul Dutilleux să întocmească certificatul de deces. Aşa ar fi trebuit să moară şi Maria, de o moarte aparent naturală. Suferea şi ea de inimă. Ceea ce reuşise cu prima ar fi trebuit să reuşească şi cu a doua. Numai că s-a întâmplat ceva. Acum înțelegi unde vreau să ajung?

— N-am omorât-o.

— Şi n-ai făcut să-i dispară cadavrul şi bagajele, ca şi sculele spărgătorului?

— N-a fost nici un spărgător.

— Peste câteva ore probabil că o să te pun față în față cu el.

— L-ați găsit?

În vocea lui era totuşi puțină nelinişte.

— Am găsit în biroul dumitale amprentele lui digitale. Ai avut grijă să ştergi mobilele, dar întotdeauna rămâne o suprafață de care se uită. E vorba de un recidivist, un specialist pe care poliția îl recunoaşte foarte bine, Alfred Jussiaume, zis Alfred cel Trist. I-a spus nevestei sale tot ce-a văzut.

Acum, aceasta se află în compania mamei dumitale în sala de aşteptare. Iar Jussiaume e la Rouen şi nu mai are nici un motiv să se ascundă. Avem deja declarația portăresei care te-a văzut scoțând maşina din garaj. Şi mai e şi patronul magazinului care ți-a vândut al doilea geam miercuri pe la opt dimineața. Cei de la laborator vor dovedi că maşina a fost curățată după această dată. Toate astea constituie un anumit număr de prezumții, nu? Când vom

găsi cadavrul şi bagajele, sarcina mea se va termina. Poate că atunci te vei hotărî să explici de ce, în locul unui cadavru, ca să zic aşa, legitim, te-ai pomenit în circa cu un cadavru pe care trebuia să-l faci urgent să dispară. A existat o hibă. Care, Serre?

Dentistul scoase o batistă din buzunar, îşi şterse buzele şi fruntea, dar nu deschise gura să răspundă.

— E trei şi jumătate. Am început să mă cam satur. Eşti în continuare hotărât să nu vorbeşti?

— N-am nimic de spus.

— Foarte bine, spuse Maigret ridicându-se. Nu-mi place să necăjesc o bătrână. Mă forțezi s-o interoghez pe mama dumitale.

Se aştepta la proteste, măcar la o emoție oarecare. Dentistul nu avu nici o reacție, ba chiar lui Maigret i se păru că manifestă o anumită uşurare, că nervii i se relaxau.

— Preia, Janvier! Eu mă voi ocupa de mamă.

Şi chiar avea această intenție. Dar nu putu s-o pună imediat în practică, pentru că tocmai atunci sosise Vacher, foarte agitat, cu un pachet în mina.

— Am găsit, şefule! A durat cam mult, dar cred că treaba e făcută!

Desfăcu pachetul învelit într-un ziar vechi şi scoase la iveală câteva bucăți de cărămidă şi nişte praf roşiatic.

— Unde?

— Pe cheiul Billancourt, în fața insulei Seguin. Dacă aş fi început în aval, şi nu în amonte, aş fi fost aici de câteva ore bune. Am luat la rând toate cheiurile de descărcare. Numai la Billancourt s-a descărcat recent cărămidă de pe un şlep.

— Când?

— Lunea trecută. Şlepul a plecat marți pe la amiază. Cărămizile sunt tot acolo şi copiii au spart probabil un anumit număr dintre ele, jucându-se în jurul lor. O bună parte din chei e plină de praf roşu. Mă duc sus la Moers?

— Mă duc chiar eu.

Trecând pe lângă sala de aşteptare, comisarul se uită la cele două femei care păstrau tăcerea. După atitudinea lor, ai fi zis că relaţiile dintre ele se răciseră. Maigret intră în laborator, unde Moers tocmai făcuse cafea, şi astfel bău şi el o ceaşcă.

— Ai eşantionul de cărămidă? Vrei să compari?

Culoarea era aceeaşi, iar pulberea părea identică. Moers folosi lentile care măreau şi o lampă puternică.

— Se potriveşte?

— Probabil. Oricum, provine din aceeaşi regiune. Analiza durează jumătate de oră, cel mult o oră.

Era prea târziu pentru căutări în Sena. Brigada Fluvială ar fi putut să folosească scafandrul abia după răsăritul soarelui. Atunci, dacă ar fi găsit cadavrul Mariei sau măcar valizele şi geanta cu scule, cercul s-ar fi închis.

— Alo! Brigada Fluvială? Aici Maigret.

Tot mai avea un aer posac.

— Aş dori ca, imediat ce va fi posibil, să începeţi căutările în Sena, la cheiul Billancourt, în locul unde au fost descărcate recent cărămizi.

— Peste o oră, când se face lumină.

Ce-l împiedica să aştepte? Nici un juriu n-ar fi cerut mai mult ca să-l condamne pe Guillaume Serre, chiar dacă acesta ar fi continuat să tăgăduiască.

Fără să-i pese de stenograful care se uita la el, Maigret trase un gât zdravăn din sticlă, se şterse la gură, ieşi pe culoar şi deschise cu un gest hotărât uşa sălii de aşteptare. Ernestine crezu că venise pentru ea şi se ridică dintr-o zvâcnitură. Doamna Serre nu se mişcă.

Comisarul se adresă bătrânei:

— Vreţi să veniţi o clipă?

Alese un birou la întâmplare, pentru că toate erau goale, şi închise fereastra.

— Vă rog să luați loc.

Apoi începu să se plimbe prin încăpere, aruncând din când în când spre bătrâna câte o privire morocănoasă.

— Nu-mi prea place să aduc veşti proaste, bombăni el în cele din urmă. Cu atât mai mult unei persoane de vârsta dumneavoastră. N-ați fost niciodată bolnavă, doamnă Serre?

— În afara răului de mare de care am suferit când am traversat Marea Mânecii, n-am avut niciodată nevoie de medic.

— Şi, natural, nu aveți nici o boală de inimă?

— Nu.

— Dar fiul dumneavoastră are, nu?

— Dintotdeauna a avut inimă prea voluminoasă.

— Şi-a omorât soția! spuse el brusc, ridicând capul şi privind-o drept în ochi.

— A spus el asta?

Nu-i plăcea să folosească vechiul truc cu aşa-zisele mărturisiri.

— Încă mai neagă, dar nu-i va folosi la nimic. Avem dovezi.

— Că a omorât-o?

— Că a tras asupra Mariei în biroul lui.

Bătrâna nici nu clipise. Trăsăturile îi încremeniseră puțin, ai fi zis că îşi ținea respirația, dar nu dădea alte semne de emoție.

— Ce dovezi aveți?

— Am găsit locul unde au fost aruncate în Sena cadavrul soției sale, bagajele ei şi sculele spărgătorului.

— Ah!

Nu spuse mai mult. Aştepta, cu mâinile încremenite pe rochia neagră.

— Fiul dumneavoastră refuză să declare că a fost în legitimă apărare. E o greşeală, deoarece sunt convins că,

atunci când soția sa a intrat în birou, era înarmată şi avea intenții rele.

— De ce?

— Asta vă întreb şi eu.

— Nu ştiu nimic.

— Dumneavoastră unde eraţi?

— V-am mai spus…

— N-aţi auzit nimic?

— Nimic. Numai uşa care se deschidea şi zgomotul unui motor pe stradă.

— Taxiul?

— Presupun că era un taxi, de vreme ce a spus că se duce să aducă unul.

— Nu sunteţi sigură? Ar fi putut să fie o maşină particulară?

— N-am văzut-o.

— Ar fi putut să fie şi maşina fiului dumneavoastră?

— Mi-a spus că n-a ieşit din casă.

— Vă daţi seama de diferența care există între răspunsurile dumneavoastră de azi şi declarațiile pe care mi le-aţi făcut când aţi venit din proprie inițiativă la mine?

— Nu.

— Eraţi sigură că nora dumneavoastră a părăsit casa cu taxiul.

— Aşa cred şi acum.

— Dar nu mai sunteţi sigură. Nu mai sunteţi sigură nici în privința tentativei de spargere?

— N-am văzut nici o urmă.

— La ce oră aţi coborât miercuri dimineaţă?

— Pe la şase şi jumătate.

— Aţi intrat în birou?

— Nu imediat. Am făcut mai întâi cafeaua.

— Nu v-aţi dus să deschideţi ferestrele?

— Cred că da.

— Înainte de a fi coborât fiul dumneavoastră?

— E posibil.

— Dar nu sunteți sigură?

— Puneți-vă în locul meu, domnule Maigret.

De două zile, nu mai ştiu cum trăiesc. Mi se pun tot felul de întrebări. Aştept în anticameră de nu ştiu câte ore. Sunt obosită. Fac tot posibilul să rezist.

— De ce-ați venit în noaptea asta?

— Nu e natural ca o mamă să fie lângă fiul ei în astfel de împrejurări? Am locuit întotdeauna împreună cu el. E posibil să aibă nevoie de mine.

— L-ați urma şi la închisoare?

— Nu înțeleg. Presupun că nu...

— Să vă întreb altfel: dacă l-aş inculpa pe fiul dumneavoastră, v-ați asuma o parte din responsabilitatea faptei sale?

— Dar dacă n-a făcut nimic!

— Sunteți sigură?

— De ce să-şi fi ucis soția?

— Evitați să răspundeți direct. Aveți certitudinea că n-a omorât-o?

— După ştiința mea...

— Ar exista o posibilitate să o fi făcut?

— Nu avea nici un motiv.

— A făcut-o! spuse el cu duritate, privind-o în ochi.

Ea rămase încremenită şi exclamă:

— Ah!

Apoi deschise poşeta să-şi ia batista. Nu avea lacrimi în ochi, nu plângea. Îşi şterse doar buzele.

— Puteți să-mi dați un pahar cu apă?

Trebui să caute puțin până să găsească un pahar, fiindcă nu era biroul lui.

— Imediat ce procurorul va sosi la Palatul de

Justiție, fiul dumneavoastră va fi pus sub acuzație. Şi pot să vă spun de pe acum că nu are nici o şansă să scape.

— Insinuați că...

— Îl aşteaptă pedeapsa capitală.

Bătrâna nu se prăbuşi fără cunoştință, ci rămase rigidă pe scaun, cu privirea fixă.

— Prima lui nevastă va fi exhumată. Ştiți, probabil, că se poate găsi urma anumitor otrăvuri într-un schelet.

— De ce le-ar fi omorât pe amândouă? Nu e cu putință. Nu-i adevărat, domnule comisar. Nu ştiu de ce-mi vorbiți astfel, dar refuz să vă cred. Lăsați-mă să vorbesc cu dânsul. Dați-mi voie să am o discuție între patru ochi cu el şi voi descoperi adevărul.

— V-ați petrecut toată seara de marți în camera dumneavoastră?

— Da.

— N-ați coborât nici un moment?

— Nu. De ce să fi coborât, din moment ce femeia aceea plecă în sfârşit?

Maigret se duse şi îşi lipi fruntea de geamul ferestrei, rămase aşa un timp, apoi trecu în biroul vecin, luă sticla şi bău cam cât trei-patru păhărute.

Când reveni, avea acelaşi mers greoi ca Guillaume Serre şi aceeaşi privire încăpățânată.

Capitolul 9

Unde Maigret nu e deloc mândru de meseria lui, dar are totuşi satisfacţia de a salva viaţa cuiva

Stătea într-un fotoliu care nu era al lui, cu amândouă coatele pe masă, cu cea mai mare pipă a lui în gură şi ochii ţintă la bătrâna doamnă pe care o comparase cu o stareţă.

— Fiul dumneavoastră, doamnă Serre, nu şi-a omorât nici prima soţie, nici pe a doua, spuse el apăsat.

Bătrâna se încruntă, surprinsă, dar în privirea ei nu se văzu nici strop de bucurie.

— După cum nu şi-a omorât nici tatăl, adăugă el.

— Ce vreţi să....

— Ssst!... Dacă-mi daţi voie, vom rezolva totul cât se poate de decent. Deocamdată să nu ne ocupăm de dovezi. Vor veni la timpul lor. Nu vom
insista nici asupra cazului soţului dumneavoastră. Sunt aproape sigur că prima dumneavoastră noră a fost otrăvită. Merg mai departe. Sunt convins că nu e vorba nici de arsenic, nici de vreuna dintre otrăvurile violente folosite în mod obişnuit. Şi pot să vă mai spun, doamnă Serre, că otrăvirile sunt, în nouă cazuri din zece, opera femeilor. Prima dumneavoastră noră, ca şi a doua, suferea de inimă. La fel şi soţul dumneavoastră. Anumite medicamente, pe care unele persoane sănătoase le suportă fără prea mari probleme, pot să devină mortale pentru cardiaci. Mă întreb dacă nu cumva Maria ne-a dat cheia enigmei într-una dintre scrisorile trimise prietenei sale. Se referea la o călătorie pe care aţi făcut-o pe vremuri în Anglia împreună cu soţul şi preciza

că toți ați suferit de rău de mare, atât de tare încât medicul de bord a trebuit să vă trateze. Ce se dă în astfel de cazuri?

— Nu ştiu.

— Puțin probabil. Se obişnuieşte să se dea atropină sub o formă sau alta. Numai că o doză prea mare de atropină poate să-i fie fatală unui cardiac.

— Astfel încât soțul meu...

— Vom mai vorbi despre asta, chiar dacă e imposibil să mai dovedim ceva acum. Soțul dumneavoastră, în ultima parte a vieții, ducea o viață
dezordonată şi îşi risipea averea. Întotdeauna i-a fost teamă de sărăcie, doamna Serre.

— Nu pentru mine. Pentru fiul meu. Dur ... nu înseamnă că aş fi...

— Mai târziu, fiul dumneavoastră s-a căsătorit, în casă apăruse o altă femeie, o femeie care, pe cale de consecință, purta numele dumneavoastră şi avea aceleaşi drepturi.

Bătrâna strânse din buze.

— Această femeie, care şi ea suferea de inimă, era bogată, mai bogată decât fiul dumneavoastră, mai bogată decât toată familia Serre la un loc.

— Pretindeți că am otrăvit-o după ce l-am otrăvit pe soțul meu?

— Da.

Râsul ei sună forțat.

— Şi mi-am otrăvit şi a doua noră?

— Aceasta pleca, descurajată, după ce se străduise zadarnic să trăiască într-o casă în care se simțea în permanență o străină. Poate că lua cu ea şi banii pe care îi avea. Întâmplarea face că şi ea suferea de inimă. Încă de la început m-am întrebat de ce a dispărut cadavrul ei. Dacă ar fi fost numai otrăvită, ați fi putut chema un medic care, având în vedere starea de sănătate a Mariei, ar fi ajuns la

concluzia că decedase în urma unei crize cardiace. Poate că această criză ar fi trebuit
chiar să aibă loc mai târziu, în taxi, la gară sau în tren.

— Păreți sigur pe dumneavoastră, domnule Maigret.

— Ştiu că s-a produs un eveniment care l-a forțat pe fiul dumneavoastră să tragă în soția lui. Să presupunem că Maria, în momentul în care se pregătea să plece după taxi sau, mai probabil, în momentul în care urma să telefoneze după un taxi, a simțit unele simptome. Vă cunoştea pe amândoi, pentru că trăiserăți toți în aceeaşi casă doi ani şi jumătate. A citit mult, tot felul de cărți, şi n-aş fi surprins să fi avut unele cunoştințe medicale. Ştiindu-se otrăvită, a intrat în birou, unde vă aflați şi dumneavoastră.

— De ce spuneți că mă aflam acolo?

— Pentru că, fatalmente, cu dumneavoastră avea ce avea. Dacă ați fi fost în dormitor, ar fi urcat. Nu ştiu dacă v-a amenințat cu revolverul sau doar a întins mâna spre telefon ca să anunțe poliția... Nu mai aveați decât o singură soluție: s-o reduceți la tăcere.

— Şi, după părerea dumneavoastră, eu am fost cea care...

— Nu. V-am spus deja. Probabil că fiul dumneavoastră a tras sau, dacă vreți, a terminat ceea ce dumneavoastră ați început.

Zorii proiectau o lumină murdară peste cea a becurilor. Trăsăturile fețelor deveneau mai accentuate. Deodată sună telefonul.

— Şefu', dumneavoastră sunteți? Am terminat analiza. Există toate şansele ca praful de cărămidă prelevat din maşină să provină de la Billancourt.

— Poți să te duci la culcare, dragule. Ți-ai terminat treaba.

Se ridică din nou şi începu să se plimbe prin încăpere.

— Fiul dumneavoastră, doamnă Serre, este hotărât să ia totul asupra lui. Nu văd nici un mijloc de a-l împiedica. Dacă a fost în stare să nu spună nimic atâtea ore, va fi capabil să tacă până la capăt. Doar dacă...

— Doar dacă?

— Nu ştiu. Gândeam cu voce tare. Acum doi ani, în biroul meu se afla un bărbat la fel de tare ca el, care nu şi-a descleştat gura nici după cincisprezece ore.

Deschise fereastra cu un gest brusc, cu un fel de furie parcă.

— A cedat nervos abia după douăzeci şi şapte de ore şi jumătate.

— A vorbit?

— A spus totul pe nerăsuflate, ca o descărcare, ca o uşurare.

— N-am otrăvit pe nimeni.

— Nu dumneavoastră vă cer să răspundeţi.

— Fiului meu?

— Da. E convins că aţi făcut totul doar pentru el, pe jumătate din teamă de a-l vedea rămânând fără posibilităţi de trai şi pe jumătate din gelozie.

Fu nevoit să facă un efort ca să nu ridice mâna asupra ei, chiar dacă era bătrâna, căci un zâmbet involuntar se conturase pe buzele subţiri ale doamnei Serre.

— Dar nu ăsta e adevărul! exclamă el.

Se apropie de ea, privind-o ţintă în ochi, şi zise apăsat, suflându-i în faţă:

— Nu pentru el vă e frică de sărăcie, ci pentru dumneavoastră! Nu pentru el aţi ucis, iar în noaptea asta vă aflaţi aici pentru că vă era teamă să nu vorbească.

Bătrâna încerca să se tragă înapoi, lăsându-se pe spate în scaun, căci faţa lui Maigret se apropia de a sa, dură şi ameninţătoare.

— N-are importanță dacă va merge la închisoare sau va fi executat, atâta vreme cât aveți siguranța că nu veți fi amestecată. Sunteți convinsă că mai aveți ani buni de trăit, în casa aceea, numărându-vă banii...

Bătrânei îi era frică. Deschidea gura de parcă ar fi vrut să strige după ajutor. Deodată, cu un gest neprevăzut, brutal, Maigret îi smulse din mâini poşeta de care se cramponă.

Ea țipă şi se repezi s-o ia înapoi.

— Staţi jos.

Deschise închizătoarea de argint. La fund, sub mănuşi, sub portofel, sub batistă şi sub cutia cu pudră, găsi o foaie de hârtie îndoită care conținea două pastile de culoare albă.

În încăpere domnea o tăcere apăsătoare. Maigret se aşează în fotoliu, destins, şi apăsă pe butonul unei sonerii.

Când uşa se deschise, comisarul zise fără să se uite la inspectorul care răspunsese la apelul său:

— Spune-i lui Janvier să-l lase.

Şi, văzând că polițistul nu se mişca din loc, uimit, adăugă:

— S-a terminat. A mărturisit.

— N-am mărturisit nimic.

Maigret aşteptă ca uşa să se închidă în urma inspectorului.

— E totuna. Aş fi putut să duc experiența până la capăt, să vă acord discuția între patru ochi cu fiul dumneavoastră pe care mi-ați cerut-o. Nu vi se pare că sunt destule cadavre pentru o singură bătrânică?

— Vreți să spuneți că aş fi...

Maigret juca pastilele în mina.

— I-ați fi dat medicamentul, mai exact ceea ce el ar fi luat drept medicament, şi riscul să vorbească ar fi dispărut pentru totdeauna.

Jerbe de soare se iveau pe coamele acoperişurilor. Telefonul sună din nou.

— Domnul comisar Maigret? Aici Brigada Fluvială. Ne aflăm la Billancourt. Omul nostru a făcut o primă scufundare şi a descoperit un cufăr destul de greu.

— Va găsi şi restul! spuse el aproape indiferent.

În uşă apăru Janvier. Arăta obosit şi surprins.

— Mi s-a spus...

— Du-o la arest. Şi pe el, pentru complicitate. Voi da ochii cu procurorul imediat ce va veni.

Nu se mai ocupă de ei, nici de mamă, nici de fiu.

— Puteți să vă duceți la culcare, îi spuse traducătorului.

— S-a terminat?

— Pentru azi.

Dentistul nu mai era acolo când Maigret intră în biroul său, dar în scrumieră găsi chiştocuri de ţigări de foi. Se aşeză în fotoliu şi era gata să aţipească, însă îşi aminti de Prăjină.

O găsi în sala de aşteptare, unde adormise. Îi puse mâna pe umăr şi o scutură uşor, iar ea, cu un gest instinctiv, îşi ridică pălăria verde.

— Gata. Poți să pleci.

— Dentistul a mărturisit?

— Ea a mărturisit.

— Cum? Bătrâna a...

— Vorbim mai târziu! murmură el.

Apoi se întoarse, cuprins de un scrupul.

— Şi mulțumesc! Când Alfred se va întoarce, să-l sfătuieşti să...

La ce bun? Nimic nu-l va vindeca pe Alfred cel Trist de boala lui de spărgător al seifurilor pe care le instalase cândva, nici de convingerea că fiecare încercare era şi ultima şi că în sfârşit vă putea cu adevărat să trăiască liniştit la țară.

Datorită vârstei, bătrâna doamnă Serre nu a fost executată. A părăsit sala tribunalului cu mâna satisfăcută a cuiva care va face în sfârşit ordine în închisoarea pentru femei.

Fiul ei a ieşit din închisoare după doi ani, s-a dus drept la casa de pe strada Fermei şi, chiar în acea seară, a făcut turul cartierului, aşa cum obişnuia pe vremea când ieşea cu câinele la plimbare.

A continuat să bea vin roşu la bistroul de vizavi şi, înainte de a intra, să se uite cu teamă în ambele părţi ale străzii.

* * *

Shadow Rock Farm (Corinecticut), SUA, 8 mai 1951

Sfârşit...

Cuprins

Capitolul 1
Unde Maigret reîntâlneşte o veche cunoştinţă care s-a cumințit în felul ei şi unde e vorba despre Fred cel Trist şi un posibil cadavru ..... - 2 -

Capitolul 2
Unde se vorbeşte puțintel despre inspectorul Boissier şi mai mult despre o casă cu grădină şi cu poartă de fier, precum şi despre o întâlnire pe care a avut-o Maigret în fața acestei porți ..... - 17 -

Capitolul 3
Unde Ernestine, pudică, îşi pune pe ea un capot, iar bătrâna din Neuilly îi face o vizită lui Maigret ..... - 38 -

Capitolul 4
Unde se adevereşte că nu toate interogatoriile seamănă între ele, iar opiniile pe care le are Eugenie nu o împiedică să dea o declarație categorică ..... - 56 -

Capitolul 5
Unde Maigret, în locul lui Janvier, află părerea ciudată pe care Maria Serre, născută Van Aerts, o avea despre soțul ei şi unde mai e vorba şi despre formalitățile care urmează ..... - 73 -

Capitolul 6
Unde Maigret ia o hotărâre care îi uluieşte pe colaboratorii săi, iar biroul lui capătă aspectul unui ring de box ..... - 92 -

Capitolul 7
Unde vedem o femeie, apoi două, în sala de aşteptare, şi unde una dintre ele îi face semn lui Maigret să nu arate că o cunoaşte ..... - 111 -

Capitolul 8
Unde vedem cum Prăjina se lasă trasă de limbă şi unde Maigret se hotărăşte să schimbe adversarul ..... - 128 -

Capitolul 9
Unde Maigret nu e deloc mândru de meseria lui, dar are totuşi satisfacția de a salva viața cuiva ..... - 142 -

În seria Maigret au apărut:

Prima anchetă a lui Maigret
Inspectorul Cadavre
Maigret şi şcoala crimei
Cazul Louise Laboine
Maigret se teme
Maigret şi mortul
Nebunul din Bergerac
Dansatoarea de la Gai-Moulin
Asta-i Felicie!
Maigret la New York
Maigret se înşeală
Maigret la Picratt's
Maigret şi ucigaşul
Domnul Gallet a decedat
Cine a ucis-o pe Cecile?
Maigret şi omul dublu
Maigret şi prietenul din copilărie
Memoriile lui Maigret
Prietena doamnei Maigret
Liberty Bar
Careul de aşi
Răspîntia morții
Maigret în Arizona
Maigret şi gangsterii
Capcana lui Maigret
Picpus
Maigret la Vichy
Maigret intră în ring
Spînzuratul de la Saint-Pholien
Cazul Saint-Fiacre

În pregătire:

O crimă în Olanda

Al 30-lea volum din seria Maigret

Încercînd să vină de hac unuia dintre multele seifuri instalate de el însuşi pe vremea cînd nu era decît un lăcătuş sîrguincios, Alfred cel Trist, spărgător de profesie, are parte de surpriza vieţii lui. Raza lanternei sale scoate din întuneric un chip ce pare să-l privească. E chipul unei femei moarte. Alfred îşi lasă sculele baltă şi fuge… Soţia proprietarului seifului, un bogat şi masiv medic dentist, tocmai plecase în Olanda, unde nu a mai ajuns niciodată. Iar bărbatul ei nu a reclamat nici o spargere… Maigret ştie că între el şi dentist urmează un meci de categorie grea şi, fără să ezite, intră în ring.

În aceeaşi serie:

Maigret şi gangsterii
Capcana lui Maigret
Picpus
Maigret la Vichy

EDITURA POLIROM

www.polirom.ro

Pe copertă: ilustraţie de Florin Pînzaru